i Nā ⁊ eſaias Eſa.lxiij.a. k In leuitico.xxiij.g. Su
metis vobis die primo fruct⁹ arboris pulcerrime.ſpatu
laſq̧ palmaꝝ.⁊ ramos ligni denſaꝝ frondiū.⁊ ſalices de
torrēte ⁊ letabimini ⁊c̄.arborē pulcerrimā appellat myr
tū ſicut patet hic in lr̄a cū d̄r.Fruct⁹ ligni ſpecioſi.lignū
aūt denſaꝝ frondium
appellat oleam.

l Acci.die prima i.
cū celebrabitꝫ feſtum
ſcenophegie.

m Fru.ligni ſpecio
ſi.i.frondes myrti ad
deſignandū leticiam
p bene olentis ligni
fragrantiā ſcenophe
gia erat feſtū hebreoꝝ
⁊ interp̄ratꝰ tabernacu
loꝝ dedicatio q̄ cele
brabaꝰ a iudeis in me
moriā expeditōis cuꝫ
ab egypto ꝓmoti vel
mori in tabernaculis
agebanꝰ.vide in opu
ſculo d̄ vocabulis bi.

n Sꝫ hāc viſi ſblie.
onē.Hic exponit hie
ro.q̄re dicaꝰ hec viſio
nocte fieri.⁊ ponitꝰ rō
.ſ.ꝯueniētia liberatio
nis ꝑplī ab vltima ca
ptiuitate cū illa q̄ fuit
d̄ egypto.q̄ꝛ ſicut i il
la liberatōe i p̄te erāt
i tenebriſ q̄ꝫtū ad tps
ꝑparatōis ad eundū.
⁊ in parte erāt in luce
q̄ꝫtū ad ip̄m exitū.q̄ꝛ
de nocte ꝑparauerūt
ſe ad exeundū.ſic patꝫ
Exo.xij.⁊ mane egreſ
ſi ſunt ſic i iſta libera
tione q̄ꝫtū ad aliquaꝫ
p̄tē erāt i tenebris ca
ptiuitatꝭ.q̄ꝫtū ad aliaꝫ
p̄tē erāt i lumīe liber
tatꝭ.q̄ꝛ primo egreſſi
d̄ captiuitate cū zorobabel.i.Eſdre.ij.mlti morati ſunt i
terra chaldeoꝝ q̄ poſtea egreſſi ſunt cū Eſdra.vij.āno ar
taxerxis.vt hr̄.i.Eſdre.vij.a.⁊ adhuc mlti remāſerūt qui
cū neemia egreſſi ſunt.xx.anno eiuſdeꝫ artaxerxis.vt hr̄
Neemie.ij.a.Sꝫ videꝰ dubitatio de hoc q̄d dicitꝰ.

o Ob h̄ noctu ꝓph̄a ſe vidiſſe memorauit.q̄ꝛ ꝑplm iſrl̄
in prima liberatione de terra egypti noctu diſceſſiſſe cō
ſtabat.Contra Exo.xij.c.In eadē ip̄a die educā exercitū
veſtꝝ d̄ terra egypti.Itē eodē d̄.Null⁹ veſtꝝ egredieꝰ oſti
um dom⁹ ſue vſq̧ mane.Itē eodē f.Eadē die egreſſus
eſt oīs exercit⁹ dn̄i d̄ terra egypti.Cōtrariū videꝰ h̄ in p
logo.Itē Exo.xij.Nox eſt iſta obſeruabil' dn̄i q̄n eduxit
eos de terra egypti.Et ad idē valet vſus eccl̄ie q̄ in bene
dictione cerei paſchalis ꝑplm de nocte egreſſū fuiſſe de
cantat.Rn̄deo.veritas eſt ſicut.ſ.dictū eſt.q̄ꝛ de die exiert
q̄ aūt dicunꝰ exiſſe de nocte referendū eſt ad cām exitꝰ
⁊ ꝑparatiōnē.d̄ nocte eīm vrgebāt egyptij populū de ter
ra egypti exire.ſicut legitꝰ Exo.xij.e.⁊ de nocte ſe ꝑparaue
runt ad exitum.ſicut ibidē dicitur.

Explicit qualiſcūq̧ expoſitio iſti⁹ prologi.

Nā ⁊ eſaias ꝓph̄a p rubo
rē veſtimētoꝝ int̄ gēres vi
dictā cū ſanguine a deo p
ferēdā demōſtrās:his ver
bis vſus ē dicēs.Quis eſt
iſte q̄ venit de edom tinctꝭ
veſtibꝫ d̄ boſra ⁊c̄.Stantē
vō i medio myrteti vmbrā
tis:q̄ dicit:leticiā ꝑplo af
futurā p myrteti ſignifica
tionē voluit deſignari.Ei⁹
ligni moyſes in leuitico cū
faceret mentionē ait:acci
pietis die prima fruct⁹ li
gni ſpecioſi:vt leticiā ꝑplī
p bn̄ olentis ligni ⁊ ſpecio
ſi vmbraculū demōſtraret
Sꝫ hāc viſionē q̄ liberati
onē ꝑplī ⁊ vindictā d̄ adū
ſarijs affuturā demōſtrat
ob h̄ noctu ꝓph̄a ſe vidiſ
ſe memorauit.q̄ꝛ ꝑplm iſrl̄
i prima liberatōe de terra
egypti.noctu diſceſſiſſe cō
ſtabat cui⁹ exēpli q̄ꝛ p̄ſenſ
ꝑpl's aliquā partē in ſe reti
nere videbaꝰ.liberatō eiuſ
dē ac redit⁹ captiuitatis d̄
terra chaldeoꝝ p noctē ꝓ
phete eſt reuelata.

Explicit prologus.

Incipit argumentū.

Zacharias memor
dn̄i ſui:multiplex
in ꝓph̄ia ieſum cū
veſtibꝫ ſordidis ⁊ lapidem
oculoꝝ ſeptē cādelabrūq̧
aureū cū totidē lucernis
q̄ꝛ oculꝰ:duas q̄ꝫ oliuaſ a ſi
niſtrꝭ lāpadis cernit:⁊ a de
xtris ⁊ poſt eq̄s rufos:va
rios:albos:⁊ diſſipatas q̄
drigas ex ephraī:⁊ equū d̄
hirlm:pauperē regē vatici
naꝰ:⁊ p̄dicit regē ſedētē ſu
p pullū filiū aſine ſbiugaꝰ.

Explicit argumentum.

Incipit zacharias ꝓph̄a.

Capitulū.I.

In menſe
octauo in
anno ſecū
do darij re
gis:factū
eſt verbuꝫ
domini ad zachariam fili
um barachie filij addo ꝓ
phetam.Iratus eſt dn̄s

Poſtilla Nicolai de lyra ſup zachariā ꝓphetā incipit.

Capitulū.I.

i In menſe octauo.Hic incipiꝰ ꝓphetia zacharie.
⁊ diuiditꝰ in duas partes.ſ.in ꝓhemiū ⁊ tracta
tum.qui incipit ibi.Iratus eſt.Circa primū pri
mo ponitꝰ huius ꝓphe
tie tps.cū dicitꝰ.

a In mēſe octauo
⁊c̄.⁊ ſic patet q̄ h̄ fuit
poſtq̧ reſumpſerant
opus tēpli dn̄i.q̄ꝛ re
ſumpſerunt illō anno
ij.Darij.vi.menſe.xx
iiij.die mēſis.vt habe
tur Aggei.i.c.

b In anno ſecundo
darij.ſm̄ Joſephum
iſte fuit dari⁹ fili⁹ hy
ſtapis.⁊ fuit fauora
bilis iudeis.eo q̄ an
teq̧ promoueretur ad
regnū fuit familiaris
zorobabel ⁊feꝯcit votū
d̄ edificatōe templi i
hieruſalē ſi eū ꝑmo
ueri cōtingeret ad re
gnum.ſm̄ vō Ra.ſal.
iſte darius fuit filiuſ
aſſueri ⁊ heſter regi
ne.⁊ ideo fuit fauora
bilis iudeis rōne ma
tris ſue.Que aūt iſta
rum opinionū ſit ve
riſimilior tractaui dif
fuſius in principio li
bri heſter tenendo q̄
ſc̄da.Sc̄do hic in pro
logo notificaꝰ auctor
inſtrumētalis hui⁹ ꝓ
phetie.⁊ primo ex ꝓ
phetie dono.cū dicitꝰ.
Factum eſt verbū dn̄i
Sc̄do ex noīe ꝓprio.cū
dicitꝰ.

c Ad zachariam qui
interp̄ratꝰ memor dei.

d Filiū zacharie ⁊c̄.⁊ ſm̄
Tertio ex patre ⁊ auo cū d̄r.
regulā hebreoꝝ iſte duo fuerūe ꝓphete ſicut ⁊ zacharias
licet nō habeanꝰ eoꝝ ꝓphetie.Dicūt eīm hic aliqui q̄ iſte
addo fuit ille ꝓpheta q̄ miſſus fuit ad hieroboaꝫ.iij.Re.
xiij.⁊ ſm̄ h̄ nō fuit auus zacharie.ſꝫ magis remotus.q̄ꝛ
inter illū ⁊ zachariā fluxit valde longū tps.Dicitꝰ tn̄ fili
us eius q̄ꝛ fuit de genere ipſi⁹.ſicut xp̄s in euāgelio dici
tur filius dauid.q̄ꝛ de eius ꝯgenere deſcendit ſm̄ carneꝫ
Sꝫ h̄ dictū d̄ ſcriptura nō habet autoritatē.q̄ꝛ.iij.Re.nō
exprimitꝰ.q̄ ille fuerit vocat⁹ addo.nec.ij.Paraly.xij.ni
ſi ꝯiecturaliter ſꝫ nō certitudinaliter.⁊ dato q̄ ſic expri
mereꝰ adhuc nō valeret.q̄ꝛ plures ꝓphete noīati ſunt eo
dē noīe ſicut zacharias filius ioiade ⁊ zacharias filius
barachie.Et ſic iſte addo videꝰ eſſe alius ab illo.etiā ſi
vocat⁹ fuerit addo.nō eīm ꝯſuetū eſt q̄ ꝓphete ſic genea
logizenꝰ.videlicet p patrē ⁊ per aliū ſic remotū a patre
intermedijs omiſſis.

e Iratus eſt.Hic ꝯſ̄ponitꝰ tractat⁹.in q̄ primo agitur
d̄ tēpli ⁊ ciuitatꝭ reedificatōe.ſc̄do d̄ reedificate habita
tione.c.v.Prima i duas.q̄ꝛ p̄io agitꝰ d̄ dicta redificatōe

eſt dñs ſup p̄res vr̄os ira
cundia. Et dices ad eos.
[f] Hec dicit dñs exercituū.
Cōuertimini ad me ait dñs
exercituū. [g] Et ɔuertar ad
vos dicit dñs exercituum
[h] Ne ſitis ſicut p̄res vr̄i [i] ad
q̄s clamabāt ꝓphe priores
dicētes: hec dicit dñs exer
cituū: ɔuertimini de vijs
vr̄is malis ꝛ cogitatōnib⁹
vr̄is peſſimis: [k] ꝛ nō audie
runt neq̧ attēderūt ad me
dicit dñs. [l] P̄res vr̄i vbi
ſūt [m] ꝛ ꝓphe [n] Nūqd in ſem
piternū viuēt [o] Uerūtñ ver
ba mea [p] ꝛ legitima mea [q] q̄
mādaui ſ̄uis meis ꝓphis
[r] nūqd nō cōphenderūt
p̄res vr̄os [s] Et ɔuerſi ſunt
[t] ꝛ dixerunt [v] Sicut cogita
uit dñs exercituū [x] Facere
nobis ſm̄ vias nr̄as: [y] ꝛ ſm̄
adinuentiones noſtras: fe
cit nobis. [z] In die viceſima
ꝛ quarta vndecimi menſis
[a] ſabath in anno ſecūdo da
rij factum eſt verbum do
mini ad zachariam filiū ba
rachie filij addo prophetā
dicēs. [b] Uidi per noctem [c] ꝛ
ecce vir [d] aſcēdēs ſup equū
rufum: [e] ꝛ ipſe ſtabat inter
myrteta [f] que erant in ꝓfū
do [g] ꝛ poſt eū equi rufi va
rij ꝛ albi [h] Et dixi. [i] Qui ſūt
iſti domine mi [k] Et dixit ad
me angel⁹ domini qui loq̄
batur in me. [l] Ego oſtēdā
tibi quid ſint hec. [m] Et re
ſpōdit vir qui ſtabat inter
myrteta: ꝛ dixit. [n] Iſti ſunt
quos miſit domin⁹: vt per
ambulēt terrā [o] Et rñderūt
āgelo dñi q̄ ſtabat int̄ myr
teta ꝛ dixerūt [p] Perābulaui

ſcd̄o de edificantiū ɔſolatōe. c. iij. Prima adhuc in duas q̄ primo agit̄ de tēpli reedificatōe, ſcd̄o d̄ ciuitatis repa tione. c. ſequ. Prima adhuc in duas. q̄ primo ponit̄ po puli monitio. ſcd̄o eiuſdē ɔſolatio. ibi. In die viceſima. Monitio aūt in h̄ ɔſiſtit q̄ nō ſint increduli vbo dñi ꝛ in peccatis obſtinati ſicut fuerūt p̄res eorū ꝓpter qd̄ dñs ꝑmiſit deſtrui ciuitatē ꝛ tem plū ꝛ h̄ eſt qd̄ d̄r.

e Irat⁹ eſt dñs ſup p̄res vr̄os. permitten do eos captiuari ꝛ ci uitatē ꝛ tēplū vaſtari ꝓpter eoꝝ peccata. ideo ſubdit̄ in ꝑſona dei.

f Conuertimini ad me. ꝑ verā ꝑniam.

g Et ɔuertar ad vos ꝑ clementiā.

h Ne ſitis ſic̄ p̄res vr̄i in pc̄tis obſtinati

i Ad q̄s clamabūt ꝓphe priores tp̄e ſede chie ꝛ ante.

k Et nō audierūt. ſ; magis ɔtempſerūt. ꝓ pter qd̄ iuſte puniti fuerūt. ideo ſubdit̄.

l P̄res vr̄i vbi ſunt q. d. ꝑtim fuerūt occiſi a chaldeis. ꝛ partim ī captiuitate mortui.

m Et ꝓphe. ſ. falſi ꝓ mittētes eis pacē ꝛ vi ctoriā. q. d. incurrerūt eandē ſniam. Ra. ſal. aliter exponit d̄ ꝓphis dñi. vt ſit q̄dā obiectō ɔtra dicta. q̄ poſſent dicere illi q̄ bus loq̄bat̄ ꝓpheta. ſicut p̄res noſtri ſunt mortui ita et ꝓphete dñi. ꝛ ſic nō habuerūt aliquā ꝓrogatiuā an̄ p̄res ſuos ꝓpter ſuā iuſticiā. ꝛ ſubdit̄ reſpōſio dñi.

n Nunqd in ſempiternū viuēt. q. d. natura mortalis nō ꝑmittit q̄ ſemꝑ viuāt. o Uerūtamē verba mea.

p Et legitima mea. q̄tū ad legem. (q̄tū ad mores.

q Que mā. ſeruis meis ꝓphis. vt dicerēt p̄rib⁹ veſtris q̄ captiuarent̄ ꝛ interficerent̄. niſi ſe corrigerēt a morib⁹ malis ꝛ trāſgreſſionib⁹ leḡ. r Nunqd nō comp̄. pa. vr̄os. q. d. q̄ ſic accidit eis vt ꝑdixerūt. ꝛ ꝑ ɔñs fuerunt veri ꝓphete. ꝛ iō viuūt in aīa licet mortui ſint in corpe.

s Et ɔuerſi ſunt. ſ. aliq̄ d̄ p̄rib⁹ vr̄is ī captiuitatē ducti. afflictōe dante eis intellectū. t Et dixerūt. ɔfitētes dei iuſticiā in ſua punitōne. v Sicut co. dñs. ſm̄ or dinē ſapiētie ſue. x Facere nobis. ſm̄ ordinē ſue iu y Et ſm̄ vias nr̄as ꝛc̄. ꝛ dicunt̄ h̄ via (ſticie. iō ſubdit̄. peccata ɔſueta. adinuentōes aūt enormia ꝛ īſolita q̄ ad

z In die. Hic ɔſir ponit̄ ꝓlt (inuenit hūana malicia. ɔſolatio. ꝛ diuidit̄ in duas p̄tes ſm̄ duplicē viſionē ɔſo latoriā. ſcd̄a ibi Et leuaui. Prima in duas. q̄ primo poni tur viſio. ſcd̄o ei⁹ expoſitio. ibi. Et dixi. Circa primū poni tur tp̄s hui⁹ viſionis cū d̄r. z In die viceſima. ꝛ. iiij. menſis. xi. ꝛ ſic iſta viſio facta eſt poſt p̄cedentē que fa cta fuit menſe. viij. anni ſecūdi Darij regis.

a Sabath. i. hebreo h̄r Sebeth. ꝛ rñdet ianuario. expo ſitores tñ dicūt cōiter q̄ februario. ꝛ h̄ eſt. q̄ aliq̄ñ ɔcur rit cū eo in parte vel in toto. iudei enī faciūt mēſes ꝑ lu nationes. Et ideo in tertio anno mēſis eoꝝ duodecim⁹ q̄ d̄r adar duplicat̄. marti⁹ enī ſm̄ curſum feſtoꝝ eſt pri mus apud hebreos vt diffuſi⁹ declaraui. Ben. vij. ꝛ Ex odi. xij. Prim⁹ enī menſis ſm̄ ordinē feſtorum. ſemꝑ in cipit apud hebreos a prima lunatione que eſt ꝓpinqui or equinoctio vernali ſiue ſit ante ſiue poſt ſiue ī ipo eq̄noctio qd̄ quidē equinoctiū mo do eſt. xij. die martij. Conſequēter ponitur ipſa viſio. cū dicit̄.

b Uidi per noctem que rōne quietis eſt magis apta reuelatio nib⁹ ꝓpheticis q̄ dies

c Et ecce vir. i. ange lus in ſpecie viri.

d Aſcendens ſuper equū rufum. In he breo habet̄. Rubeum ꝛ ꝑ hoc deſignabatur vindicta diuina d̄ ad uerſarijs iudeorū per colorē ſanguineū.

e Et ipſe ſta. int̄ myr teta. eſt aūt myrtetum locus in quo creſcant myrti. Eſt aūt myrtus arbor faciēs pulcerri ma ꝛ odorifera poma vnde ꝛ Leuiti. xxiij. c. vbi tranſlatio noſtra habet. Fructus arbo ris pulcerrime loco ar boris pulcerrime ī he breo ponit̄ eadē dictō q̄ ꝛ hic habet̄. ꝛ idē ſi gnificat. Hiero. in ꝓlogo hui⁹ ꝓphetie ꝛ ꝑ pulcritudinē ligni ꝛ odorem fructus deſignat̄ gaudiū affuturū de re edificatione templi ꝛ ciuitatis. ꝛ de repſſione aduerſa

f Que erant in ꝓfundo. i. in valle. ī vallib⁹ (rioꝝ ſuoꝝ. enī mag̃ creſcūt myrti ꝛ pulcriores ꝛ fecūdiores q̄ alibi.

g Et p⁹ eū equi rubei varij ꝛ albi. ꝑ hoc intelliguntur Perſe Greci ꝛ Romani q̄ afflixerunt ꝓplm iudeoꝝ ſm̄ ſucceſſionē regnoꝝ. ita q̄ per equos intelligunt̄ iſti po puli. per aſcenſores eoꝝ. angeli eis p̄lati vt dicunt expo ſitores cōmuniter. Ra. ſal. vero dicit q̄ ꝑ hoc intelligun tur angeli diuerſoꝝ ordinū parati ad exequendū volūta tē dñi. ꝛ huic dicto videt̄ lr̄a ſeq̄ns ɔſonare vt videbit̄.

h Et dixi. h̄ ponit̄ dicte viſiōis q̄tū ad aliquā partē ex poſitio. Et diuidit̄ in duas partes. q̄ primo ponitur hec expoſitio. ſecundo ex h̄ ſubdit̄ angeli deꝑcatio. ibi. Dñe exercituū. Circa primum dicitur.

h Et dixi. ego zacharias. i Qui ſunt iſti. i. qd̄ ſigni ficant iſti equi rufi varij ꝛ albi. k Et dixit ad me an gelus q̄ loq̄bat̄ in me. i. mihi deputat⁹ ad cuſtodiā.

l Ego oſtendā tibi. id eſt faciam oſtendi per angelū ſu periorem qui preeſt toti populo iudeoꝝ. ꝛ iſte dicit̄ eſſe Michael Dañ. x. ideo ſubditur.

m Et reſpondit vir qui ſtabat inter myrteta. id eſt an gelus toti populo prelatus.

n Iſti ſunt q̄s miſit dñs. ad exeq̄uēdū ſuā volūtatē.

o Et reſponderūt angelo domini qui ſtabat inter myr teta. tanq̄ ſuperiori.

p Perambulauim⁹ terrā. ɔſiderādo ſtatū regnoꝝ.

q Et ecce oĩs terra habitaꝭ ⁊ q̃ſcit. illo.ſ. tp̃e nõ erãt bella notabilia ĩ regnis p̃dict̃. r Et rñdit. Hic ↄſeq̃n ter ponit̃ angeli iudeis placati deꝓcatio. cũ dicit̃.

s Dñe exercituũ vſq̃quo ⁊c. q.d. ex q̃ alie terre ſunt ĩ pa ce in q̃bꝰ ſunt gentiles ⁊ idolatrie. q̃re tardas reſtituere

deoꝝ perſaꝝ grecoꝝ ⁊ romanoꝝ. vt cõiter exponit̃ R. a. ſa. ꝑ q̃ttuo: cornua intelligit̃ aduerſarios iudeoꝝ ſm q̃ttuo: partes mũdi. q: ab oriẽte fuerũt afflicti ⁊ ab occidẽte a meridie ⁊ ab aq̃lone. ⁊ h̃ ꝑ diuerſas gẽtes circa iudeã habitãtes. vt patet ex. iiij. Regũ. ⁊ ij. Paral.

hierl'm ⁊ tẽplum ⁊ alia loca iudee ĩ ſtatũ ſuũ. Et ad h̃ inducit rõnez ex ꝓmiſſione dei q̃ h̃r Hiere. xxix. c. Cũ cepe rint impleri ĩ babilone. lxx. anni viſitabo vos ⁊ ſuſcitabo ſuper vos verbũ bonũz. qd tp̃s iã erat trãſactũ a tp̃e cyri regis perſaꝝ q̃ dedit ꝑplo licentiã re deundi. ideo dicit.

t Iſte iã ann⁹. lxx. ẽ ſupple diu trãſact⁹ et tñ hierl'm ⁊ templũ ad huc nõ ſunt reedificata

v Et rñdit dñs ange lo q̃ loq̃. in me. vt mi bi denũciaret bonum nunciũ. ideo ſequit̃.

x Hec dicit dñs exercituũ. cuiꝰ verbum nõ pt̃ eſſe falſum.

y Zelatꝰ ſũ hierl'm ⁊ ſyon. .ſ. montẽ in quo erat templum.

z Zelo magno. ẽ ãt ꝓprie zelꝰ amoꝝ ſingu laris q̃ vir diligit vxorẽ. nolẽs in ea habere pticipẽ. ⁊ iõ q̃ñ in hoc delinq̃t. aſpere eã caſtigat. ⁊ ꝑ h̃ inſinuat̃ ꝙ dñs caſtigauerat ꝑplm iudaicũ nõ ex odio ſ; ex amore vt reduceret̃ ad cultũ latrie. ⁊ ſic factũ fuit. q: poſt reditũ captiuitat̃ babylonice nõ legit̃ ꝑpl's iudaicꝰ ad ydolatriã declinaſſe. niſi aliq̃ pauci tp̃e antiochi illuſtris.

a Et ira magna ego iraſcoꝝ ſup gẽtes opulẽtas. .i. regna vos affligẽtia. ⁊ dicit. Ira magna. q: fuerũt puniti a deo nõ tñ tp̃aliter. ſ; etiã eternalit̃. b Quia ego iratꝰ ſum paꝝ. .ſ. vobis iudeis puniẽdo vos pena temporali.

c Ipſi vo. .i. aſſyrij ⁊ chaldei. d Adiuuerũt in malũ. .ſ. pene vr̃e. q: fuerũt in h̃ executores diuine iuſticie.

e Propterea. .ſ. q: iuſtũ puniti ſm ordinẽ mee iuſticie.

f Reuertar ad hierl'm. ꝑ viã miſcõie. g Et domꝰ mea edificabit̃ ĩ ea. qd fuit impletũ ſub zorobabel duce ⁊ da

h Et perpẽdiculũ. .i. inſtrm ligneũ in cuiꝰ (tio regnãte. medio pendet corda habẽs plumbũ in extremitate ſua. cũ q̃ ꝓpẽdit̃ ſi murꝰ directe edificat̃. i Adhuc clama. nõ ſolũ d̃ edificatõe tẽpli. ſ; etiã d̃ ꝓſperitate ꝑpli.

k Adhuc affluẽt ciuitates mee. .i. iudee.

l Bonis. qd in pteſ͠nit impletum tp̃e zorobabel ⁊ neemie ⁊ macha. ſ; perfectiꝰ tp̃e xp̃i ibi p̃dicantis ⁊ miracula facientis. ⁊ plenitudinẽ ſp̃uſſancti ↄcedentis.

m Et leuaui. Hic ponit̃ ſc̃da viſio de deiectõe aduerſarioꝝ ꝑpli iudaici. cũ dicit̃. Et leuaui oculos meos. ⁊ vidi. imaginaria viſione. n Et ecce q̃ttuoꝝ cornua. ſic enĩ videbãt̃ ei imaginaria viſione. o Et dixi ad angelũ. mee cuſtodie deputatũ. p Quid ſunt hec. .i. q̃d ſignificãt hec q̃ttuoꝝ cornua. q Hec ſunt coꝝ. q̃ vẽtilauerũt iudam ⁊c. .i. q̃ttuoꝝ regna q̃ afflixerunt iudeos ſucceſſiue. .ſ. chal-

mꝰ ẽrã: ᵍ⁊ ecce oĩs ẽra habitat̃ ⁊ q̃ſcit. ʳEt rñdit angelus dñi: ⁊ dixit. ˢDñe exercituũ vſq̃quo tu ñ miſereberis hierl'm ⁊ vrbiũ iuda q̃bꝰ iratꝰ es? ᵗIſte iã ſeptuageſimus annꝰ ẽ. ᵛEt rñdit dñs angelo q̃ loq̃bat̃ ĩ me vba bona: verba ↄſolatoria. Et dixit ad me angelꝰ q̃ loq̃batur ĩ me. Clama dicẽs. ˣHec dicit dñs exercituũ. ʸZelatꝰ ſum hierl'm ⁊ ſyon: ᶻzelo magno. ᵃEt ira magna ego iraſcoꝝ ſup gentes opulẽtas: ᵇq: ego iratꝰ ſum paꝝ. ᶜipſi vo ᵈadiuuerũt ĩ malũ. ᵉPropterea hec dicit dñs. ᶠReuertar ad hierl'm ĩ miſicordijs. ᵍ⁊ domꝰ mea edificabit̃ in ea ait dñs exercituũ ʰ⁊ ꝑpendiculũ extẽdet̃ ſup hierl'm. ⁱAdhuc clama dicẽs. Hec dicit dñs exercituũ.

ᵏAdhuc affluent ciuitates mee ˡbonis ⁊ ↄſolabit̃ adhuc dñs ſyõ ⁊ eliget adhuc hierl'm. ᵐEt leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁿet ecce q̃ttuoꝝ cornua. ᵒEt dixi ad angelũ q̃ loquebat̃ ĩ me. ᵖQuid ſunt hec. Et dixit ad me. ᵠHec ſt̃ cornua q̃ vẽtilauerũt iudã ⁊ iſrl' et hierl'm. ʳEt oñdit mihi dñs q̃ttuoꝝ fabros. Et dixi. Quid iſti veniũt facere. Qui ait dicẽs. Hec ſt̃ cornua q̃ vẽtilauerũt iudã ꝑ ſinglos viros ˢ⁊ nẽo eoꝝ ᵗleuauit caput ſuũ ᵛEt venerũt iſti ˣdeterere ea ʸvt deijciãt cornua gẽtiũ q̃ leuauerũt cornua ſup ẽraz iuda: vt diſꝑgerent eam.

II.

Et leuaui ᵃoculos meos ᵇ⁊ vidi: ᶜet ecce virᵈ et ĩ manu eius funiculꝰ mẽſoꝝ

r Et oñdit mihi dñs q̃ttuoꝝ fabros. .i. q̃ttuoꝝ angelos paratos frãgere dicta cornua. q: ſunt executores diuine iuſticie.

s Et nemo eoꝝ. id ẽ iudeoꝝ.

t Leuauit caput ſuũ id eſt potuit reſiſtere aduerſarijs p̃dictis.

v Et venerunt iſti. id eſt dicti fabri.

x Deterrere ea. .i. p̃dicta regna. vel aduerſarios ſm q̃ttuoꝝ partes mũdi. vt dictũ eſt.

y Vt deijciãt cornua gentiũ. .i. ptãtes earũ qd in xp̃o videmꝰ impletũ. cuiꝰ imperio ſubmiſerũt colla principes gentium.

In. c. i. zacharie vbi dicit̃ in poſtil. Et ſm regulam hebreoꝝ iſti duo fuerũt ꝓphete.

Additio

Sicut dictũ fuit ĩ additione Hieremi. i. c. ⁊ Oſee. i. c. h̃ dictuz qd dicit poſtillatoꝝ eẽ regulã apud hebreos ñ eſt regula ſ; dictũ vniꝰ ſingularꝫ q̃ nõ h̃z autoꝛitatẽ. ⁊ inq̃rere circa h̃ videt̃ magꝭ curioſũ q̃z vtile cũ ꝓphetie de hmõi pſ͠ñbꝰ ꝓphãꝝ ñ ĩueniant̃. vt dictũ fuit ĩ p̃dict̃ addi (tionibꝰ.

In eodẽ. c. vbi d̃r in poſtil. Eſt aũt myrtꝰ arboꝝ faciẽs pulcerrima poma.

Additio.

Licet myrtꝰ ſit arboꝝ pulcra ⁊ faciat folia ⁊ grana odorifera ñ tñ facit fructũ pulcꝝ. ſ; q̃dã grana minuta nigra. vñ Leui. xxiij. vbi d̃r. Fructꝰ arboris pulcerrime. nõ ponit̃ ĩ hebraico dictio ſignificãs myrtũ ſ; alia q̃ ſignificat cytꝝ qd ẽ pomũ pulcerrimũ. Et ĩ eodẽ loco vbi ponit̃ eadẽ dictio q̃ hic h̃r ĩ trãſlatõe nr̃a d̃r. Ligniũ deſaꝝ frõdiũ. qd ꝑtinet ꝓprie ad myrtũ. vñ in dicto hiero. ĩ ꝓlogo allegato a poſtillatore. non d̃r d̃ myrto ꝙ habet fructũ pulcꝝ ſ; odoriferꝝ. q: vt dictũ eſt grana myrti q̃ ſunt eiꝰ fructꝰ non ſunt pulcra ſ; odorifera. ligno võ attribuit pulcritudinẽ. quia ſic eſt in re.

Capitulũ. II.

Et leuaui. Hic ↄſequẽter denunciat̃ reedificatõ ciuitatꝭ hierl'm. Circa qd ſciendũ ꝙ illa edificatõ que facta eſt ꝑ zorobabel. fuit figura edificatõis eccleſie ꝑ chriſtũ q̃ dicit̃ ſp̃ualis hieruſalẽ. vt frequenter ſupra dictum eſt. ⁊ ideo de vno edificio fit tranſitus ad aliud. igit̃ primo nunciat̃ materiale. ſc̃do ſp̃uale. ibi. Et ecce. Circa primũ d̃r. b Vidi. viſione imaginaria ꝟ intellectuali. c Et ecce vir. .i. angelꝰ in ſpecie viri. d Et in manu eiꝰ funiculꝰ menſoꝝ. .i. aptꝰ ad mẽſurandũ loca in q̃bꝰ debẽt fieri edificia. ideo ſubdit.

Et dixi. Quo tu vadis.
Et dixit ad me. Vt metiar
hierlm̃ ⁊ videã ꝗ̄ta ſit lon-
gitudo eiꝰ: et q̄ta latitudo
eiꝰ. Et ecce angelꝰ q̄ loque
bať ĩ me egrediebať: ⁊ aliꝰ
angelꝰ egrediebať in occur
ſum eiꝰ: ⁊ dixit ad eũ. Cur-
re: loq̄re ad puerũ iſtũ dicẽſ
Abſq̄ muro habitabitur
hierlm̃ p̄ multitudie hoim
⁊ iumẽtorum in medio eius.
Et ego ero ei ait dñs mu
rus ignis in circũitu et in
glĩa ero ĩ medio eiꝰ. O o o
fugite ḋ terra aq̄lonis di-
cit dñs: q̄m in q̄ttuor ven
tos celi diſperſi vos dicit
dñs. O ſyon fuge q̄ habi-
tas apud filiam babylõis
q̄ꝛ hec dicit dñs exercituũ
Poſt gl'iam miſit me: ad
gentes: q̄ ſpoliauerũt vos.
Qui eñi tetigerit vos: tã-
git pupillã oculi mei: Q̄ꝛ
ecce ego leuo manũ meã
ſup eos: ⁊ erũt p̄de his q̄ ſer
uiebãt ſibi: ⁊ cognoſcetis q̄ꝛ
dñs exercituum miſit me.
Lauda ⁊ letare filia ſyon:
q̄ꝛ ecce ego venio ⁊ habita
bo ĩ medio tui ait dñs. Et
applicabunť gentes multe
ad dñm ĩ die illa: ⁊ erunt
mihi ĩ populũ. Et habita-
bo in medio tui: ⁊ ſcies q̄ꝛ
dñs exercituũ miſit me ad
te. Et poſſidebit dñs iudã

e Et metiar hierlm̃. q̄ꝛtum ad ciuitatẽ metropolim.
f Et videã q̄ꝛtũ ad alia loca in iudea. g Quãta ſit
latitudo eiꝰ ⁊c. anteq̄ꝫ eñi edificenť ciuitates ⁊ loca, acci
piunť mẽſure edificiorum ſm̃ longitudinẽ ⁊ latitudinẽ.
h Et ecce. Hic oſtr intẽdit vt metiať edificiũ ſpũalis
hierlm̃. illa eñi q̄ ſequũ
tur nũq̄ꝫ fuerũt ĩ hierlꝫ
p̄ ueritã reedificata.
ſed ſemp fuit ĩ timore
aduerſariorum ſubiectĩ
one extraneorum vſq̄ꝫ ad
eiꝰ deſtructiõẽꝫ p exer
citũ romanorum. dicit ergo.
h Et ecce angelꝰ mi
hi p cuſtodia deputa
i Egrediebať (tus.
ad habẽdũ reuelatio
nẽ nouã ḋ futuris ab
angelo ſupiori. q̄ꝛ ſm̃
ordinẽ hierarchicum
ſupiores ãgeli illumi-
nãt medios. ⁊ medĩ
inferiores. ⁊ ex h̄ patꝫ
q̄ hec reuelatio eſt de
alia re q̄ꝫ p̄cedẽs. q̄ꝛ ẽ
ḋ hierlm̃ ſpũali. iõ ſeq̄ť
k Abſq̄ꝫ mu. ha. hie
rlm̃ ſalẽ. q̄ꝛ eccl'ia nõ ↄſi
dit ĩ murorum fortitudie
ſꝫ ĩ diuia ꝓtectõne.
l Pre multitudie. qd
impletũ videť ĩ fideli
um multiplicatõe p orbẽ vniuerſũ. m Hoim ⁊ iu. q̄ꝛ credẽtiũ aliq̄ ſũt ſapi
entes ⁊ litati q̄ hoies dicũť. alĩ vero ſimplices ⁊ illitati q̄
iumẽta noiant. pſ. lxxij. Et iumẽtũ factꝰ ſũ apd te ⁊ ego
n Et ego ero ait do. mur. i. ꝓtector ⁊ defẽſor. (ſp'ecũ.
o Et ĩ glĩa ero ĩ medio eiꝰ. q̄ꝛ deꝰ in eccl'ia honorať. ⁊ iõ
ad eũ hoies inuitanť cũ ſubdiť. p O o o fugite ḋ ter
ra aq̄lonis. i. ḋ p̄tãte dyaboli. q Q̄m ĩ q̄ttuor vẽtis ce
li diſꝑſi vos. i. ſpargi pmiſi p varios errores añ aduẽtũ
r O ſyon. i. ꝑls ꝑuſus ad fidẽ. noĩe eñi hierlm̃ ⁊ (xp̄i.
noĩe ſyon intelligiť eccl'ia vt declaratũ fuit Eſa. ij. c. q̄ ẽ
idẽ qd fidelis ꝑlſ. q̄ꝛ eccl'ia nõ eſt ĩpi parietes. ſꝫ fideles.
s Fuge ḋ p̄tãte dyaboli. t Que habitas apud filiã
babylonis. i. cultũ ydolatrie. nõ eñi p̄t hic ĩtelligi ↄueni
enter p filiã babylonis ciuitas vel terra babylonie. q̄ꝛ lõ
ge añ tp̄s huiꝰ ꝓphetie ciuitas babylõis fuerat deſtructa
p cyꝝ ⁊ dariũ. ⁊ iudei remiſſi ĩ iudeã. vt hr̃. i. Eſdre. ⁊ licꝫ
aliq̄ remãſerũt ĩ terra babylonis detẽti amore vxorum q̄s
ibi acceperant. ⁊ ꝓlis quã ibi fecerũt. et dictũ fuit ibidẽ.
tñ illi videnť ꝓbabilr fuiſſe pauci cõparatiue. q̄ꝛ oẽs natu
ralr inclinanť ad reuertẽdũ ĩ terrã originis ſue. ⁊ maxĩe
ḋ terra in q̄ detinenť in captiuitate ⁊ ſuitute. Nec rõna
biliter p̄t dici q̄ illi q̄ remanſerũt moueanť h̄ fugere ꝓpť
vaſtatorẽꝫ iminẽtẽ illi terre. q̄ꝛ a tp̄e cyri legiť regnũ eiꝰ
⁊ ſucceſſorum ſuorum ſatꝫ quietũ fuiſſe vſq̄ꝫ ad tp̄s alexandri
magni. q̄ regnũ illud vi armorum ſubiecit ſibi. Itẽ ĩ terra
q̄ h̄ dr̃ filia babylonis imediate ſupra dr̃ terra aq̄lonis.
babylonia vero nõ eſt ad aq̄lonẽ reſpectu iudee. ſꝫ magis
ad orientẽ. ⁊ iõ p babylon q̄ ↄfuſio interp̄tať. ⁊ p aq̄lonẽ
ḋ q̄ dr̃ hiere. i. Ab aquilone pandeť oĩe malũ. p̄tãs de
monis metaphorice ſeu figuralr deſignať. ſicut ⁊ beatꝰ
Petrus ĩ fine prime canonice ſue dicit. Salutat vos ec
cleſia in babylone collecta. i. in roma. q̄ꝛ tũc tp̄e Neronis
ibi vigebat p̄tãs demonis. v Quia dicit dñs exerci
tuũ. i. angelorum. vbi ĩ hebreo ponit h̄ nomẽ dñi tetragram
maton ſoli deo appropriatũ vbi trãſlatio nr̃a habꝫ dñs
x Poſt gloriã miſit me. ſm̃ ſeriẽ textꝰ nõ eſt verbũ za
charie ſꝫ dei dicẽtis ſe mitti. qd verificať in xp̄o q̄ ẽ verꝰ
deꝰ a p̄re miſſus p ſalute generis humani. Et huic conſo
nat q̄dã gloſa hebrai-
ca a Ra. ſal. inducta q̄
talis ẽ. Poſt gloriã mi
ſit me. Quia poſt ho-
norẽ redditũ eſau ve-
niet meſſias. ĩ antiq̄s
etiaꝫ gloſis hebraicis
princeps romanꝰ fre-
quenter Eſau ⁊ roma
nõs ſeyr noianť. ⁊ ſic
impletũ ẽ in dño ieſu
xp̄o q̄ꝛ poſt gl'iaꝫ mo-
narchie adeptã a ro-
mano principe ceſare
auguſto. ꝓpť qd fecit
deſcribi orbẽ vniuer-
ſum tãq̄ꝫ ſibi ſubiectũ
natꝰ fuit xp̄s. vt patet
Luc. ij.
y Ad gẽtes q̄ ſpolia
uerunt vos. i. ad iude
os q̄ fideles primiti-
ue eccl'ie grauiter tra
ctauerũt Ac. viij. q̄bꝫ
p̄dicauit dñs ĩ pſona
ꝓpria. ⁊ dicunť h̄ gẽtes
q̄ꝛ tũc nõ viuebãt ſm̃
legẽ vt iudei. ſꝫ trãſgre
diebanť ꝓpter manda
ta hoim. vt patꝫ in euãgelio. Vl' ad gẽtes. i. romanos pri
cipes q̄ ĩ primitiua eccl'ia fideles pſeq̄banť ĩ corpibꝫ ſu
is ⁊ bonis. q̄bꝫ p̄dicauit xp̄s p aplõs petꝝ ⁊ paulũ. ⁊ ali
os doctores ſeq̄ntes. z Qui eñi tetigerit vos ⁊c. i. ſo
licite vos cuſtodiã. ſic̃ cuſtodiť oculi pupilla. ſꝫ eñi tunc
xp̄s pmiſerit fideles corpaliter pturbari. tñ cuſtodiuit
eos ſolicite ĩ ſpũalibꝫ bonis. in q̄bꝫ tũc creuit eccl'ia me
rito ⁊ numero fideliũ magꝰ q̄ꝫ tp̄e pacꝫ. qd fuit figuratũ
in filijs iſrl' q̄ q̄ꝛto magis affligebanť ab egyptijs. tanto
magꝰ multiplicabanť Exo. i. iõ ſubdiť. a Ecce ego le-
uo manũ meã. i. v̄tutẽ. b Sup eos. i. p̄ncipes roma
c Et erũt p̄de his q̄ ſuiebãt ſibi. (nos ⁊ eorum miniſtros.
q̄ꝛ principes romani ⁊ alĩ ſubiecti q̄ in primitiua eccl'ia
affligebãt fideles ſuitute dura. ⁊ eis abſtulerũt bona ſua
mõ ſuppoſuerũt colla ſua iugo xp̄i ⁊ eiꝰ miniſtris. dotãtes
eccl'ias tp̄alibꝫ bonis. d Et cognoſcetis. p̄ experientiaꝫ
bonorum ⁊ miraculorum. e Q̄ꝛ dñs exercituũ. i. deꝰ p̄r dñs
angelorum.
f Miſit me pro generis humani ſalute. ⁊ ideo pro tan
to bñficio inuitať eccl'ia ad laudẽ diuinã. cũ dr̃. Lauda.
g Q̄ꝛ ecce ego venio. p carnis aſſũptõẽꝫ (⁊ letare ⁊c.
h Et habitabo ĩ medio tui. ↄuerſando ⁊ p̄dicãdo Ioh.
i. Verbũ caro factũ eſt ⁊ habitabit ĩ nobis.
i Et applica. gen. mul. ad dñm. qd patet impletũ p con
uerſionẽ gentium ad fidẽ xp̄i p orbẽ vniuerſum.
k Et erunt mihi in populum. quia inter credentes nõ
eſt diſtinctio iudei ⁊ greci. nam idem dominus omniũ
ad Roma. x. c.
l Et poſſidebit domus iuda. id eſt confitentes deum
quia corde creditur ad iuſticiam ⁊ ore ↄfeſſio fit ad ſalu
tem ⁊ q̄ per domum iuda tales intelligantur etiam ſm̃
doctores hebreorum, fuit oſtenſum ſup hieremie, triceſimo
tertio, ⁊ triceſimoquarto.

m Partē ſuā.i.pmiū ſuū. n In tra ſanctificata.i. in celo qḋ vocatur terra viuentiū. o Et eliget adhuc hierl'm.i.celeſtē. p Sileat oīs caro.a plaſphemijs dñi q Quia ſurre.ḋ habi.ſan.ſuo.i.ſurget (vt̄i ieſu xp̄i. in finali iudicio ad mala puniendū ⁊ bona pmiandū.

m Conteſtabaꝛ ieſum.in bono ipm confirmando. n Hec dicit dñs.q̄ eſt ipa veritas. o Si in vijs me is ambulaueꝛ.legē meā cuſtodiēdo. p Et cuſto.meā cuſtodierꝭ reuerēter ⁊ debite officiū pōtific̄ exercendo. q Tu q̄ȝ iudicabis ⁊c.i.officio pōtificis pſeuerabis.

In.c.ſ.vbi dr̄ i poſtilla. Et ego ero ei ait dominus.

Additio.

Super h̄ q̄ dicit Et ego ero ei ait dñs murus ignis gloſa interlinearis. Mur⁹.i. defenſio ſuis. Ignis hoſtibus.

Capitulū.III.

Et oſtēdit Poſt cauitatis ⁊ tēpli reedificationem.hic pͥpheta cōſequēter denūciat edificantiū ꝯſolatōnez.⁊ primo ieſu ſummi ſacerdotis.ſcḋo zorobabel ducis ſeq̄nti capitulo. Circa primū ſciendū.q̄ ſicut dicit ra.ſa.pͥphe principaliter locuti ſūt ḋ diebꝯ meſſie. ideo pͥpheta pͥmo denunciat ꝯſolatōnē ſummi ſacerdotis de ei⁹ emundatōne.ſcḋo de xp̄i incarnatōe.ibi. Audi ieſu. Circa primū ſciendū q̄ iudei reu

ptē ſuā in terra ſanctificata ⁊ eliget adhuc hierl'm. Sileat oīs caro a facie domini⁹ q̄ ꝯſurrexit ḋ habitaculo ſcō ſuo. .III.

Et oſtēdit mihi dominꝰ ieſuȝ ſacerdotem magnū ſtantē corā angelo dñi et ſathan ſtabat a dextꝭ ei⁹ vt aduerſareꝛ ei. Et dixit dñs ad ſathan. Increpet dñs ī te ſathan,⁊ increpet in te qui elegit hierl'm. Nunq̄d non iſte torris eſt erut⁹ de igne Et ieſus erat indut⁹ veſtibus ſordidis,⁊ ſtabat ante faciē angeli. Qui rn̄dit: ⁊ ait ad eos qui ſtabant coram ſe dicens Auferte veſtimenta ſordida ab eo Et dixit ad eū. Ecce abſtuli a te iniq̄tateȝ tuā et indui te

mutatorijs. Et dixit Ponite cydarim mundaȝ ſup caput eius. et poſuerunt cydarim ſup caput ei⁹ mūdam ⁊ indueꝛt eū veſtib⁹. Et angelus dñi ſtabat ⁊ conteſtabaꝛ angelus dñi ieſum dicens. Hec dicit dñs exercituū Si in vijs meis ambulaueꝛs. ⁊ cuſtodiam meā cuſtodieris: tu quoq̄ȝ iudicab domū meā et cuſtodies atria mea: et dabo tibi ambulantes de his q̄ nūc hic aſſiſtūt Audi ieſus ſacerdos magne: tu ⁊ amici tui q̄ hītant corā te: q̄ viri portendētes ſunt. Ecce enī ego adducā ſuū meū orientē: q̄ ecce lapis quē dedi corā ieſu. ſup lapidem vnum ſeptem ocl'i ſunt. Ecce ego

r Et da.tibi ambu. de his q̄ nūc hic aſſiſtunt.i.de angeꝉ hic aſſiſtentibꝯ dabo tibi adiutores ⁊ directores in officio tuo. s Audi Ieſu. Hic conſequēter ponitur conſolatio ieſu ſacerdotis de xp̄i incarnatione:quā ſumme deſiderabant p̄rēs veteris teſtamēti.iō ſubditur Audi ieſu.q.d. rem valde grandem ego ſum tibi dicturꝰ.

t Tu ⁊ amici tui.i. filij q̄ ſūt parati ad abijciēdū aliēigenas vxores ⁊ legem ſeruare. v Quia viri portendentes ſunt.i.an futurū expectantes.ſ.xp̄i myſteriū. Dicitꝛ eniȝ portēdēs a portendo dis. qḋ ē aliq̄d in lōginquum deſignare. Rabi ſa.dic̄ q̄ iſti fuerūt ananias myſael et azarias.q̄ de babylone redieꝛt cū zorobabel ⁊ Ieſu ſacerdote.⁊ erāt ei familiares ⁊ amici.⁊ dicūtur hic viri portēdentes.q̄ī eis fuit factū portētū.i.mirabile ſignū q̄ſi de camino ignis exierāt illeſi.vt hr̄ Dan.iij. Ecce ei ego adducā ſuū meū orientē. In hebreo hr̄ germinātē.et expōit ra.Sa.de zorobabel q̄ dr̄ hic germinās.eo q̄ genuit neemiam.vt ipe dicit.q̄ edificauit ciuitatē hierl'm.ſic pr̄ ſu⁹ tēplū an̄ cōſtruxerat.Sȝ h̄ nō vr̄ vex.q̄ꝛ.ij. Mach.dr̄.q̄ iſte neemias erat ſacdos.⁊ ſic de tribu leuitica.zorobabel āt ḋ tribu iuda:vtȝ Mach.i. Et ideo aliq̄ expoſitores catholici dicētes cū ra.Sa.q̄ hec ſcripta intelligiꝛ ad l'rām de zorobabel.dicūt q̄ hic vocaꝛ oriēs.q̄ꝛ fuit orꝰ ḋ tribu regia.⁊ q̄ꝛ pſpatꝰ fuit in edificio tēpli.ſȝ iſti cū ra.Sal.videnꝛ iudaizare.⁊ magiſ̄ antiq̄ hebrei.vn̄ ibi trāſlatio nr̄a hȝ. x Ecce eni ego adducā ſuū meū orientē ⁊c. Tranſlatio chaldaica apḋ iudeos autētica ſic hȝ. Ecce ego adducā ſuū meū meſſiā ⁊ reuelabiꝛ.ex q̄ patȝ q̄ de chriſto ad l'rām intelligiꝛ. y Quia ecce lapis.i.xp̄s q̄ dicīꝛ lapis abſciſus de monte ſine manibꝯ.Dan.ij.ca. z Quē dedi corā ieſu.q̄ꝛ vidit eū p fidē futurꝭ.ſic ſaluator dic̄ Ioh.viij. Abraam pr̄ veſter exultauit vt videret diem meū:vidit ⁊ gauiſus eſt. a Sup lapi.vnū.i.chriſtū qui eſt vn⁹ in pſona.ſȝ in eo ſit duplex natura. b Septe oculi ſūt.i.ſeptē dona ſpūſſcī: q̄ in plenitudine q̄euerūt in xp̄o homie.ſm qḋ dr̄ Eſa.xi. Requieſcet ſup eū ſpūs dñi ⁊c.qḋ ad l'rām intelligiꝛ de xp̄o:etiam ſm dicta hebreoꝝ.vt ibidē fuit diffuſꝰ declaratū. c Ecce ego celabo ſculptu ei⁹.q̄ꝛ corp⁹ xp̄i fuit formatū et figuratū in vtero virginis virtute diuina.

uerſi ḋ babylone peccauerūt graniter accipiēdo alienigenas vxores.vt hr̄.i.Eſdre.x.c. Sacerdotes ſic alij ī h̄ peccauerūt.⁊ cū eis ieſus fili⁹ Ioſedech ſacerdos ſūm⁹.ſȝ ad exhortatōeȝ Eſdre eiecerūt eas.⁊ h̄ eſt qḋ dr̄. a Et oſtēdit mihi ⁊c.corā angelo dñi.ſ.michaele p̄lato toti iudeoꝝ pp̄lo.vt p̄dictū eſt. b Et ſathan ſtabat a dex.ei⁹ vt aduerſareꝛ ei.accuſando eū ḋ trāſgreſſione filioꝝ ſuoꝝ.ſicut heli fuit rephenſus a dño ⁊ punit⁹ ḋ trāſgreſſione filioꝝ ſuoꝝ.i.Reg.iij.nō enī legiꝛ q̄ iſte ieſus in pſona pꝑria vxorem alienigenā accepit.
c Et dixit dñs ad ſathan. Hic ī hebreo hr̄ nomen dñi tetragrāmaton ſoli deo appropriatū.vbi tranſlatio nr̄a hȝ Dñs. Et q̄ꝛ ponitꝛ hic ter.⁊ loquendo quaſi de pſona alia.ſatis aperte oſtendiꝛ in deo trinitas pſonaꝝ.
d Nunq̄d nō iſte.ſ.ieſus. e Torris eſt erut⁹ ḋ igne .i.q̄ſi ticio ſemi cōbuſt⁹ ī tranſlatōe captiuitatis babylonice.q.d.ſic.⁊ adhuc vis eū totaliter totū cōburere.
f Et ieſus erat indut⁹ veſtibꝯ ſordidis.q̄ꝛ culpā incurrerat ex negligētia arguēdi filios ſuos.⁊ etiā ad qḋ tenebaꝛ ex officio cū eſſet pōtifex ſumm⁹.
g Et ait.ſ.michael. g Ad eos q̄ ſtabāt coram ſe.i. alijs angelis inferioribꝯ. h Auferte veſti.ſor.ab eo.p h̄ deſignabaꝛ remiſſio culpe de q̄ penituit.⁊ filios ſuos ⁊ pp̄lm ad abijciendū vxores alienigenas induxit.
i Et indui te mutatorijs.i.gratie ⁊ virtutū indumētis.
k Ponite cydarim.id eſt mitrā qua vtebaꝛ ſummus pontifex.⁊ per hoc deſignaꝛ q̄ digne exerceret officium culpa per gratiam deleta.
l Et angelus domini.ſ.michael.

d Et auferā iniq̄tatē terre illi⁹. i. mūdi toti⁹. Vel p ſe-
ptē oculos vniuerſitas angeloꝝ deſignaꝫ. vn̄ Dan. iiij.
Angeli dicunꝫ vigiles. ⁊ Mat. xviij. Angeli eoꝝ ſemp vi
dent faciē pr̄is. Et iſti ſeptē oculi ſunt p xp̄m. q: ſemper
ſunt attēti ad exeq̄ndū ei⁹ mādatū. q: ipe eſt rex angelo
rū. ⁊ hec expoſitio ma
gis ꝯcordat lr̄e ſeq̄nti
e In die vna. i. i die
paſſionis ſue ſc̄m q̄ d̄r
Ioh. i. Ecce agn⁹ dei
ecce q̄ tollit pc̄ta mū-
di. Conſiderādū autē
q̄ h̄ dicit Ra. ſal. q̄ ip
ſe neſcit q̄ ſit iſta dies
q: nō pt̄ aſſignare ali-
q̄ in diē ſup p̄dictā iu
daicā q̄ negat xp̄m ve
niſſe in q̄ terra iudee
fuerit abſq̄ iniq̄tate.
⁊ idē h̄ q̄ ꝯſiteꝫ hanc
ignorantiā p̄ter ei⁹ in
tentionē ꝯfirmat ca-
tholicā veritatē.
f In die illa. i. tem-
pore xp̄i.
g Vocabit vir ami-
cū ſuū ſubter vineam
⁊c̄. p talē modū loq̄n-
di ſignificaꝫ tp̄s ma-
gne pacis i pluribꝰ lo
cis ſacre ſcripture. ⁊ ſic
fuit i natiuitate xp̄i. p
pter qd̄ tūc deſcriptus
fuit orbis. vt dictū eſt
ſupra. oīmbꝰ terris ſub
imperio romanoꝝ paca
Cap. IIII. (tis.
ET reuerſus ē.
Hic ꝯſtr ponit
ꝯſolatio zoro-
babel ducis d̄ ꝯſūma-
tione tēpli futura qd̄ ipe fundauerat. ſꝫ poſtea op⁹ impe
ditū fuerat vſq̄ ad ſc̄dm annū darij regis perſaꝝ. in q̄ zo-
robabel ⁊ ei adherētes reſumpſerūt opus. vt dictū eſt. ſ.
Aggei. i. c. Igiꝫ pn̄s capitulū i duas p̄tes diuidiꝫ. q: pri
mo hui⁹ ꝯſummatōis poniꝫ pphetica viſio. ſc̄do hui⁹ vi
ſionis expoſitio. ibi. Et rn̄di. Circa primū diciꝫ.
a Et reuerſus ē angel⁹. mihi p cuſtodia d̄putat⁹. q̄ ad
b Et ſuſcitauit me. ad viſionē eīn (horā diſparuerat.
pphetica oportet excitari ⁊ eleuari mētē. ⁊ ſeq̄ꝫ viſio cū d̄r.
c Vidi ⁊ ecce candelabꝝ. videbat eīn viſione imagina
ria candelabꝝ aureum ſil'e illi qd̄ fuerat in tabernaculo
moyſi. d̄ cui⁹ materia ⁊ forma dc̄m fuit pleārie Exo. xxv. [?]
d Et lāpas ei⁹. i. ſedes lucerne q̄ erat d̄ auro mundiſſi
e Sup caput ipi⁹. i. in ſūmitate cādelabri. ⁊ acci (mo.
piꝫ lāpas i ſingulari p plali. ſic Exod. viij. Venit muſca
grauiſſima. i. multitudo muſcaꝝ. q: ſeptē erāt ſedes lucer
naꝝ. ſic ⁊ ſeptē lucerne. Vel pt̄ dici q̄ h̄ fit ſpēalis mētio
d̄ vna illaꝝ. q̄ erat i medio ſtipitis cādelabri. ⁊ tres hinc
⁊ tres inde ſup ſex calamos ei⁹. f Et ſeptē infuſoria.
i. vaſa aurea cū quibꝰ infundebaꝫ oleū in lucernis.
g Et due oliue. i. rami oliuaꝝ i ſupiori p̄te. q̄ſi formam
h Et rn̄di. Hic poniꝫ p̄dicte viſionis (ſpicaꝝ habētes.
expoſitio. ⁊ primo de ſignificatōe candelabri. ſc̄do d̄ ſpi-
cis oliuaꝝ. ibi. Et rn̄di. Circa primū ſciēdū q̄ candelabꝝ
erat vnū de principalibꝰ ornamentis tēpli. ⁊ iō ponebaꝫ

celabo ſculpturā eius: ait
dn̄s exercituū[d] ⁊ auferā ini
q̄tatē terre illi[e] in die vna
In die illa dic̄ dn̄s exerci-
tuū[f] vocabit vir amicū ſuū
ſubter vineā ⁊ ſubter ficū.

E[a]T reuer .IIII.
ſus eſt angel⁹ q̄ loq̄
baꝫ in me[b] ⁊ ſuſcita
uit me q̄ſi vir q̄ ſuſcitaꝫ d̄
ſomno ſuo. Et dixit ad me
Quid tu vides. Et dixi.
Vidi:[c] ⁊ ecce cādelabꝝ au-
reū totū:[d] ⁊ lāpas ei⁹[e] ſuper
caput ipſi⁹: ⁊ ſeptē lucerne
ei⁹ ſup illud:[f] ⁊ ſeptē infuſo
ria lucernis q̄ erant ſup ca
put ei⁹[g] ⁊ due oliue ſup illud
vna a dextris lāpadis: ⁊ vna
a ſiniſtris ei⁹[h] Et rn̄di ⁊ aio
ad angelū q̄ loq̄baꝫ in me
dicēs. Quid ſunt hec dn̄e
mi. Et rn̄dit angelus q̄ loq̄
batur in me. ⁊ dixit ad me
Nunq̄d neſcis q̄d ſunt hec
Et dixi. Nō dn̄e mi. Et re
ſpōdit ⁊ ait ad me dicens.
[i] Hoc ē verbū dn̄i ad zoro-
babel dicēs.[k] Nō i exercitu
nec in robore:[l] ſꝫ i ſpū meo
dic̄ dn̄s exercituū[m] Quis
tu mons magne[n] corā zoro
babel in planū[o] Et educet
lapidē primariū[p] ⁊ exequa-
bat grāꝫ grē ei⁹. Et factū
eſt verbū dn̄i ad me dicēs
[q] Man⁹ zorobabel fūdaue
rūt domū iſtā[r] ⁊ man⁹ eius
pficiēt eā:[s] et ſcietis:[t] quia
dn̄s exercituū miſit me ad
vos[v] Quis enī deſpexit di
es pūos[x] Et letabunt:[y] ⁊ vi
debūt lapidē ſtanneum[z] in
manu zorobabel.[a] Septē
ſunt iſti oculi domini:[b] q̄
diſcurrunt in vniūſam ter
ram.[c] Et rn̄di ⁊ dixi ad eū
Quid ſūt due oliue iſte ad
dexteram candelabri et ad
ſiniſtram eius. Et reſpōdi

ibi niſi poſt cōpletionē ipi⁹ tēpli. ⁊ iō p viſionē candela-
bri deſignabaꝫ futura ꝯſummatio tēpli ſub zorobabel. a
quo fuerat inchoatū. ⁊ hoc eſt qd̄ diciꝫ.
i Hoc eſt verbū dn̄i ad zorobabel. i. viſio p̄dicta eſt ſi-
gnificatiua ꝯſummatōnis tēpli. ſicut ⁊ verbū ſenſibile.
ē ſignū rei ſignificate
k Nō in exercitu ne
q̄ i robore. i. nō v̄tute
hūana ꝯſummabiꝫ tē
plū ſꝫ diuia. iō ſubdiꝫ
l Sꝫ in ſpū meo. q:
deus inſpirauit dario
ꝯſummare templū in
hiꝛl'm ichoatū. ⁊ ad h̄
p̄bere neceſſaria et re
mouere impedimēta
vt hr̄. i. Eſdre. vi.
m Quis tu mons ma
gne. i. dyabole p ſup-
biā eleuate q̄ opus tē
pli impediſti. incitan
do ad h̄ gētiles ⁊ cam
biſem filiū cyri.
n Corā zo. in pla. i.
deficiens ab intento.
ita q̄ amplius impe-
dire nō poteris.
o Et edu. la. prima-
riū. i. zorobabel ſup la
pidē fundamēti iam
ante poſitū educet edi
ficiū in altū.
q Et exeq̄bit gratiā
grē ei⁹. i. ſicut cyr⁹ de-
dit licentiā edificādi.
ita p impetratiōnē zo
robabel darius dabit
gratiā ꝯſummādi. iō
ſequiꝫ.
q Man⁹ zoro. fun.
do. iſtā ſub cyro.
r Et man⁹ ei⁹ pficiēt eā ſub dario. s Et ſcietis. per
impletionē vbi mei. t Quia dn̄s exercituū miſit me
ad vos d̄ edificatōe tēpli exhortādo. p impletōeꝫ eīn ſue
pphetie apparuit māifeſte q̄ fuerat a deo miſſus ſic̄ ppha
v Quis eīn de. dies pūos. i. ſtatū redeuntiū d̄ (ver⁹
babylone. q̄ deſpiciebanꝫ ⁊ affligebanꝫ a gētibꝰ circūſtā
tibꝰ. vt pꝫ. i. Eſdre. iiij. q: tn̄ his nō obſtātibꝰ templum
fuit p zorobabel conſummatū. ideo ſubdiꝫ.
x Et letabunꝫ. ſ. iudei prius deſpecti ⁊ impediti.
y Et videbūt lapidē ſtanneū. In hebreo hr̄. Plumba
tū. p qd̄ deſignaꝫ edificiū templi recte ſublimatū.
z In manu zorobabel. i. p ſolitudinē ⁊ diligentiā eius
Cōſeq̄nter exponit qd̄ dictū ē. ſ. d̄ ocul' ſup lapidē vnū
a Septē ſunt iſti oculi. i. vniuerſitas angelo (cū diciꝫ.
rū deſignata p ſeptenariū. eo modo loq̄ndi q̄ dixit rapha
el angel⁹ Thobie. xij. Ego vn⁹ ex ſeptē q̄ ſtam⁹ an̄ dn̄m.
oēs eīn āgeli aſtāt corā deo inq̄ntū faciē ei⁹ clare vidēt. ⁊
oēs nituꝫ i miniſteriū ſc̄m qd̄ d̄r Hebre. i. Oēs admini
ſtratorij ſpūs ſūt ⁊c̄. inq̄ntū volūtatē ei⁹ exequunꝫ. lꝫ eīn
ſupiores nō mittanꝫ ad exteriora exequēda pp̄ qd̄ dicūꝫ
aſſiſtentes. alij miniſtrantes. tn̄ etiā ſupiores mittunꝫ ad
inferiora. q: ſupiores illuminat medios. ⁊ medij inferio
res d̄ agēdis ſc̄m ordinē diuine volūtatis. ideo ſubdiꝫ.
b Qui diſcur. vni. terrā. q: oēs agūt ad ea q̄ fiunt circa
humanā naturā. c Et rn̄di. Hic ꝯſequenter ponitur

expoſitio de duabꝫ oliuis ⁊ ſpicis earū ⁊ roſtris cande labri. ⁊ qꝛ eadē eſt eoꝝ ſignificatio: ideo dat vna reſpōſio: cum ſubdit in fi. capli ⁊ dr. d Iſti ſūt duo fi. olei. i. zo robabel ⁊ ieſus pontifex q̄ dicūt filij olei. qꝛ zorobabel erat de tribu regia. Jeſus aūt d ſacerdotali. dignitas āt vtriuſqꝫ officij p vn ctionē debebat cōferri. tñ iſta vnctio non fuit tpe ſecundi tem pli ſm hebreos.
e Qui aſſiſtunt do. vni. terre. fidelr inſi ſtētes operi ei⁹ in tē pli edificatione. Ro ſtra aurea ſm viſio nē imaginariā erant due recuruatiōes in candelabro: in quibꝫ pendebāt infuſoria. De oliuis āt ⁊ ſpicis eaꝝ dictū eſt. s.

ſcdo: et dixi ad eū. Quid ſunt due ſpice oliuaꝝ q̄ ſūt iuxta duo roſtra aurea: in quibꝫ ſūt ſuffuſoria ex au ro. ⁊ ait ad me dicēs. An quid neſcis quid ſunt hec. Et dixi. Non dñe mi. Et dixi. Iſti ſūt duo filij olei qui aſſiſtunt dominatori vniuerſe terre.

.V.

Et cōuerſus ſum: et leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊ ec ce volumē volās. Et dixit ad me: Quid tu vides? Et dixi. Ecce ego video volumē volās longitudo eius viginti cubitoꝝ: ⁊ la titudo ei⁹ decē cubitoꝝ et dixit ad me. Hec ē maledi ctio q̄ egredietur ſr faciē oīs terre. qꝛ oīs fur ſicut ibi ſcri ptū eſt iudicabitur: ⁊ omnis iurans ex h ſilr iudicabitur. Educā illō dic dñs exer cituū: ⁊ veniet ad domū furis ⁊ ad domū iurātis ī noīe meo mendaciter: ⁊ cō morabitur ī medio dom⁹ ei⁹.

Capitulum. V.

Et cōuerſus ſū. Hec ē ſcda ps principalꝭ hui⁹ ꝓphetie: ī q̄ ponūtur ꝓ phetie ſpectantes ad tps hītatōis ciuitatis iā reedificate. ⁊ primo ſub regno pſaꝝ. ſcdo grecoꝝ. c. ix. tertio ro manoꝝ. c. xi. Sciēdū tñ ꝙ hec diuiſio non eſt pciſa: ſz frequēter de alio tpe inuenit in vna ⁊ eadē cōuerſo. qꝛ ſic frequēter dcm eſt. s. tal diuiſio ſic pciſa nō inuenitur in ꝓphis q̄ ſm ta ctū variū. ſ. de vno trāſeūt ad aliud: aliq̄ occaſiōe habi ta. Et diuiditur in tres ptes. qꝛ primo ponitur expulſio mlti plicis vicij. ſcdo ſucceſſio q̄druplicis imperij. ca. ſeqn. ter tio ſolutio dubij. c. vij. Prīa in duas. ſm duplicē viſio nē. ſcda ibi. Et egreſſus eſt. Circa primū dr. a Et cō uerſus ſum. Ad capiendā diuinā reuelationem.
b Et vidi. viſiōe imagīaria. c Et ecce volu. volās. i. exiens de tēplo ⁊ ciuitate. cui⁹ q̄ntitas ſubditur.
d Lōgitudo ei⁹. viginti cubitoꝝ ſm latitudinē tēpli.
e Et latitudo ei⁹. x. aū faciē tēpli. ita ꝙ volumē illud videbatur de tēplo egredi. e Et dixit ad me. exponen do ſignificatōez voluminis. f Hec ē maledictio. i. pe na p pctīs inflicta. ſic Ezech. ij. vidit libꝝ in q̄ erāt ſcri pte lamētatōes. g Que egredietur ſr fa. oīs ter. cū iu deis pctōribꝫ de hierlm ⁊ iudea captiuatis ad diuerſas ptes orbis. ꝓpter pctā furti ⁊ piurij q̄ aū deſtructiōes ciui tatis vigebāt ibi. Tū ⁊ ſedechias rex tradit⁹ fuit in ma nus nabuch. ꝓpter pctm̄ piurij: q̄d incurrerat erga ipm.

vt hr. ij. Paral. vlt. h Quia oīs fur ſic ibi ſcriptū eſt. i. in volumine volāte. i Judicabitur. i. punietur.
k Educā illō. extra hierlz ⁊ iudeā. ⁊ p h deſignatur ꝙ re edificata hierlm talia pctā nō abūdauerūt in iudea.
l Et ve. ad do. fu. ⁊c. i. vltio diuia veniet ſup iudeos captiuatos ꝓpter pctā
m Et cōſu. (iſta. met eū ⁊ lig. ei⁹. i. to tā ꝓgeniē trāſgreſſoꝝ

et cōſumet eā ⁊ ligna eius et lapides ei⁹. Et egreſſ⁹ eſt angel⁹ q̄ loq̄batur in me ⁊ dixit ad me. Leua oc̄los tuos ⁊ vide. Quid eſt hoc q̄d egredit. et dixi. Quid nam eſt: Et ait. Hec ē am phora egrediēs. Et dixit. Hec eſt oculus eoꝝ in vni uerſa terra. Et ecce talen tū plūbi portabatur: et ecce mulier vna ſedēs ī medio amphore. Et dixit. Hec ē impietas. Et piecit eā in medio amphore: et miſit maſſam plūbeā in os eius Et leuaui oc̄los meos et vidi. et ecce due mulieres egrediētes et ſpūs in alis eaꝝ. Et hēbāt alas quaſi alas milui. ⁊ leuauerūt am phorā inter terrā et celum. Et dixi ad angelū qui loq̄ batur in me. Quo iſte defe rūt amphoram. Et dixit ad me. Ut edificetur ei: domus in terra ſennaar et ſtabiliatur et ponatur ibi ſup baſem ſuam.

n Et egreſſ⁹ ē. Hic ponitur ſcda viſio. vide bat enī ꝓpha viſione imagīaria q̄ndā am phorā de tēplo ⁊ ciui tate egrediētē in qua ſedebat q̄dā mulier: ita ꝙ p os amphore appebat deſup. Vide bat enī talētū plūbi portari ab āgelo q̄ im poſuit mlierē intra am phorā. opilās os am phore talēto vel maſ ſa plūbi. ne mlr poſſz egredi inde. Et dſup appere videbat vlte rius duas mlieres ala tas portātes illā am phorā ad babylonis terrā. Per amphorā aūt q̄ eſt gen⁹ menſu re deſignatur ꝙ ꝓpter re gni iude doloſe ege rat in mēſurādo ea q̄ vendebat. ⁊ ꝓpter h du ct⁹ fuit captiu⁹ in ba bylonē. vt dic ra. ſal. ſz qꝛ pricipalr fuit ibi duct⁹ ꝓpter idolatriam vtz. iiij. Reg. ⁊ ij. par. in pluribꝫ locis. iō aliq dicūt ⁊ meli⁹ et vidꝫ ꝙ p amphorā q̄ gen⁹ eſt mēſure. intelligitur multiplicatio pctoꝝ in regno iuda ⁊ ī tāta mēſura ꝙ diuia iuſticia exigebat vt vltio inferret ſm mēſurā pctōꝝ. ſm illō Deut. xxv. ca. Scdm mēſurā pcti erit plagaꝝ modus. Per mulierē in amphora ſedentē ⁊ deſup apparentē. intelligitur idola tria q̄ eſt directa ꝯ deū. ⁊ iō excedit pctā q̄ ſunt ꝯ primū iō vocatur ipietas. qꝛ ſic cult⁹ dei vocatur pietas ſm Tul liū. ita ⁊ idolatria ipietas. Talentū vo plūbi ſignat gra uitatē peccati. Due mulieres amphorā portātes in trā ſennaar. q̄ eſt eadē cū terra babylonis. vtz Geñ. xi. ſigni ficāt duas tribꝫ a q̄bꝫ regnū iuda nomiatur regnū duarū tribuū. q̄ ꝓpter pctm̄ idolatrie principalr ⁊ alia ꝯſir fuerūt captiuate et ducte ī babylonē. ⁊ his dictis ptz lrā vſ ibi
o Ut edificetur ei. i. idolatrie et cetere malicie.
p Domus. i. manſio.
q In terra ſennaar. i. babylonis cū pctōribꝫ ibi capti
r Et ponatur ibi ſr baſē ſuā. i. ſic ſituetur ꝙ nō re (uatis. uertatur in iudeā: ⁊ ſic factū fuit. qꝛ poſt reditum capti uitatis babilonice nō legitur iſte ꝓplus ad idolatriam declinaſſe niſi aliqui pauci tempe antiochi ⁊ magis ti more tormenti q̄ libidine peccandi.

In caplo.v.vbi đr in poſtil. Ecce volumen volãs ⁊c.

Additio.

Expoſitio poſtillatoris de duabus viſionibus in
hoc capitulo ɔtentis non videtur conſonare ra
tioni nec lr̃e. Cum q2 p̃pl̃i peccata q̃ ia3 trãſiue
rant in p̃teritũ.ſimilr̃ ⁊ pene q̃ p eiſdẽ pctĩs fuer̃t p̃plo
iam publice inflicte.irronabile vr̃ φ p̃pheta ea denũcia
ret ſub viſiõe imagiaria ſeu enigmatica.cũ iã eẽnt oib3
quib3 loq̃bat̃ patẽter nota. Cũ q2 captiuitas babylõica
nõ legit̃ fuiſſe fcã in penã furti ſ3 poti⁹ idolatrie et ho
micidĩj.vt3.iiij.Reg.⁊.ij.palip̃. Cũ quia illa q̃ ſequũt̃ de
amphora ⁊ de muliere ⁊ de alijs i ſcđa viſiõe ɔtẽti3 im
proprie applicant̃ ꝓpoſito ⁊ inutiliter traderent̃ obſcu
re cũ iã omib3 erãt marie manifeſta. Ƿñ ad hmõi viſio
nes ꝓprie exponẽdas t̃qdã videt̃ eẽ p̃mittẽda. Primũ ẽ
φ iudei durante tẽplo ſcđo.⁊ poſt tp̃s machabeoꝝ cũ in
cepit ſecta phariſaica oriri fuerũt φ de⁹ dederat moyſi i
mõte ſynai duas leges. Unã ſc3 ſcriptã q̃ ɔtinet̃ in dua
bus tabul̃ et in toto pentatheuco. Et alia3 quã dederat
moyſi nõ in ſcript̃ſed oreten⁹.⁊ hec lex oreten⁹ vt dicũt
data vocat̃ apđ eos ſcđa lex.⁊ in ea ɔtinent̃ traditiones
phariſaice:q̃s dicũt deuteroſas tanq̃3 in ſcđa lege p̃du
cta ɔtentas. Que q̃dẽ p̃uerſa lex fuit redacta in ſcript3
poſt deſtructõem tẽpli ſecundi p centũ ãnos fere p q̃n
dam q̃.đr rabbi monoa:p quẽ fuit collecta ſeu compila
ta in q̃dã volumie in m̃ltis libr3 diuiſo.qđ quidẽ volu
men vocat̃ apđ eos myſtia.i.ſcđa lex. poſt vo p.ccc.an
nos fere p̃dictũ volumẽ.ſc3 illa myſtia fuit expoſitũ val
de plixe ⁊ diſpendioſe p multos libros q̃ cõiter dicunt̃
thalmud:qđ eſt duplex. Primũ đr hieroſolymitanũ:q2
fuit ɔpoſitũ hieroſolymis.⁊ ſcđm đr babylonicũ.q2 fuit
compoſitũ in terra babylõis.⁊ iſtud ſecundũ eſt maio
ris auctis q̃3 primũ.⁊ tenet̃ cõiter apud hebreos tanq̃3
expoſitio vera ⁊ irrefragabil̃ diuine leg3 q̃ ɔtinet̃ in pen
tateucho ⁊ in p̃dicta myſtia. Scđm p̃mittẽdũ eſt φ in
quolib3 p̃dictoꝝ opeꝝ p̃ſertim in ſcđo ɔtinent̃ m̃lta fal
ſa et erronea ⁊ iniq̃ ⁊ etiã abſurda:q̃ repugnãt nõ ſolũ
diuine legi ſ3 ẽt nat̃ali.⁊ q̃ntũ p̃nt nitũtur doctrine xp̃i
quẽ celeſt3 ⁊ imaculata eſt repugnare ⁊ eam deturpare.
De ortu p̃dicte falſe doctrine ⁊ q̃nta ſit auct̃as ei⁹ apđ
hebreos diffuſe h̃r in libr3 eoꝝ.ſed breuit̃ ⁊ determinate
h̃r in plogo.xiij.libroꝝ Ra.moy.egyptij. Tertiũ p̃mit
tendũ eſt φ p̃dictũ thalmud ɔtinet m̃ltas abſurdas do
ctrinas circa credibilia. ꝑut dcm̃ fuit.ſ.in additõe cir
ca Eſaiã.xxxiij. Quartũ p̃mittendũ eſt φ in dicto thal
mud ɔtinet̃ multa iniq̃ ⁊ enormia ⁊ inimica iuri ⁊ rõni
circa agibilia de q̃b3 īfra aliq̃d dicet̃. Conſeq̃nt̃ circa ex
poſitionẽ haꝝ viſionũ dicendũ φ poſtq̃3 ꝓpheta oſtẽde
rat ꝓphetice regimẽ ſecũdi templi in ſuo primordio eẽ
bonũ ſub zorobabel duce ⁊ ieſu pontifice.de q̃b3 dixerat
Iſti ſũt duo filij oliue qui aſſiſtũt dñatori vniuerſe tre.
ſc3 iuſte ⁊ fidelr̃ opãdo in edificatõe tẽpli ⁊ in regimie
populi.nũc aũt ꝓphetat quõ circa finẽ duratõis h⁹ tẽpli
deterioradus erat ſtatus p̃pl̃i p doctrina3 leg̃ nephãdã
que in illis tp̃ib3 debebat oriri.⁊ poſt deſtructõem tem
pli in ſcriptis redigi.⁊ de h̃ dicit. Et ɔuerſus ſum.ſ.ad
videndũ nouiſſima hui⁹ tẽpli. Et leuaui oculos meos.
tanq̃3 reſpiciẽs a longe. Et vidi imaginaria viſione. Et
ecce volumen.p qđ intelligit̃ illud volumẽ de q̃.ſ.dcm̃
eſt.qđ vocat̃ falſe apđ hebreos lex ſcđa. Et q2 nulla3 ha
bet auctẽm in ſcriptura ſacra.iđ ſubdit. Uolans.quaſi
diceret.nullũ habet fundamẽtũ.vel quia in ſcript̃a de
mones volucres dicũtur.vt in cap̃.viij. Luce.ideo illud
volumẽ đr volare:q̃ſi h̃ñs ɔ motum demoniacũ. Fuit enĩ
hoc opus nephandũ p demones ſemel recupatum.vt
dictum fuit in p̃dicta additõe eſaie.xxxiij.ca. Et quia h̃
volumen p̃ter p̃cepta decalogi in vera lege moſaica cõ
tenta addit alia ficta aſſerens fuiſſe a deo data moyſi
oretenus.⁊ a moyſe alijs ſucceſſorib3.iđ dic̃. Longitudo
eius viginti cubitoꝝ:⁊ latitudo ei⁹ decẽ cubitoꝝ. p qđ
intelligit̃ φ lic3 in tota latitudie leg3 diuie.x.p̃cepta ɔti
nent̃ principalia.tñ h̃ volumen ſe extendit vſq̃3 ad decẽ
alia q2 in q̃lib3 p̃cepto dic̃ eẽ aliq̃d de lege ſcripta per
moyſen.⁊ aliq̃d additũ de lege oreten⁹ data.⁊ ſm̃ h̃ p̃ce
pta dicũtur eẽ duplicata.ſequit̃. Hec eſt maledictio q̃
egredietur ſup faciẽ oĩs terre. Uocatur enĩ hec doctrina
nephãda maledictio.q2 vt đr Hiere.xlviij. Maledict⁹
qui facit op⁹ dñi fraudulenter. Conſtat aũt φ huius vo
luminis ſeu doctrine fabricatores opus dñi.ſc3 legem
eius fraudulẽter faciũt fingẽtes p̃cepta ſeu expoſitões
preceptoꝝ leg̃ nõ ſicut de⁹ p̃cepat.ideo ip̃m opus dicit̃
maledictio. Que egredit̃ ſup faciẽ oĩs terre.q2 hec do
ctrina vbiq̃3 terraꝝ diffunditur vbi iudei ſunt diſperſi.
Qualr̃ aũt maledictio hec defraudat diuinã legẽ oñdit
in duob3 dicẽs. Quia oĩs fur ſicut ibi ſcriptũ eſt iudica
bitur ⁊c. Ad qđ ſciendũ φ lic3 furtũ ſint generalr̃ p̃hibi
tum inter p̃cepta decalogi Exo.xx. tñ in hac falſa do
ctrina ɔtinetur φ licitũ eſt furari a paganis ſeu gẽtilib3
et ſic exponũt v̱bũ illud Abacuc.iij.ca. Uidit ⁊ diſſol
uit gentes. Similiter licet periuriũ ſit a deo p̃hibitum
inter p̃cepta in decalogo:vbi.ſ.et iter Nũe.xxx. de hoc
amplius đr Uir cum iurauerit iuramentũ ad obligãdũ
obligatiõem ſup animã ſuam nõ irritabit verbum ſuu3
totum.ſed quod egreſſu3 fuerit ex ore ſuo faciet. Tamẽ
iſti falſi interp̃tatores dicũt:φ quicũq̃3 vnus ſapiens
vel tres idiote p̃nt abſoluere hoiem a voto vel iuramẽ
to quod eſt manifeſte cõtra diuinã legem.vnde qui fa
ceret ſm̃ ſuã falſam interpretationem cõmittendo fur
tum:eſſet dãnatus.⁊ hoc eſt quod dicitur. Quia omnis
fur ſicut ibi ſcriptũ eſt.ſ.in volumie nephando p̃dicto
Iudicabit̃.i.dãnabitur. Similr̃ dicendũ eſt de piurio.
et de hoc dicit. Et omis iurans ⁊c. Et ſequit̃ de dãnatio
ne furis ⁊ piuri p̃dictoꝝ. Educã illud dicit dñs.ſ.illud
volumen. Et veniet ad domũ furis ⁊ ad domũ iurãtis
⁊c.i.iſtud volumen erit cauſa deſtructionis illorum qui
talia fingunt ⁊ ſequitur. Unde ꝑut ipſi tradunt ſuper
illud verbum Trenoꝝ.i. Sedebunt ad terrã ſeniores fi
lie ſyon.tota ordinatio magna iudicij illius p̃pl̃i q̃ dici
tur canhedica et fuit infecta a Nabuchodonoſor tẽpe
ſedechie.eo φ abſoluit ſedechiã a iuramẽto qđ iurauit
ipſi nabuch.de quo iuramẽto h̃r.iiij.Reg.xxiiij. Similr̃
ꝓpter fraudes ⁊ vſuras q̃ cõmittũt ɔ xp̃ianos ⁊ etiã pa
ganos.int̃ q̃s cõmorant̃ freq̃nt̃ occidũtur.⁊ deuaſtãtur
in diuerſis regionib3.et de hoc dicit. Et cõſumet eum
et ligna eius ⁊ lapides. Conſeq̃nt̃ agit ꝓpha in ſcđa vi
ſione de ſcđo ope nephãdo.ſ.thalmud.de quo dicit. Et
egreſſus ẽ angel⁹.⁊ dixit Leua oculos tuos.q2 vt dictu3
eſt p longũ temp⁹ poſt cõpilatõe3 p̃dicti voluminis fuit
thalmud cõpoſitũ.de q̃ ſubdit. Hec eſt amphora egre
diens.⁊ vbi trãſlatio nr̃a hab3 amphora.in hebreo h̃r
ephy.eade3 enĩ dictio ponit̃ Exo.xvi.vbi đr. Gomor de
cima ps ẽ ephy.et ſic hec ãphora ſeu ephy eſt q̃dã men
ſura.et eſt ſenſus.quia thalmud iſtđ eſt expoſitio volu
minis ſupradicti:vt dictũ eſt.⁊ ſic eſt menſura q̃ ɔtenta
in illo volumie mẽſurat̃.⁊ ſequitur. Hec eſt ocul⁹ eoꝝ
in vniuerſa terra. Et notandu3 φ vbi nos habemus in
hoc loco Oculus.in hebreo habet̃ quedã dictio q̃ vno
modo ſignificat idem qđ oculus.et alio mõ ſignificat
ide3 qđ color.⁊ alio mõ ſignat idẽ quod iniq̃tas. Et iſto
tertio modo intelligit̃ ſm̃.lxx.interp̃tes.et ſic ẽ ſenſus
φ ſicut angelus dixerat φ dictum volumen erat maledi
ctio.ſic de iſta amphora ſeu ephy ãgel⁹ declarat φ eſt

quedam iniquitas sicut prima. ideo post pauca dicit.
Hec est impietas. et est rō. q2 hec doctrina thalmudica
continet mltas iniq̄tates inq̄ntū potuit mlta iura iniq̄
inter prios ⁊ mlto mag̅ int extraneos. Est etiā impia
erga deū ⁊ pentes. qd ꝓprie dr impietas. vt dic̄ be. Tho.
De iniq̄tate iuriū thalmudicoꝝ q̄ q̄si innūerabilia sunt
ponā qdam q̄ occurrūt. ex qbꝫ pt legens de alijs aliq̄d
estimare. Dicūt eni in libro q̄ dr canhedrin. vbi agit de
testibus. ꝙ cū aliq̄ testes testant falsū ꝯ primū sic ꝙ si
nō contestaret de falsitate eoꝝ corā iudice. prim⁹ occide
ret per iusticiā. ꝙ tūc si primus fuerit occisus p falsa testi
monia pdictoꝝ. nō sunt occidendi testes sꝫ si tepta fue
rit falsitas eoꝝ p iudices anteq̄ occideret re⁹. Tūc oc
cidendi sunt testes falsi. ⁊ h̄ nitūt pbare p lrām Deut.
xix. vbi dr Si steterit testis mēdax ꝯ hoīem ⁊c. ⁊ infra. Cū
q̄ diligētissime pscrutātes inuenerint falsū testē dixisse
contra frēm suū mendaciū reddent ei sic fratri suo facē
cogitauit. Hec in lrā. Ex q̄ arguūt ꝙ reddendū est falso
testi sic facere cogitauit. nō aūt reddendū ē ei sicut fecit
et io si cogitauit tm̄ ⁊ nō fec. dicūt ꝙ occidēdus ē testis
falsus. sꝫ si nō solū cogitauit sꝫ et fecit sic ꝙ occisus fu
it ille ꝯ quē mēdatiū testat⁹ ē. tūc nō est occidend⁹ testis
falsus. Ex q̄ pt lector ꝯsiderare q̄nta sit insania fabrican
tiū hanc doctrinā qui asserūt maiorē penā deberi cogi
tanti aliq̄d malū tm̄ seu loq̄nti q̄ cogitāti ⁊ loq̄nti ⁊ ex
plenti. cū tm̄ a fortiori pōt ꝯtrariū deducere. q2 si cogitanti
tm̄ ⁊ loq̄nti pena talionis debet multo mag̅ cogitanti
loq̄nti ⁊ expleti pfctim cū in eodē loco scripta de hmōi
teste falso dic̄. Nō miseberis ei⁹ sꝫ aīam p aīa. oculū p oclo
⁊c. Ex q̄ pꝫ mānifeste ꝙ si p falsū testimoniū prim⁹ pdidit
oculū ꝙ falsus testis debꝫ pati simulr. Itē in libro canhe
drin vbi de homicidijs agit. determināt ꝙ crimē homi
cidij debet diffiniri p certū nūeꝝ iudicū q̄ dr Canhe
drin. ꝙ si nō fuerint ꝯcordes in ꝯdēnando vl liberando
reū sic ꝯtingit in mltis causis int iudices ꝙ tunc stabit
iudicio maioris ptis. sic ꝙ si maior pars ꝯdēnauerit reū
tūc re⁹ est occidend⁹ ⁊ ecōtra. Dicūt tm̄ ibidē ꝙ si oīs
canhedrin. i. iudices ordinarij ꝯcorditer ꝯdēnauerint re
um ad mortē ꝙ in illo casu reus ē liberand⁹. Ad qd ar
guūt de q̄dā textu friuole sic̄ in pcedēti. Ex q̄ ħ maria si
sania pdictoꝝ h thalmud fabricātiū q̄ maiorē auctē dāt
parti q̄ toti ꝯ i. lō principiū indemōstrabile. s. ꝙ totū
sua pte est mai⁹. Itē determināt in libro q̄ dr babamet
cia. ꝙ si aliq̄s inuenit rē a primo suo pdita in loco vbi
rōnabilr psumendū est ꝙ dn̄s illi⁹ rei despat de recupe
ratōe eius. vtputa cū pdit eam in loco in quo cōcurrit
magna multitudo hoīm et hmōi. ꝙ tunc inuētor nō te
net restituere rem inuentā dn̄o suo. cū tamē lrā genera
liter mādat restitui res pditas diligēter. Deutero. xxij.
Etiā ex dictamīe natural rōnis q̄ dictat. Qd tibi nō vis
fieri: alteri facere noli. talis restitutio est faciēda. Con
tra alieīgenas hn̄t etiā iura iniq̄ssima. determināt enim
ꝙ si corā aliq̄ iudice hebreo gētilis seu pagan⁹ contēdat
in iudicio cū aliq̄ iudeo ꝙ tūc si iudex p aliquā legē iu
daicam posset iudeū liberare seu ei fauere ꝙ faciat di
cendo. Ista est lex nrā. Si aūt h nō possꝫ nisi p leges pa
ganoꝝ tunc iudicet eū sm leges paganoꝝ dicendo. Hec
est lex vrā. Si aūt nec sic nec sic posset iudeo fauē dicūt
ꝙ tunc iudex debꝫ q̄rere cauillatiōes taliter ꝙ nūq̄ sen
tentiā ferat ꝯ iudeū in causis gentiliū. Item qd deteri⁹
est determinant ꝙ sicut bonū est vt hō conterat caput
serpentis q̄ntūcunq̄ serpens sit pulcer. sic bonū est oc
cidere gentilē seu paganū q̄ntūcunq̄ bonus videat hoc
ius tm̄ nō exequūtur ppter timorē piculi quāta sit iniq̄
tas hui⁹ iuris satis notū est de se. ⁊ repugnat et mānifeste
iuri diuino. In decalogo eni homicidiū phibet simplr

seu indifferēter non excipiendo gentiles nec paganos.
Item Gen. ix. Quicūq̄ effuderit hūanū sanguinē. fun
det sanguis ei⁹. ad imaginē q̄ppe dei fact⁹ ē hō. Constat
aūt ꝙ q̄libet hō fact⁹ est ad imaginē dei siue hebre⁹ si
ue gētilis. De impietate vo h⁹ doctrine erga diuinū ho
norē ⁊ reuerētiā patꝫ ex his q̄ dicta fuerūt in additōe su
pradicta. s. Esa. xxxiij. vbi int alia dictū fuit ꝙ ipi asserūt
in libro q̄ dr Baraboth als bambot. ꝙ de⁹ i certis tpibꝫ
dolens de destructōe hierlm ⁊ dispersiōe ppli israelitici
dicit. Ve mihi q2 destruxi ciuitatē meā ⁊ ꝯbussi templū
meū. ⁊ trāsmigrare feci filios meos int natiōes qd ma
xime insanū est. Est eni miseriā significat q̄ nullo mō
attribuēda est deo. nec plane nec metaphorice. miseria
eni nedū deo sꝫ nec etiā beatis attribuit. Erga parētes vo
pꝫ impietas eoꝝ p h qd dr math. xv. Mun⁹ qdcūq̄ est
ex me pderit tibi ⁊c. vbi xp̄s ꝯfutat phariseos de inho
noratōe pentū ppter suas traditōes. vt ibidē i additiōe
sufficiēter fuit expositū. Ex qbꝫ ⁊ alijs q̄ plurimis que
valde difficile esset enarrare in hmōi doctrina conten
tis de phariseis ⁊ scribis. qui mēdaciter eā finxerunt et
proprie verificat illud Iere. viij. Quō dicitis sapien
tes sum⁹ ⁊ lex dn̄i nobiscū est. Uere mēdaciū est opatus
stilus mēdax scribaꝝ. Et ad insinuādū causam sue tāte
insanie subdit. Uerbum dn̄i piecerūt ⁊ sapientia nulla
est in eis. Nam postq̄ verbum dn̄i. scꝫ filium dei piece
runt intantū caruerūt vera sapiētia ꝙ ad hmōi nephā
dam doctrinā in scriptis ponēdā modo pdicto pcesse
runt. Si aūt obijciat contra pdicta d hoc qd dn̄s dicit
Mathei. xxiij. Sup cathedrā moysi sederūt scribe ⁊ pha
risei quicq̄d dixerint vobis facite. et quo vr ꝙ doctri
na eoꝝ sana erat ex q̄ erat ope adimplēda. Dicendum ꝙ
illud verbū domini intelligit de doctrina mosaice leg̅
inq̄ntū eam nō excedebant nec putabāt p eoꝝ traditio
nes. non aūt de lege secūda p eos ficta. vt s. dictum est.
Unde notāter dixit. Sup cathedrā moysi. vt dsignaret
ꝙ loquit de doctrina in lege mosaica ꝯtēta. Seq̄r in lrā
Et ecce talentū plumbi portabat ⁊c. vsq̄ ibi. In os ei⁹.
Ad qd sciendū ꝙ hec doctrina thalmudica a phariseis
inuenta seu scripta nō solum in sententia hꝫ magnos
defectus vt dictū est. sed etiā in mō tradendi. ⁊ hoc du
pliciter. Uno mō quia valde obscure ⁊ obfuscate tradit
ea q̄ ibi ꝯtinentur. Unde quidā de ipsa dicebat intelligē
dum esse illud qd dr in psal. Collocauit me in obscuris
sicut mortuos secli. Scdo q2 rōnes ⁊ motiua sua vt plu
rimū sunt inualida ⁊ infirma. put hꝫ ex supradictis eo
rum argumētis. et ideo ad ostendendū primū dicit p
pheta. Ecce talentum blumbi portabatur. ⁊ infra. Mi
sit massam plūbeam in os eius. q̄i diceret. sic obscure ⁊
obfuscate loquit ac si haberet magnū pond⁹ plumbi in
ore. Secundū aūt ondit dicens ꝙ mulier sedebat i me
dio amphore. ⁊ infra. Et piecit eam in medio eius. per
quod designat ꝙ eius rōnes ⁊ motiua que sunt media
ex quibꝫ deducūt ꝯclusiones sunt infirma ⁊ inualida
sicut mulier detenta ⁊ piecta. Sequitur. Et leuaui ocu
los meos ⁊ vidi. et ecce due mulieres ⁊c. Pro quo sci
endum ꝙ p istas duas mulieres intelligūtur predicte
due expositiones; quarū quelibet dicitur thalmud. qd
intelligit per amphoram mō predicto. Que quidē mu
lieres dicunt Egredientes scꝫ de templo. quia ibi habuit
primordiū hec doctrina. vt dictū est. dicit autem ꝙ ha
bebant alas quasi milui. Miluus aūt est auis fraudu
lenta et rapax impotentium. quod ptinet ad hanc do
ctrinam que homīes imbecilles in potentia intellecti
ua fraudulenter decipit. Dicit aūt ꝙ leuauerūt ampho
ram inter terrā ⁊ celum. Nam vt dicit in glosa. Quod
inter celū ⁊ terrā ima deserit et ad supna minime pungit

et ſic doctrina phariſaica p̄ inanē gl'ia ȝ ſīnetē eleuat. et
prios q̄ſi deſpiciēs deſerat. nec tn̄ ſumma ptingē valet
⁊ ſeq̄r in lr̄a. Et dixi ad āgelū. Quo iſte deferūt ampho
ram ⁊c. vſq; ad finē capl'i. p̄ qd̄ oſndr̄ q̄ hec thalmudica
et phariſaica doctrina fuit ſtabilita in t̄ra babylonis q̄
eſt terra ſennaar. vbi
tanq̄ ſup baſem ſuā
q̄eſcit. Thalmud eñ
licȝ duplr̄ ſit. vt dc̄m
eſt. babylonicū tn̄ eſt
principali⁹ ⁊ maioris
auctīs tāq̄ ab omib;
hebreis vniuerſalr̄
approbatū. vt dc̄m ē
Et notādū q̄ iudei q̄
ſepe i ſuis ſcripturis p̄
phetāt neſcientes ex
ponūt iſtō vbū Ecce
due mlieres de duo-
bus viciſs q̄b; phari
ſei erāt marie impli-
cati. q̄r vnū dicit̄ eē
ypocriſim. aliud vo
elatōem ſeu ſupbiā
mētis. De q̄b; q̄dez
duob' viciſs ↄfutabat
eos xp̄s in euāgelio.
de hypocriſi eī Mat
thei. xxiij. Ve vobis
ſcribe ⁊ phariſei hy-
pocrite ⁊c. Et ſic eſt in multis aliis locis. De elatione
ſeu ſuperbia mentis Luce. xviij. ca. vbi dicit̄. Duo ho-
mines aſcenderūt templū. vnus phariſe⁹ ⁊c. vbi phari
ſeos increpat tanq̄ ↄfidētes d̄ ſua iuſticia ⁊ alios ſper
nētes: ⁊ ſic notat̄ de elatōe ſupbia mētis. Vn̄ ibidē ↄclu
dit. Qui ſe exaltat humiliabit̄. Replica.

In cap. v. zacharie. vbi poſtil. exponit ad lr̄az viſio
nes ibi ↄtētas: ſm intētionē gloſe ordīarie Burg.
derelicta glo. quā ↄ poſtil. grādipēdere ↄſueuit mi
ra imaginat̄ de talmudicis libris. de q̄b; hic fac' logū tra
ctatū: q̄ q̄r fidei fauēt ⁊ traditōes ↄ legē repbāt ñ reſpō
ſȝ ſolū ad ei' obiectōes ↄ poſtil. veri⁹ ↄ glo. dico. Cū eñ
pm̄o arguit q̄ ñ videt̄ ↄgrue tradi ſub figuris ⁊ enigma-
tib; obſcuris q̄ trāſierāt in p̄teritū. Dico q̄ in mltis ſacre
ſcipt̄e paſſib; p̄terita tradūt̄ obſcure ſic moyſes i Geñ.
Nathan pp̄ha p̄teritū pctm̄ dauid ſub metaphora diui
tis ⁊ paupis ⁊ ouicule tractauit. vtȝ. ij. Reg. xij. ⁊ i multis
aliis locis. Et cū ſcd̄o arguit q̄ captiuitas babylonica
nō fuit fcā in penā furti. de q̄ h̄ dr̄ in lr̄a. Rn̄deo q̄ eſai-
as a principio ſue pphetie dixit Principes tui ſocij furū
et generalr̄ idolatria furtū dici p̄t. q̄r p̄ ipſam ſubtrahit̄
deo ſibi debitus cultus ⁊c. Capitulum. VI.

Et ↄuerſus ſum. Hic ponit̄ ſucceſſio q̄druplic' re-
gni cui ſucceſſiue fuerāt iudei. ſ. regni chaldeorū
pſaꝝ grecoꝝ ⁊ romāoꝝ. Et diuidit̄ i duas ptes. q̄r
pm̄o ponit̄ dicta ſucceſſio. ſcd̄o iudeoꝝ pſpatio. tamen
ſub futuro. ſcd̄a ibi. Et factū eſt. Pr̄ia in duas. q̄r pm̄o
ponit̄ regnoꝝ ↄditio. ſcd̄o eoꝝ dilatatio. ibi. In qua. Cir
ca primū dr̄. b Uidi. viſione imaginaria.
c Ecce quattuor q̄drige. i. quattuor regna p̄dicta.
d Egredientes d̄ me. du. mōtiū ⁊c. i. ſuccedētes ſibi in
orbe ſm dicta pphaꝝ ſcōꝝ. q̄ de ipſis pphauerūt. vtȝ hic
et Dañ. ij. ⁊ in plib; aliis locis. dicunt̄ iſti pp̄he montes
pp̄ter altitudinē ↄtēplatōis. ⁊ erei pp̄t ſtabilitatē x̄tutis
et duo q̄r de duob; regnis. aliqui eñ fuerāt de regno iu
de et aliq̄ de regno iſrael. vt p̄ȝ in libris Reg. ⁊ paralyp̄.

Et conuerſus ſum ⁊ leuaui oculos meos: ⁊ vidi: ⁊ ecce quattuor q̄drige: egredientes de medio duorū mōtiū et mōtes: mōtes erei. In q̄driga prima equi rufi in quadriga ſcd̄a eq̄ nigri in quadriga tertia equi albi et in q̄driga q̄rta: eq̄ varij: ⁊ fortes. Et dixi: ⁊ dixi ad angelū qui loq̄batur in me. Quid ſūt hec dn̄e mi. Et reſpōdit angelus: et ait ad me. Iſti ſunt q̄ttuor venti celi qui egrediunt̄ vt ſtent coram dominatore omnis terre. In qua erāt equi nigri ⁊ egrediebatur in terrā aquilonis: ⁊ albi egreſſi ſūt poſt eos. ⁊ varij egreſſi ſūt ad terrā auſtri. Qui autem erant robuſtiſſimi: exierūt et querebant ire ⁊ diſcurrere p̄ omnē terrā. Et dixit. Ite: ⁊ pambulate terram. et perambulauerunt terram. Et vocauit me et locut⁹ eſt ad me dicēs. Ecce q̄ egrediūt̄ in terrā aq̄lonis: requieſcere fecerūt ſpiritū meū in terra aquilonis. Et factū eſt verbū

e In quadriga prima. i. in regno chaldeorum.
f Equi rufi. in hebreo hr̄ Rubei. quia chaldei multum
ſanguinē effuderāt. ⁊ potiſſime de iudeis in obſidiōe hie
ruſalem ⁊ eius captione.
g In quadriga ſecunda. i. regno perſarū ⁊ medorū.
h Equi nigri. pp̄ter
horrorē quē incuſſerāt
perſe et medi iudeis
tpe aſſueri q̄ ſuadēte
amon p̄cepit oēs iu
deos p̄ totū regnum
ſuū inffici. i In q̄-
driga tr̄ia. i. in regno
grecoꝝ. k Eq̄ albi
q̄r pm̄⁹ rex alexāder
magn⁹. licȝ veniret ↄ
hierl'm ad deſtruēdū
eā. tn̄ viſus fuit i man
ſuetudīe. eo q̄ ſūm⁹
ſacerdos ⁊ alij ſacer-
dotes ex reuelatōe di
uina exierāt obuiā ſi
bi in pōtificalib; ⁊ ſa
cerdotalib; indumē-
tis. ⁊ deſcēdēs de eq̄
deū celi in ſūmo pon
tifice adorauit dicēs.
q̄ cū adhuc eēt i ter-
ra ſua. de⁹ apparuit ſi
bi in tali effigie. pro-
mittens ei victorias de regibus terre. vt habet̄ in ſcho
laſtica hiſtoria. l Et in quadriga quarta. i. in regno
romanoꝝ. m Equi varij. quia aliq̄ impatores fuerāt
iudeis māſueti: vt Auguſtus ⁊ tyberius ⁊ aliq̄ feroces
vt gaius ⁊ nero ⁊ veſpaſian⁹. n Et fortes. q̄r regnuȝ
romanoꝝ in fortitudīe exceſſit p̄cedentia regna.
o Quid ſūt h̄ dn̄e mi. i. q̄d ſignificāt he q̄drige ⁊ equi.
p Et ait ad me. viſionē exponēdo. q Iſti ſūt q̄ttuor
venti celi. i. q̄ttuor regna ad modū vētoꝝ p̄ t'ras diſcur
rētia. vl' q̄r orta fuerāt i q̄ttuor ptib; mūdi vn̄ oriūt̄ vēti.
r Ut ſtent. in ptāte ⁊ dominio tpib; ſibi p̄fixis a deo
a q̄ eſt ois ptās terrena. s In q̄. Hic ↄſtr oñdit̄ vbi i
ceperāt bellare ad ſe dilatādū. tn̄ de q̄driga pr̄ia in q̄ erāt
eq̄ rufi. nō fit hic mētio. q̄r regnū chaldeorū erat d̄ſtru
ctū p̄ cyrū ⁊ dariū. s In q̄ erāt eq̄ nigri. i. pſe ⁊ medi
vt dc̄m ē. Egrediebant̄ ad t̄rā aq̄lonis. licȝ eñ chaldea
nō eēt i aq̄lonari pte reſpc̄u medie ⁊ pſidis. vt i ſuperi-
orib; dc̄m ē. tn̄ regnū chaldeoꝝ extēdebat̄ vſq; ad ptes
aq̄lonares. ⁊ ex illa pte collegit nabuch. exercitū ad ve
niēdū ↄ hierl'm. vt dc̄m fuit ſupere. i. ī in ill' ptib; q̄ ſunt
p̄pinq̄ medie ⁊ pſidi inceperāt perſe ⁊ medi īpugnare re
gnū chaldeoꝝ. v Et albi. i. greci. x Egreſſi ſūt p⁹
eos. q̄r alexander magn⁹ ibi debellauit dariū regē pſarū
⁊ porū regē medoꝝ. y Et varij. i. romāi. z Egreſ
ſi ſūt ad t̄rā auſtri. i. ſe dilatātes reſpc̄u rome. z Qui
aūt erāt robuſti. Iſti ſunt ēt romāi q̄ ſupra dicti ſunt va
rij ⁊ fortes. a Ire. ⁊ q̄rebāt ⁊c. q̄r ſe ñ dilatauerāt tm̄
ad vnā ptē. ſȝ ad oēs ptes orbis. vt ſeq̄r. b Et dixit
ſcȝ dn̄s a q̄ ē ois ptās. c Ite: pam. t̄rā. et omi parte
ſubiugādo eā. d Ecce q̄ ingrediūt̄ in t̄rā aq̄lonis: ↄ
pugnādo regē chaldeoꝝ. e Requieſcē fecerūt ſpm̄ meū
id eſt irā meā. Loq̄tur eñ ds̄ de ſeipo ad modū hoīs
irati cui⁹ ira quieſcit q̄ñ punit. De⁹ aūt punīuit chaldeos
p̄ perſas et medos qui balthaſar regem interfecerunt.
et regnū eius occupauerūt. Dañ. v. ca.
f Et factū eſt. Hic ↄſiter ponit̄ iudeoꝝ conſolatio de

dñi ad me dicēs. Sume a
trāſmigratione ab oldai et a
thobia ⁊ ab idaia ⁊ venies
tu ī die illa ⁊ intrab domū
ioſie filij ſophonie q̄ venerūt
ð babylone, ⁊ ſumes aurū ⁊
argētū ⁊ facies coronas et
pones ī capite ieſu filij io-
ſedech ſacerdotis magni et
loq̄ris ad eū dicēs. Hec ait
dñs exercituū dicēs ᵃEcce
vir: oriēſ nomē eiᵘˢ ᵇEt ſubt
eū orietᶜ: ⁊ edificabit tēplū
dño: ⁊ ipē extruet templū
dño. Et ipē portabit gl'iā
⁊ ſedebit ⁊ dñabit ſuper ſo
lio ſuo. Et erit ſacerdos ſu
per ſolio ſuoᶜ ⁊ ɔſiliū pacis
erit inter illos duos. Et co
rone erunt helē ⁊ thobie ⁊
idaie ⁊ hen filio ſophonie
memoriale ī tēplo dñi. ᵈEt
q̄ pcul ſuntᵉ venient: ⁊ edifi
cabūt ī tēplo dñiᵍ ⁊ ſcietis
q̄ȝ dñs exercituū miſit me
ad vosʰ Erit aūt h̄ ſi audi-
tu audieritis vocē dñi dei
veſtri. .VII.

edificatōe tēpli ⁊ honore edificati. Circa qð ſciēdum q̄
aliq̄ iudei ð babilone venerāt apportātes munera auri
⁊ argēti p tēpli edificatōe, ⁊ eiᵘˢ veneratōe, ⁊ ī reuelatiōe
diuina pceptū ē zacharie q̄ ex illo auro ⁊ argēto facerȝ co
ronas, ⁊ poneret ī capite ieſu pōtificis ad denotandū p-
fectū ī edificatōe ⁊ ad
miniſtratōeȝ pōtificalꝭ
officij. Eo q̄ poſtea il-
le corone ſuſpēderent
ī tēplo edificato ī lo-
co patenti ad tēpli de
corē, ⁊ offerentiū me-
moriā. Ex his dictis
ptȝ lra paucis exceptis
q̄ diſcurrent.
a Ecce vir oriēs no
mē eiᵘˢ .i. ieſus pōtifex
ī bono pficiēs.
b Et ſubter eū orietᶜ
.i. ſub eo edificium tē
pli pſperabitur.
c Et ɔſiliū pacis erit.
inter duos illos. i. inter
ieſum pontificē ⁊ zo-
robabel ducē.
d Et q̄ pcul ſūt. non
ſolū iudei ſȝ etiā gēti
les. e Venient ī hirlm ex deuotōe. f Et edifica-
būt ī tēplo dñi. offerēdo munera pcioſa ad tēpli neceſſa
ria ſm q̄ hr. ij. Machab. iij. c. Fiebat vo q̄ ⁊ ipſi reges ⁊ pri
cipes locū ſūmo honore dignū ducerēt, ⁊ tēplū maximis
g Et ſcietis, p impletōeȝ pphetie (muneribꝫ illuſtrarēt.
mee, ⁊ ſic eſt vbū zecharie. h Erit aūt h̄ ſi auditu au
dieritis ⁊c. p h̄ patȝ q̄ hec pmiſſio ð bono futuro, ⁊ alie
ɔſimiles freq̄nter intelligunt in ſcriptura tali ɔditione.
.ſ. ſi illi q̄bꝫ fiūt in bono pſeuerēt, ⁊ ſilr cōminatōnes de
malo pene ſi pmaneāt in peccatis. Sciendum aūt q̄ vbi
trāſlatio nr̄a ſic habet. Ecce vir oriēs nomē eiᵘˢ, trāſlatio
chaldaica apud hebreos autētica ſic habȝ. Ecce vir meſ
ſias nomē eiᵘˢ, ⁊ ſic intelligit ad lrāȝ ð ieſu nazareno, q̄ ē
vere meſſias ī lege ⁊ pphetis pmiſſus, q̄ ðr hic oriens, q̄ȝ
ſm deitatē eternalr orit a prē. Et ſubter eū orietᶜ q̄ȝ tunc
erat naſciturᵘˢ ſm humanitatē tpaliter ð mrē. Et ipē edi
ficabit tēplū dñi. i. eccliaȝ ð fidelibꝫ ſuis tanq̄ ð lapidi-
bus viuis. Et ipē extruet templū. repetitio eſt eiuſdē ad
maiorē aſſertionē. Et ipē portabit gloriā. in ſua reſurre-
ctione. Et ſedebit ⁊ dñabit ſup ſolio ſuo. in ſua aſcēſiōe
ad dexterā dei prīs, vt ðr Marci vlti. Aſſumptᵘˢ eſt ī celū
⁊ ſedet a dextris dei. Et erit ſacerdos ⁊c. vñ ðr ð eo ad He
breos. vij. Hic aūt eo q̄ maneat ī eternū ſempiternū hȝ
ſacerdotiū. Et ɔſiliū pacis erit inter duos illos. i. inter iu
deos ⁊ gētiles ex q̄bꝫ facta eſt vna ecclia, ſub vno paſto
re ieſu xpo. cetera exponant ſic prᵘˢ. nec mirādū q̄ ī pri-
cipio huiᵘˢ prīs loq̄t ſcriptura ð ieſu filio ioſedech q̄ fuit
figura re ⁊ noīe ieſu xpi filij dei. q̄ȝ pter ſilitudinē figu-
re ad figuratū ſacra ſcriptura freq̄nter trāſibit ſub vno
ɔtextu ð vno ad alterū. ſic dictū fuit Eſa. xiiij. q̄ ſcriptura
loq̄ndo ð rege babylonis, trāſit ad loq̄ndū de demone p
eū figurato, ⁊ ſimiliter fit in pluribꝫ aliis locis.

In. c. vi. vbi dicit in poſtilla. Hic ponit ſucceſſio qua-
druplicis regni.

Additio.

Hic. c. vi. ſm ɔtinuatōe ad pdicta videt ſic expo-
nendū. Nā poſtq̄ ppheta ſcripſerat ð bono regi
mine ſecundi tēpli in ſuo principio, ⁊ hoc ī. iiij.
c. vbi dixit. Iſti ſunt duo filij oliue ⁊c. vt ſupra expoſitū
eſt, ⁊ pſtr in. v. c. tractauit ð doctrina pharizaica ſeu thal
mudica nephanda ſub qua regimē ſecundi templi fuit
poſt tempᵘˢ machabeorū vſq̄ in finē. In h̄. c. vi. agit ð regi
mine populi dei per verā euāgelicā legē q̄ diuulgata fu-
it ppe deſtructionē templi ⁊ poſtea ð q̄ dicit. Et ɔuerſus
ſum ⁊ leuaui oculos meos, i. trāſiui ad aliā viſionē altio
rem. Et ecce quattuor
q̄drige. ſ. q̄ttuor euan
gelia. quorū equi aliq̄
rufi. ſ. martyrio. aliq̄ ni
gri. i. obſcuri pfundi-
tate myſterij. Aliq̄ al-
bi, gr̄a v̄ginali. Aliq̄ va
rij ⁊ fortes, gratiā cu-
rationū et diuerſatuȝ
virtutū habentes. Di
cunt aūt iſte quadri-
ge egredi ð medio du
orum montiū. ſ. ð me-
dio duorū teſtamētorū.
q̄ mōtes ex firmitate
⁊ ſoliditate ſue doctri
ne erei dicūt. ⁊ q̄ȝ nulla
vetuſtate ɔſumuntur.
Et hi dicuntur q̄ttuor
venti egredientes vt
ſtēt corā dñatore vni-
uerſe terre, q̄ȝ ad q̄ttu
or ptes mūdi pdicatio euāgelica diſcurrit. q̄ȝ in oēm ter
rā exiuit ſonᵘˢ eorū ⁊c. Sȝ robuſtiſſimis eorū dicit q̄ pam-
bulauerūt terrā ⁊ requieſcerūt ſeu requieſcere fecerunt ſpūm
ī terra aq̄lonis, p qð ſignat q̄ ſedes aplica in q̄ reſidet
plenitudo eccliaſtici roboris, debebat quieſcere. i. ſedere
rome q̄ eſt in terra aq̄lonis. ſ. reſpectu hieruſalē. vel q̄ȝ li
cet in oēm terrā exiuit euāgelica pdicatio, tñ in europa
q̄ eſt aq̄lonaris reſpectu terre habitabilis, requieuit ſpūs
dñi. i. eccliaſtica ptās q̄ p ſpūm dñi exercet. Et notandū
q̄ licet hec expoſitio videat eſſe allegorica pſuppoſito
tñ ſm ɔtinuationē ad pcedētia q̄ in h̄. c. loquit ppha de
regimine eccleſie poſt deſtructiōeȝ tēpli vt dictū eſt litte
ralis debet cenſeri ſm regulas ſupra in queſtione ſuper
plogum Heſi. poſitas.

Replica.

In. c. vi. quattuor quadrigas Burgēſis exponit
de quattuor euāgeliis, q̄ etſi p myſtica expoſitōe
ſuſtineri pt, tñ ſm litterā nō poſſunt reddi ſingu
la ſingulis. Nā non eſt ratio q̄re vnū euangeliū habue-
rit equos rufos aliud albos, aliud nigros, aliud varios
q̄ȝ q̄uis euangelia ſunt in ſtilo diuerſa, eſt tñ vna oīm
materia, vt ptȝ p beatū auguſtinū ð ɔcorda. euāgeliſtarū
⁊ p beatū Greg. ſup ezechielē. Et ſpēaliter q̄driga cū ru-
beis eq̄s nō ðr pceſſiſſe aliis pcedētibꝫ q̄ſi p martyres
eq̄s rubeis ſignificatos euāgeliū nō ſit pſperatū. Alie
eciā q̄drige cū ſuis eq̄s ad diuerſas mūdi ptes dicunt l
littera proceſſiſſe, cū tamen euangelium ⁊ eius ſonus ī
omnem terram per has ⁊ illas indifferēter exiuit. Vn-
de ſi expoſitio Burgēſ. accipit vt myſtica, non oportet
figurā ⁊ figuratū p omnia concordare, vt dictū eſt ſupra
circa capitulum primū Oſee.

Capitulū. VII.

Et factum eſt. Hic interponitur ſolutio cuiuſdā
dubij. Et diuiditur in duas, quia primo queſtio
proponitur, ⁊ ſecūdo ſoluitur, ibi. Et factum eſt
Circa primū ſciendū, q̄ poſt deſtructionē ciuitatis ⁊ tē-
pli tempore ſedechie, iudei poſtea ieiunauerūt ānuatī
illa die. Et quia populus redierat de captiuitate, ⁊ tem
plum erat ppe conſummationē, ideo iudei q̄ remāſerūt

in babilone miſerūt nūcios ĩ hierl'm ad ꝓphas ⁊ ſacerdo
tes, q̄rēdo ſi deberēt ab illo ieiunio ceſſare. ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄
a Et factū eſt ĩ anno q̄rto darij reg. in cui⁹ āno ſexto
tēplū fuit ꝯſummatū. b In q̄rta. ſ. die mēſis. ix. q̄ eſt
caſleu. cui apud nos correſpōdet Nouēber. ⁊ ſic accipit̄ h̄
non⁹ menſis ſm̄ ordi
nē feſtoꝝ. in q̄ ordine
marti⁹ ē p̄mi⁹. vt de
claratum fuit diffuſe
Geñ. vij. ⁊ Exo. xij.
c Et miſerūt d̄ baby
lone.
d Ad domū dei ſa
raſar. iſte principalis
erat inter nūcios.
e Ad d̄pcandū faciē
dn̄i. q2 oīni bono ne
gocio p̄mittēda ē orō
f Ut di. ſacerdotib⁹
⁊c. q̄ debēt rñdere de
lege ⁊ d̄ alijs dubijs.
g Nūq̄d flen. eſt mi
hi. i. p̄plo iudaico.
h In q̄nto mēſe. l3
eñi ciuitas fuerit ca
pta q̄rto mēſe. tñ non
fuit combuſta vſq3 ad
mēſem quintū. vt di
ctū eſt. ſ. Hiere. xxxix.
⁊ hr̄. iiij. Reg. vlti.
i Et factū ē. Hic ꝙ̄ſtio poſita ſoluit̄ ĩ q̄
ſolutōne ſic ꝓcedit̄. q2
p̄o increpant̄ de mo
do ieiunandi p̄terito
ſcđo ꝯſolant̄ de bono
futuro. ca. ſeq̄n. tertio
ꝯplet̄ q̄ſtionis ſolutō
v̄ſus finē eiuſdē. c. ibi
Et factū eſt. Prima in
duas. q2 primo ꝓpha
arguit modū indebi
tū ieiunādi. ſcđo īdu
cit ad rectū modū vi
uēdi. ibi. Et factū eſt.
Circa primū ſciēdū ꝙ
licet iudei ĩ diebꝰ ieiu
nioꝝ ſuoꝝ abſtinerēt
ab aliq̄bꝰ cibis. nō tñ
abſtinebāt a vicijs. p
pter. qd̄ erāt rephenſi
biles. ſ3 ꝙ diffuſe oſtē
dit̄ Eſa. lviij. vb̄ ibidē
dicit̄. Nolite ieiunare
ſicut ad hāc diē. ⁊ hoc modo arguit eos ꝓpheta di.

t Judiciū veꝝ iudicate. nō deferētes alicui ꝯ͂ iuſticiā3
v Et miſcđiā3. q̄tū ad mēt̄ affectū. (ciore aut fauore.
x Et miſeratōes. q̄tū ad m̄ltiplicē effectum.
y Facite. cū pſonis indigētibꝰ cuiuſcūq3 ꝯditōis aut ſe
z Vir fratri ſuo. i. p̄ximo ſuo. (xus.

Et factū eſt in āno q̄rto darij regis: [a] factū eſt v̄bū dn̄i ad zachariā [b] in q̄rta mēſ̄ noni q̄ ē caſleu [c] Et miſerūt [d] ad domū dei ſaraſar ⁊ rogomelech ⁊ viri q̄ erāt cū eis [e] ad d̄pcandū faciē dn̄i [f] vt dicerēt ſacerdotibꝰ domꝰ dn̄i exercituū ⁊ ꝓphis loq̄ntes [g] Nunq̄d flendū eſt mihi [h] ĩ q̄nto mēſe vl' ſcificare me debeo ſic̄ feci iā mult̄ ānis [i] Et factū ē v̄bū dn̄i exercituū ad me dicēs. Loq̄re ad oēm p̄p̄l'm terre: ⁊ ad ſacerdotes dicēs [k] Cū ieiunaret̄ ⁊ plāgeret̄ ĩ q̄nto: [l] ⁊ ſeptio [m] ꝑ hos ſeptuaginta ānos [n] nūq̄d ieiuniū ieiunaſt̄ mihi. [o] Et cū comediſt̄ ⁊ bibiſtis [p] nunq̄d nō vob̄ comediſtis ⁊ vobiſmetipis bibiſtis [q] Nūq̄d ñ ſūt hec v̄ba q̄ locut⁹ eſt dn̄s [r] in manu ꝓpheraꝝ prioꝝ cū adhuc hieruſalē habitaret̄ ⁊ eē3 opulēta. ⁊ ip̄a ⁊ vrbes ĩ circuitu ei⁹. ⁊ ad auſt̄ ⁊ ĩ cāpeſtribꝰ habitaret̄ [s] Et factū ē verbū dn̄i ad zachariā dicēs. Hec dicit dn̄s exercituū dicēs [t] Judiciū veꝝ iudicate [v] ⁊ miſcđiā3: [x] ⁊ miſatōes: [y] facite vnuſq̄ſq3 cū fratre ſuo. Et viduā ⁊ pupillū et aduenā ⁊ paupe3 nolite calūniari: [z] ⁊ malū vir fratri ſuo. [a] nō cogitet ĩ corde ſuo [b] Et noluerūt attēdere ⁊ auerterūt ſcapulā recedētes: et aures ſuas aggrauauerūt ne audirēt: ⁊ coꝛ ſuū poſuerūt vt adamāitē ne audirēt legē ⁊ v̄ba q̄ miſit dn̄s exercituū. in ſpū ſuo ſcō ꝑ manū ꝓphaꝝ prioꝝ [c] Et facta ē indignatio mag̃a dn̄o exercituū. Et factū ē ſicut locut⁹ ſum ⁊ nō audierūt: ſic clamabūt ⁊ nō exaudiā dicit dn̄s exercituū [d] Et diſpſi eos ꝑ oīa regna q̄ neſcierūt. [e] Et terra deſolata ē ab eis eo ꝙ nō eſſet trāſiens ⁊ reuertēs: [f] ⁊ poſuerūt terrā deſiderabilē in deſertū.

Et factū ē. VIII. v̄bū dn̄i exercituū dicens. Hec dicit dn̄s exercituū [b] zelat⁹ ſum ſyon zelo magno ⁊ indignatione magna zelat⁹ ſū ea3. Hec dicit dn̄s exercituum [c] Reuerſus ſum ad ſyō: [d] et habitabo ĩ medio hierl'm. Et vocabit̄ hieruſalē ciuitas veritat̄: ⁊ mōs dn̄i exercituū mons ſanctificat⁹ Hec dicit dn̄s exercituū. [e] Adhuc habitabūt ſenes: ⁊ an⁹ in plateis hierl'm: ⁊ vi

a Nō co. in coꝛ. ſuo
malū. ex q̄ p3 falſitaſ
Joſephi dicētis libro
antiq̄tatū. xij. c. ꝙ co
gitatio ñ eſt pctm̄ niſi
ꝓcedat ad effectū.
b Et noluerūt atten
dere. ad verba ꝓphaꝝ
p̄ſes v̄ri q̄ erāt in hie
ruſalem ⁊ regno iude
ante d̄ſtructōe3 hierl'm
ſ3 magꝫ ꝓphas pſecu
ti ſunt ad morte.
c Et fa. eſt indigna
tio magna a dn̄o. q̄ ꝑ
chaldeos ciuitatem ⁊
templū deſtruxit. po
pulū partim occiden
do ⁊ partim captiuā
do. ideo ſequit̄.
d Et diſpſi eos ꝑ oīa
regna. i. ꝑ m̄lta. vt per
regna aſſirioꝝ. chalde
oꝝ. pſaꝝ. ⁊ medoꝝ.
e Et ter. deſo. eſt ab
eis. i. ꝓpt̄ coꝝ demeri
f Et po. terrā (ta.
deſiderabilē. i. iudeā q̄
fuit deſiderabil' p̄tibꝰ
ſctis. non tā ꝓpter ei⁹
fertilitatē. q2 terra egy
pti eſt fertilioꝛ. q̄ ꝓ pro
pter mūdi redempto
rē q̄ opat⁹ eſt ſalutē.

Capitulū. VIII.
Et factum eſt.
Hic poſt p̄p̄li
increpationes
ponit ꝓpheta boni ꝓ
miſſionē. vt bonus ſa
maritanus poſt vinū
mordicatiuum infundens oleum lenitiuū. ⁊ diuidit̄ in
duas partes. q2 primo ponit̄ dicta ꝓmiſſio. ſcđo ꝓmiſſi
onis ꝯfirmatio. ibi. Hec dicit. Promiſſio vō iſta eſt de
pſpera habitatōne ciuitat̄ hierl'm reedificate. Premittit̄
tñ p̄terita caſtigatio. cū dicit̄ in pſona dei.
b Zelat⁹ ſum ſyon. ſicut vir vxorē. qui acriter corripit
eā delinquentē. ⁊ accipit̄ hic ſyon ꝑ p̄p̄lo qui ibi ꝯuenie
bat ad templū. ⁊ etiā ꝑ templo. q2 popul⁹ caſtigat⁹ fuit
per captiuitatē. ⁊ templū inceſum ꝓpter p̄p̄li malicia3.
c Reuerſus ſum ad ſyon. in dulcedine clementie.
d Et ha. ĩ medio hierl'm. q2 poſt reedificatōes tēpli vbi
viguit cult⁹ dei. ⁊ etiā ibi erit m̄ltitudo p̄p̄li. ideo ſequit̄.

k Cū ieiu. ⁊ plange. ĩ q̄nto. ſ. mēſe. ꝑ ciuitat̄ ⁊ templi
l Et ſeptimo. ꝑ interfectōe godolie ad q̄m ꝯ deſtructōe.
ſecuta ē diſpſio reliq̄aꝝ p̄p̄li iude. m Per hos ſeptua
ginta ānos. ſ. captiuitat̄. n Nū. ieiu. ie. mihi. i. ad ho
norē meū. q. d. nō. q2 nō abſtinuiſt̄ a pctīs. o Et cū
co. ⁊ bibi. laute poſt ieiuniū. p Nun. nō vo. co. ⁊ bi
biſt̄. i. ad v̄ra3 voluptatē. q. d. ſic. ⁊ nihil paupibꝰ dediſ
q Nūq̄d nō hec ſūt ver. q̄ lo. ē dn̄s. d̄ modo ieiu (ſtis.
nādi ĩ indebito. r In ma. ꝓphaꝝ prioꝝ. ſic allegatū ē
d̄ Eſa. q̄ ſuo tp̄e arguit ieiunātes male. s Et factū ē
Hic ꝯſ̄r inducit p̄p̄l'm ad debitū modū viuēdi. ⁊ ſubdit̄

e Adhuc habitabunt ſenes ₇c. q2 nõ interficient in iuuentute ſicut antea. cetera patẽt in littera.
f Hec dicit. Hic ↄ̃ſr ſequit dicte ꝓmiſſiõis ↄ̃firmatio. ₇ diuidit i duas. q2 primo ↄ̃firmat rõne. ſcđo exẽplo. ibi Hec dicit. Nõ aũt accipit ex dei potẽtia cui nihil eſt difficile. ₇ h̄ eſt qđ dicit.

y Loquimini veritatẽ. ſine dolo ₇ deceptione.
z Veritatẽ ₇ iudiciũ pacꝭ iudicate. ſine ꝑſonaꝝ accepti(one.
a In portis vr̃is. in portꝭ eñ ciuitatꝭ ſedebãt antiquit⁹ iudices vt oĩes tã indigene ꝙ̃ aduene in ꝓmptu poſſent eos inuenire. cetera patent.

g Si videbit diffi-cile i ocul' reliq̃aꝝ ꝑpl'i hui⁹. ꝓpter paucitatez eiũ plebis tꝑe zacharie videbat hoib⁹ ꝙ đ cetero hir'l'm nõ poſſz ſufficiẽter populari. ſz hoc nõ obſtat potẽtie dei. ideo ſubdit. Nun ꝗd in oculis meiſ ₇c. ₇ ſubdit mod⁹ populatõis cum dicitur.
i Ecce ego ſaluabo ₇c. q2 reedificata ciuitate ₇ ſtatu ei⁹ ꝓſperãte. mlti iudei đ diuerſis ꝑtib⁹ inſtinctu dei venerũt illic ad habi-
h Hec dicit (tandũ. Hic ↄ̃ſr ↄ̃firmat exẽplo p̄ h̄ ꝙ anteꝗ̃ reſumeret edificatio tẽpli ꝑpl's erat i miſero ſtatu. ₇ ope reſumpto cepit meliorari. ideo đr.
l Cõfortent manus vr̃e. i tẽpli oꝑe.
m Qui auditis ₇c. p̄ os ꝓphaꝝ. ſ. aggei ₇ zacharie ad edificiuz tẽpli exhortantiũ.
n Siq̃dẽ añ dies il. mer. ho. nõ erat ₇c. i. hoĩes ₇ iumẽta laborant q̃ſi fruſtra. q2 nõ cedebãt eis ad lucꝝ.
o Neq3 introeunti neq3 exeũti erat pax. ꝓpter inſidias aduerſa
p Nunc aũt (rioꝝ. id eſt poſt operis reſũptionem.
q Nõ iuxta dies priores. in q̃b⁹ ꝑpl's erat i miſeria magna.
r Sz ſemẽ pacis erit. i. ꝑpl's poterit pacifi-ce ſemiare ₇ metere ₇ erit etiã abundantia. ideo ſubditur. Vinea dabit fructũ ſuũ ₇c.

ri bacul⁹ in manu ei⁹ p̄ mltitudine dieꝝ. Et platee ciuitatis cõplebunt infantibus: ₇ puell' ludẽtib⁹ i plateis ei⁹.[t] Hec dicit dñs exercituũ.[s] Si videbit difficile i ocul' reliq̃aꝝ ꝑpl'i hui⁹ i dieb⁹ ill' nũq̃d i ocul' meis difficile erit: dicit dñs exercituũ. Hec dicit dñs exercituũ[i] Ecce ego ſaluabo ꝑpl'm meũ đ t̃ra oriẽtis ₇ đ terra occaſus ſolis: ₇ adducã eos ₇ habitabũt i medio hir'l'm ₇ erũt mihi i populũ: ₇ ego ero eis i deũ in v'itate ₇ i iuſticia[k] Hec dicit dñs exercituũ.[l] Cõfortent man⁹ vr̃e[m] q̃ audit̃ in his dieb⁹ s̃mones iſtos p̄ os ꝓphetaꝝ i die q̃ fũdata ẽ dom⁹ dñi exercituũ vt tẽpluz edificaret[n] Siq̃dẽ añ dies illos merces hoĩm nõ erat nec merces iumentoꝝ erat[o] neq3 introeũti neq3 exeũti erat pax p̄ tribulatõe: ₇ dimiſi oẽs hoĩes vnũquẽq3 ↄ̃tra ꝓximũ ſuũ.[p] Nũc aũt[q] nõ iuxta dies priores ego faciã reliquijs ꝑpl'i hui⁹: dicit dñs exercituũ[r] ſz ſemen pacꝭ erit. Vinea dabit fructũ ſuũ: ₇ terra dabit germen ſuũ. Et celi dabũt rorẽ ſuũ: ₇ poſſidere faciã reliq̃as ꝑpl'i hui⁹ vniũſa hec.[s] Et erit ſicẽ eratꝭ maledictõ

i gẽtib⁹ dom⁹ iuda ₇ dom⁹ iſrl'.[t] Sic ſaluabo vos[v] ₇ eritis bñdictio.[x] Nolite timere. Cõfortent man⁹ vr̃e: q2 hec dicit dñs exercituum. Sic cogitaui vt affligerẽ vos cũ ad iracũdiã ꝓuocaſſent p̃res vr̃i me dic dñs. ₇ nõ ſũ miſert⁹. ſic ↄ̃uerſus cogitaui i dieb⁹ iſtis: vt benefaciã domui iuda ₇ hieruſalẽ. Nolite timere[x] Hec ſunt ḡ v'ba q̃ facietꝭ[y] Loq̃mini v'itatẽ vnuſq̃ſq3 cuz ꝓximo ſuo[z] Veritatẽ ₇ iudiciũ pacꝭ iudicate[a] i portꝭ vr̃is: ₇ vnuſquiſq3 malũ ↄ̃ amicũ ſuũ ne cogitetꝭ i cordib⁹ vr̃is: ₇ iuramentũ mẽdax ne diligatꝭ. Oĩa eñ hec ſũt q̃ odi dic dñs[b] Et factũ ẽ v'bũ dñi exercituũ ad me dicẽs. Hec dicit dñs exercituũ[c] Ieiuniũ q̃rti[d] ₇ ieiuniũ q̃nti[e] ₇ ieiuniũ ſeptimi[f] ₇ ieiuniũ decimi[g] erit domui iude i gaudiũ ₇ leticiã ₇ i ſolẽnitates p̄claras[h] Veritatẽ tñ ₇ pacẽ diligite.[i] Hec dicit dñs exercituuz.[k] Vſq3quo veniãt ꝑpl'i[l] ₇ habitẽt i ciuitatib⁹ multꝭ[m] et vadant habitatores vnus ad alteꝝ dicẽtes. Eamus ₇ dep̄cemur faciẽ dñi: et q̃ramus dominũ exercituũ.[n] Vadam etiam ego. Et veniẽt populi multi ₇ gentes

b Et factũ eſt. Hic ponit impletio ſolutionis de q̃ſtione ſupra poſita. ₇ diuidit i duas ꝑtes. q2 primo ponit ſolutõis cõpletio. ſcđo aduentus xp̄i denũciatio. ibi. Hec dic. q2 principalis intẽtio ꝓphetaꝝ eſt nunciare dies meſſie vt dic ra. ſa. ſ. ſeq̃nti. ₇ alij doctores hebr. ideo freq̃ter loq̃ndo đ alijs interſerũt đ ꝑtinentinentib⁹ ad aduentuz xp̄i. Circa p̄mũ sciẽdũ ꝙ q̃ſtio fuit mota đ ieiunijs q̃nto mẽſe ₇ ſeptimo ₇ occaſiõe hui⁹ fit mẽtio đ alijs ieiunijs q̃ apud iudeos fiebãt p̄ anni circulum cũ dicit.
c Ieiunium q̃rti. ſ. menſis in q̃ capta fuit ciuitas hieruſalem vt p3. iiij. Reg. vlti.
d Et ieiuniũ q̃nti. ſ. q̃ templũ ₇ ciuitas fuerũt cõbuſta.
e Et ieiuniũ ſeptimi. in die expiatõis. ₇ propter mortẽ godolie. vt p̄dictũ eſt.
f Et ieiuniũ decimi q2 tũc ezechiel ₇ ꝑpl's exiſtẽs i babilonia audierũt rumores đ ſubuerſione hieruſalẽ et templi.
g Erit domui iude i gaudiuz. i. vertet ad eoꝝ ꝓſperitatẽ ₇ ſolaciũ. ſi tñ ieiunẽt debite. ſ. a vicijs abſtinendo ₇ oꝑa iuſticie faciendo. ideo ſequit.
h Veritatẽ tñ ₇ pacẽ diligite iuſte ₇ pacifice cũ ꝓxĩo ↄ̃uerſan(do.
i Hec dicit. h̄

s Et erit. ſicẽ eratꝭ maledictõ i gẽtib⁹. q2 q̃ñ gẽtiles maledicebãt alicui dicebãt. ſic tibi ↄ̃tingat ſic miſerꝭ iudeiſ
t Sic ſaluabo vos. đ malis. v Et eritis bñdictio. q2 bñdicens alicui dicet. Fiat tibi ſicut iudeis. Licet aũt illud aliq̃liter fuerit impletũ tꝑe tẽpli ↄ̃ſummati. ₇ ciuitatis reedificate. tñ multo perfecti⁹ impletũ fuit tempore xp̄i ₇ aplõꝝ. cetera patent vſq3 ibi.
x Hec ſunt ḡ v'ba q̃ facietis. vbi ↄ̃cludit ꝙ ꝓmiſſio dictoꝝ bonoꝝ implebit i eis. ſi ꝑmaneãt i iuſticia. ideo ſubdit

ↄ̃ſiter denũciat multiplicatio fideliũ in aduẽtu xp̄i cũ di(cẽti lr̃a. Veritatẽ tñ ₇ pacẽ diligite. iuſte ₇ pacifice conuerſando. Vſq3 q̃ veniãt ꝑpl'i. mlti ad fidẽ xp̄i in lege euãgelica ꝓmiſſi.
h Vſq3 q̃ veniãt ₇c. ₇ ↄ̃tinuat ſic cũ p̄ce (in ꝑſona dei.
l Et habitẽt i ciuitatib⁹ multꝭ. p̄ orbẽ (ꝓphetis ꝓmiſſi. diffuſis. ſicut videm⁹ impletũ p̄ orbẽ vniuerſum.
m Et vadãt habitatores ₇c. ſeinuicẽ exhortãtes ad bo
n Vadã etiã ego. q2 ego de⁹ i humana natu (na opera aſſumpta veni i hieruſalem vbi oblat⁹ fui in templo

robuſti ad q̄rendū dn̄m ex
ercituū i hiꝛl'm: ⁊ dep̄cādā
facie͂ dn̄i. Hec dic̄ dn̄s exer
cituū. ºIn dieb illⁱ in q̄bꝰ ᵖ
apphendēt dece͂ hoi͂es ᵠex
oib̄ liguis gētiū: ⁊ apphe͂
dent fimbriā viri iudei di
cētes. ibimus vobiſcū. Au
diuimꝰ eī qm̄ deꝰ vobiſcū ē

Oⁿ Aꝰ vbi dn̄iᵇ i .IX.
terra adrachᶜ ⁊ da
maſci requi eiᵈ q̄ꝛ
dn̄s ē oculꝰ hoīs ⁊ oīm tri
buū iſrl'ᵉ emath q̄ꝫ i termi
nis eiᶠ ⁊ tyrꝰ ⁊ ſydōᵍ Aſſum
pſerūt q̄ppe ſibi ſapientiaꝫ
valdeʰ Et edificauit tyrus
munitōeꝫ ſuāⁱ ⁊ coacerua
uit argentū quaſi humum
⁊ auꝛ vt lutū platear. ᵏecce dn̄s poſſidebit eāˡ ⁊ per

cutiet i mari fortitudinem
eiꝰ ⁊ hec igni deuorabitur.
ᵐVidebit aſcolō ⁊ timebit
⁊ gaza ⁊ dolebit nimis et
accaronⁿ qm̄ ꝯfuſa eſt ſpes
eiꝰ. Et pibit rex de gaza: et
aſcalon nō habitabit. ºEt
ſedebit ſepatoꝛ i azoto: ⁊ di
ſperdā ſupbiā philiſtinoꝛ
ᵖEt auferā ſanguine͂ eiꝰ de
oꝛe eiꝰ ᵠ⁊ abominatōes eiꝰʳ
d̄ medio dentiū eiꝰ. ˢEt re
linqueꝛ ᵗetiā ipe deo nr̄oᵛ ⁊
erit q̄ſi dux in iudaˣ ⁊ acca
ron q̄ſi iebuſeꝰʸ Et circūda
bo domū meāᶻ ex his q̄ mi
litātᵃ mihi ᵇeūtes ⁊ reuertē
tesᶜ ⁊ nō tranſibit ſup eos
vltra exactoꝛᵈ quia nūc vi
di in oculis meis. Exulta
ſatis filia ſyon: iubila filia

vbi freq̄nter orauit ⁊ p̄dicauit populū exhortando.
o In dieb illis in quib app. dece͂ ho. ⁊c. ⁊ q̄ꝛ ſunt. lxx.
lingue q̄ m̄ltiplicate p dece͂ faciūt ſeptingētos. ⁊ iterū in
palliis iudeoꝛ erāt q̄ttuoꝛ fimbrie p q̄ttuoꝛ angulos Se
ptingēti vo ducti p q̄ternariū faciūt duo milia octinge͂
tos. ⁊ dicit hic Ra. ſa.
ꝙ tot gentiles d̄ oib
linguis ſequētur que͂
libet iudeū ꝯuerſum
ad iudaiſmū. q̄ꝛ h̄ nō
fuit impletū a reditu
captiuitatꝫ babyloni
ce viſq̄ ad tps iſtō ſm
ipm. iō cogiꝛ h̄ redu
cere ad tps futuꝛ in q̄
dicit Meſſiā futuꝛ. ſꝫ
qd dicit implendū iā
impletū eſt a tpe aplo
rū q̄ fuerūt iudei nati
one. q̄ꝛ ad p̄dicatione͂
eoꝛ in fortib ſuis. nō
ſolū de gētilib adhe
ſerunt vni aplo duo
milia octingenti. ſed
etiā mlto pl'es ad fide͂
xp̄i ꝯuerſi. ut tn̄ hic.
p Apphendēt dece͂
homies ⁊c. q̄ꝛ denari
us eſt limes numero
rū. vt hr̄. iii. phiſi. ⁊ ſe
q̄ntes numeri ſunt re
plicatōnes denarii. vt
xx. bis dece͂. xxx. ter de
cem. ⁊ ſic ꝯſr. ⁊ ideo p
denariū notaꝛ m̄ltitu
do adherentiū apl'is
ad ſeq̄ndū xp̄m. x Ex oib linguis. ꝓpter h̄ donū lin
guaꝛ in die penthecoſtes fuit datū apl'is vt fide͂ xp̄i p̄di
care poſſent in oib linguis. Capitulū. IX.

O Nus vbi. Poſtq̄ȝ poſite ſūt ꝓphie reſpiciētes tps
o hiꝛl'm redificate ſub dn̄atu pſaꝛ. h̄ ponūꝛ ꝓphie
ad idē ſub tpe regꝫ grecoꝛ. ⁊ diuidiꝛ i duas ptes.
q̄ꝛ p̄rio nūciaꝛ ꝯſolatō iudeis ex aduerſarioꝛ deiectione.
ſc̄do ex xp̄i miſſiōe. ibi. Exulta ſatꝫ. tertio ex bonoꝛ m̄lti
plicatōe. ſe. c. Primā vo ptē expōit ra. ſa. d̄ ſubiectōe fraꝛ
⁊ ciuitatū q̄ noīanꝛ h̄ tpe meſſie. quē expectant iudei ve͂
turꝫ. ſꝫ q̄ꝛ h̄ iā trāſiit i p̄teritū. iō alii exponūt d̄ victoriis
machabeoꝛ. ſꝫ q̄ꝛ victorie eoꝛ nō videnꝛ aliq̄lr tm̄ ſe extē
diſſe vt lr̄a ſonat. iō alii exponūt ⁊ meliꝰ vt credo d̄ victo
riis alexādri magni q̄ fuit primꝰ rex i monarchia grecoꝛ
⁊ deſtruxit monarchiā pſaꝛ ⁊ medoꝛ. igiꝛ ſm hāc ſniam
a Onꝰ vbi dn̄i. i. ꝓphia d̄ malo pene (exponiꝛ ſic lr̄a.
ſupuenturo terrꝫ infra noīatꝫ. ⁊ deiiciēte eaꝛ ptāte͂ ſicut
onꝰ graue deiicit hoīs portātꝫ vtute͂. b In tra adrach
c Et dama. requi eiꝰ. q̄ꝛ damaſcꝰ caput erat ſyrie (. i. ſyrie.
vt hr̄ Eſa. vii. ⁊ iō i ipa q̄eſcebat ſyria ſic̄ i metropoli et
d Q2 dn̄s ē ocu. ho. ⁊c. i. q̄ꝛ dn̄s p̄ui (fortiori ciuitate.
det ⁊ diſponit oia ſup hoīes vētura. ⁊ potiſſime reſpicit
ppl'm iſrl' inq̄tū aſſūptꝰ erat humanā naturā de eo. h̄
aūt h̄ introduciꝛ ad ſignificādū ꝙ tribulatōes h̄ nūcia
te ſup terras iſtas vēture p alexandꝛ magnū venerūt p
pter mala q̄ fecerūt ꝓplo iudeoꝛ ſaltē p pte.
e Emath q̄ꝫ. nome͂ ciuitatꝫ ſyrie. ꝓpe terminos iudee.
f Et tyrꝰ ⁊ ſydō ſilr. vt ptꝫ ex. iii. Reg. g Aſſumpſerūt
q̄ppe ſibi ſapiaꝫ. ſ. terrenā. iō ſubdiꝛ. h Et edificauit
tyrꝰ munitione͂ ſuā. vt nō timeret hoīeꝫ.
i Et coacerua. argē. q̄ſi humū. i. in magna valde abun
dantia. ⁊ h̄ ex mercib q̄ afferebanꝛ ibi p mare ex terrꝫ di
uerſaꝛ gentiū. vt hr̄ Ezech. xxvii. ſꝫ q̄ꝛ ſapiētia terrena ſi
k Ecce dn̄s poſſi. eā. p alexādꝛ. (valet ꝯ dn̄ꝫ. iō ſubdiꝛ.
l Et pcutiet i mari forti. eiꝰ. Tyrꝰ enī erat vndiq̄ȝ mari
circūcluſa. ſꝫ alexāder magnꝰ lignis ⁊ lapidib ⁊ terra im
poſitis ꝯtiguauit eaꝫ
ꝓpinq̄ litoꝛi. ⁊ ſic ce
pit eā ⁊ cōbuſſit.
m Videbit aſcalon
⁊c. Iſte enī ciuitates
philiſtinoꝛ erant ſite
ſup mare mediterra
neū ⁊ ꝓpinq̄ tyro. ⁊ ei
ꝯfederate. ⁊ iō viden
tes deſtructōeꝫ eiꝰ ti
muerūt deſtructione͂
ꝓpriā. ideo ſubdiꝛ.
n Qm̄ ꝯfuſa eſt ſpeſ
eiꝰ. quā habebāt i foꝛ
titudine ⁊ auxilio tyri
o Et ſedebit ſepatoꝛ
in azoto. q̄ eſt ciuitas
philiſtinoꝛ. ⁊ dꝛ h̄ ſe
perator alexander qui
bōa terre ſepauit ⁊ di
miſit ſuis bellatorib.
in hebreo hr̄. Et ſede
bit ſpūs in azoto. et h̄
ꝯuenit alexandro qui
fuit natꝰ d̄ adulterio.
Nectanebꝰ enī p illu
ſiones magicas ſub
ſpecie ammōis dei ly
bie cognouit matrem
alexandri ⁊ eū genuit
vt hr̄ i hyſtoria alexan
p Et auferā ſanguine͂ eiꝰ d̄ oꝛe eiꝰ. ſ. alexādri. q̄ in (dri.
dignatꝰ ꝯ iudeos dixit ſe deſtruere hiꝛl'm ⁊ iudeoꝛ effū
dere ſanguine͂. ſꝫ viſo ſūmo ſacerdote ꝟſus fuit i māſue
tudine͂. vt dictū ē. ꝯ. c. vi. q Et abominatōes eiꝰ. id ē
blaſphemias d̄ deo iſrl' q̄b dicebat ipm impotētē ad de
fendēdū ppl'm iſrl' ꝯ ipm. r De medio dentiū eiꝰ. i.
d̄ ligua eiꝰ q̄ ē i medio dentiū. s Et relinq̄ꝛ. i. ꝟuabiꝛ.
t Etiā ipe deo nr̄o. q̄ꝛ alexander deo ſacrificauit i hie
ruſalē ſm pōtificis oſſione͂. put dicit Joſephꝰ lib. antiq̄
v Et erit q̄ſi dux in iuda. q̄ꝛ libertates pplo (tatū. xi.
dedit. vt ibide͂ habeꝛ. x Et accaron quaſi iebuſeus.
q̄ꝛ illā ciuitate͂ ſubiecit iudeis ſicut iebuſeus fuit ſubdi
tus per expugnatione͂ dauid. ii. Reg. v.
y Et circūda. do. meā. i. templū. a Ex his q̄ mi. mi
hi. i. ex iuda machabeo ⁊ frib eiꝰ q̄ templū ꝯ duces an
tiochi illuſtrꝫ recupauerūt ⁊ mūdauerūt. i. Mach. iiii.
b Euntes ⁊ redeūtes. i. ad bella ꝯ aduerſarios inſurge͂
tes. ⁊ h̄ fuit poſt tps alexādri. vt ptꝫ. i. Mach. i.
c Et non trāſibit vltra ſuper eos exactoꝛ. ſ. tributi. Vn̄
i. Mach. xiii. dꝛ. Anno. clxx. ablatū eſt iugū gētiū ab iſrl'.
d Quia tunc vidi oculis. clementie afflictione͂ popu
li. ⁊ dicitur hoc in perſona dei.
e Exulta. Hic ꝯſr annunciaꝛ aduentꝰ xp̄i quē ſumme
deſiderabant patres antiqui. ⁊ diuiditur in duas. quia
primo denunciatur aduentus chriſti. ſecūdo multiplica
tio fidelis populi. ibi. Conuertimini. Circa primū diciꝛ.
e Exulta ſatis filia ſyon ⁊c. qd patet impletum de do
mino ieſu chriſto. Matth. xxi. vbi allegatur hec autori
tas tunc impleta quādo chriſtus veniens in hieruſaleꝫ
ad paſſionem ſuam fuit receptus in ciuitate ⁊ in tēplo
cum leticia ⁊ exultatione populi.

a Ecce rex tu⁹ veniet tibi.i.ad ſalutē tuā.vñ dicit h ra.
ſal.ꝙ ſcriptura iſta nō pt intelligi niſi ꝺ rege meſſia.
b Juſtus ⁊ ſaluator.ſaluauit eīm nos p viā iuſticie ſe⸗
ipm morti offerēdo. c Jpſe paup.pauperē eīm vitā du
xit a principio natiuitatꝫ vſqꝫ ad horā mortꝫ vt ptꝫ ex de
curſu euāgelij.

d Et aſcēdēs ſup aſi
nam ⁊ ſup pullū.ſuper
vtrūqꝫ eīm aſcēdit ſuc
ceſſiue tūc veniēs in
hirl'm.vt ptꝫ Math.
e Et diſperdā (xxi.
quadrigā ex ephraim
⁊c.qꝛ nō vi armoꝝ tri
umphauit.ſꝫ euidētia
miraculoꝝ.vñ dicit h
Ra.ſa.ꝙ meſſias non
indigebit bellatoribꝫ
ad ſubiugādū ſibi mł
titudinē gentiū.ſꝫ er⸗
ronee dicit futuꝝ.qḋ
iā eſt pteritū p pdica
tionē aploꝝ.iō ſubdit
f Et loqtur pacē gē⸗
tibꝫ.q̄ cōuerſe ſunt nō
violētia ſed perſuaſio
ne pacifica.
g Et ptās ei⁹ a mari
⁊c.qꝛ in oībꝫ partibꝫ
orbis ſūt aliq̄ fideles
xp̄m ꝯfitētes.⁊ Mat.
vlti.dicit.Data ē mi⸗
hi oīs ptās in celo et
in terra.

hirl'm [a]Ecce rex tu⁹ veniet
[b]iuſt⁹ ⁊ ſaluator [c]ipſe paup
[d]⁊ aſcendēs ſup aſinā ⁊ ſup
pullū filiū aſine [e]Et diſpdā
q̄dri gā ex ephraim ⁊ equū
ꝺ hirl'm: ⁊ diſſipabit arcus
belli [f]Et loq̄t pacē gentibꝫ
[g]⁊ ptās eius a mari vſqꝫ ad
mare: ⁊ a flumibꝫ vſqꝫ ad fi
nes tre [h]Tu q̄ꝫ [i]i ſanguie [k]te
ſtamēti tui [l]emiſiſti victos
tuos ꝺ lacu i q̄ nō eſt aq̄ [m]Cō
uertimī ad munitōes [n]vin
cti ſpei [o]Hodie q̄ꝫ [p]ānūciās
duplicia reddā tibi [q]qm ex⸗
tendi mihi iudā [r]q̄ſi arcū:
[s]ipleui ephraiꝫ [t]Et ſuſcita
bo filios tuos ſyon: [v]ſup fi⸗
lios tuos grecia ⁊ ponā te [x]
q̄ſi gladiū fortium [y]Et dñs

h Tu q̄ꝫ.o xp̄e.⁊ mutat mod⁹ loq̄ndi ꝺ tertia perſona
i Jn ſanguie.i.in v̄tute ſanguis tui i cruce (ad ſcdaꝫ.
effuſi. k Teſtamēti tui.qꝛ ſanguis ille eſt ꝯfirmatio
noui teſta.Math.xxvi. l Emiſiſti victos tuos ⁊c.
.i.pr̄es i inferni lymbo detētos eduxiſti. m Cōuer
timini.Hic ꝯīr inducunt ꝑpli ad fidē xp̄i.aliq̄ tñ expo⸗
nūt reſiduū hu⁹.c.ꝺ iudeis q̄ fugerāt tpe ꝑſecutōis re⸗
gis antiochi.ſꝫ audito ꝙ iudas machabe⁹ ⁊ frēs ei⁹ pugna
uerāt aduerſus duces antiochi redierūt ꝺ diuerſis par⸗
tibꝫ cū iuda fortiter ꝯ aduerſarios pliantes.⁊ ad h ſatis
pt applicari lr̄a.ſꝫ ſaluo meliori iudicio mihi videt meli
us exponi ꝯīr ad lr̄aꝫ pcedētē ꝺ vocatōe ad xp̄i fidē cū
m Cōuertimini ad munitōes.i.ad xp̄i fidē q̄ ē tāqꝫ (dr.
fortalicū credētibꝫ.ſm illud Prouerb.xviij.Turris for⸗
tiſſima nomē dñi.ad ipm currit iuſt⁹ ⁊ ſaluabit.
n Vincti ſpei.i.vincti adinuicē charitate ⁊ ſpe retri⸗
o Hodie q̄ꝫ.i.noui teſta.tpe.qḋ dr di (butōis eterne.
es ad Ro.xiij.Nox pceſſit dies aūt appropinquauit.
p Annūciās duplicia reddā tibi.tpe eīm no.teſta.pdi
cat publice duplex glia.ſ.aīe reddēda.ſ.aīe ⁊ corpis.
q Qm extēdi mihi iudā.i.ieſum xp̄m ꝺ tribu iuda ſm
carnē natū. r Quaſi arcū.in cruce q̄ arcu eſt ꝑtenſus
s Jmpleui ephraiꝫ.i.aploſ q̄ oēs vł fere oēs (demō.
fuerūt ꝺ regno decē tribuū.q̄ vocat ephraim freq̄nter in
ſcriptura ve.te.eo ꝙ Hieroboā primus rex fuit ꝺ tribu
ephraim.hos aūt aploſ ipleuit dñs ſpūſctō.Act.ij.
t Et ſuſcitabo filios tuos ſyon.i.aploſ. v Sup fi⸗
lios tuos grecia.in q̄ pl'es apl'i pdicauerūt fidē xp̄i.ideo
x Et ponā te quaſi gladiū fortiū.pdicando (ſequit.
dei verbum qḋ eſt gladius ſpiritus.Eph.vi.
y Et dñs de⁹ ſup eos videbit.in miraculis viſibilibꝫ
diuina virtute fiendis ad inuocationē apoſtoloꝝ.

z Et exibit vt fulgur iaculū ei⁹.i.effect⁹ ſue ptātis ita
manifeſtabit.ſicut fulgur egrediens de nubibꝫ.
a Et dñs de⁹ i tuba canet.i tuba.ſ.pdicatōis p aploſ
ꝺ qua dr Eſa.lviij.Quaſi tuba exalta vocē tuā.
b Et vadet in turbine auſtri.i.idola auferet ſic vent⁹
turbinis ſtipulā.

de⁹ ſup eos videbit [z]⁊ exi⸗
bit vt fulgur iaculū ei⁹ [a]Et
dñs de⁹ i tuba canet [b]⁊ va⸗
det i turbine auſtri. [c]Dñs
exercituū [d]proteget eos [e]⁊ de⸗
uorabūt [f]⁊ ſubijciēt [g]lapidi
bus fūde [h]Et bibentes ine
briabunt q̄ſi a vino [i]⁊ reple
bunt vt phiale [k]⁊ quaſi cor
nua altarꝫ [l]Et ſaluabit eos
dñs de⁹ eoꝝ in die illa [m]vt
gregem ꝑpli ſui [n]qꝛ lapides
ſancti [o]eleuabunt ſuper ter
rā ei⁹ [p]Quid eīm bonū eius
eſt: ⁊ q̄d pulcrū ei⁹ [q]niſi fru
mentū electoꝝ: [r]et vinum
[s]germinans virgines.

P [a]Etite a do .X.
mino pluuiam [b]in
tempore ſerotino:

c Dominus exerci⸗
tuū.i.angeloꝝ.
d Protegat eos.dā⸗
do eis ꝯſtantiā cōtra
ꝑſecutōes tyrānoꝝ.
e Et deuorabunt.i.
incorporabunt xp̄o gē
tes p ſuſceptōeꝫ fidei.
f Et ſubijciēt.iugo
g Lapidibꝫ fū (xp̄i.
de.i.pdicatōibꝫ pce
dentibꝫ ex charitate q̄
p fundaꝫ deſignat eo
ꝙ de corda efficit.
h Et bibētes inebri
abunt q̄ſi a vino.i.de
lectabunt in ꝯuerſio⸗
ne gentiū ſic delectāt
illi q̄ bibūt vinū.
i Et replebūt vt phi
ale.mentis i dicta cō⸗
uerſione.
k Et quaſi cornua
altaris.ſ.holocauſtoꝝ
vbi inter cornua pone
bant carnes ꝯcreman
de ad honorē diuinū.
l Et ſaluabit eos do
min⁹ de⁹ eoꝝ i die illa.i.tpe noui teſta.vt pdictū eſt.
m Vt gregē ꝑpli ſui.i.ſic bon⁹ paſtor diligenter cuſto⸗
n Quia lapides ſancti.i.electi dei. (dit gregē ſuū.
o Eleuabunt ſup terrā.primo p meritū grē.⁊ poſtea p
pmiū glīe.ex h aūt qḋ dr h lapides ſcti.apparet māife⸗
ſte ꝙ ꝓpha loquit metaphorice.qꝛ lapides materiales nō
ſūt ſcitatꝫ vł vitij capaces.iō ſubdit adhuc metaphori⸗
p Quid eīm bonū ei⁹ ⁊c.i.q̄d eſt placēs corā deo. (ce.
q Niſi frumētū electoꝝ.i.corp⁹ xp̄i ꝯſecratū i pane fru
menti q̄ nutriūt ſpūaliter electi. r Et vinū.i.ſanguis
xp̄i ſub ſpecie vini. s Germinās v̄gines.i.mltipli⸗
cans v̄gines i eccl'ia dei.ſeq̄ntes veſtigia xp̄i paſſi.

P Etite a dño.Hic ꝯīr ꝯſolat ꝑplm ꝺ bo Cap.X.
noꝝ mltiplicatōe.⁊ diuidit in duas ptes.qꝛ prio
ꝓpha denūciat bonoꝝ mltiplicatōꝫ.ſcdo diſpſoꝝ
ꝯgregatōꝫ.ibi.Sibilabo eis.prīa ps ab hebreis expoſito
ribꝫ ⁊ catholicꝫ cōiter exponit ꝺ abūdātia terrenaſcētiū
⁊ ꝺ victorijs Mach.⁊ ſatis pt ad h applicari lr̄a.ſꝫ ſaluo
meliori iudicio videt mihi exponēda ꝺ bonis ſpūalibꝫ
hic p corpalia metaphorice deſignatis.dicēdo ꝯīr ad p
cedentia ⁊ ſubſeq̄ntia vt videbit.in pte eīm imediate p⸗
cedenti locut⁹ fuerat ꝓpheta ꝺ vocatōe ad fidē xp̄i ⁊ nu
tritione in ea cibo ⁊ potu ſacramentali.ad que diſponit
verbū diuinū.ideo ꝯſequenter dicit ꝓpheta.
a Petite a domino pluuiā.i.doctrinā euangelicam.ſi
cut dicit Deut.xxxij.Concreſcat vt pluuia doctrina mea
fluat vt ros eloquiū meū ⁊c.
b Jn tempore ſerotino.i.tpe noui teſtamenti.qḋ dicit
ſerotinū reſpectu veteris teſtamēti.vñ dr prima Joh.ij.
Nouiſſima hora eſt.p hoc qḋ dicit hic in tpe ſerotino.vi
det ꝙ nō loquat de pluuia materiali p terrenaſcentibꝫ
quibꝫ pluuia primitiui tpis eſt tm̄ vel pl⁹ neceſſaria.

c Et dñs faciet niues ꝛ pluuiã .i. doctrinã euãgelicam q̃ dr̃ nix .q2 refrigerat ↄcupiſcẽtiã ꝛ pluuia .q2 mĩtiplicat bonoꝝ opis fructũ. d Dabit eis ſingul' herbã. ſic enim frumentũ p̃rio facit herbã. poſtea ſpicã. ꝛ vltimo granũ: ſic ſanctificatio ſpũalis de minus pfecto pcedit ad debitum augmentum.

ſperſoꝝ congregationẽ. et dicit hic ra. ſa. ꝙ hec ↄgregatio referẽda eſt ad tp̃s futurũ qd̃ vocat tp̃us meſſie. ꝛ i ħ dicit verũ. ſ3 qd̃ dicit futurũ iam impletũ ẽ p xp̃m in vocatione fideliũ. q̃ ↄgregati ſunt i vna eccleſia nõ locali motione ſ3 fidei. ꝛ caritatis vniõe. ꝛ ħ eſt qd̃ dicit.

e In agro .i. dñico q̃ ẽ eccl'ia. Matt. xiij.
f Q2 ſimulachra locuta ſunt inutile gentilibus eñ añ ↄuerſionẽ in idolis reſpõſa dabant q̃ nõ ſolũ erant inutilia ſ3 etiã nociua.
g Et diuini ꝛc. talibus eñ erãt inter gẽtiles añ ↄuerſionẽ ad
h Idcirco ad fidẽ. ducti ſunt. a recta via p varios errores.
i Affligent. remanẽtes i erroribꝰ.
k Q2 nõ eſt eis paſtor .i. doctor verus. ſ3 falſus .nõ ſubditur
l Sup paſtores. id eſt ſacerdotes idoloꝝ ꝛ doctores gentiũ.
m Iratus eſt furor meus. q2 nõ ſolũ ſunt mali ſ3 etiã ptrahũt ad malũ de q̃bꝰ ſub.
n Et ſup hir (dicitur. cos viſitabo .i. ſup reꝓbos q̃ dicunt hedi vel hirci. Matt. xv. ꝛ accipit hic viſitatio p malo pene. qd̃ autẽ ſubditur.

[c] ꝛ dñs faciet niues et pluuiã ĩbris [d] ꝛ dabit eis ſingulis herbã [e] ĩ agro [f] q2 ſimulacra locuta ſt̃ inutile [g] ꝛ diuini viderũt mẽdaciũ. ꝛ ſomniatores locuti ſt̃ fruſtra ꝛ vane ↄſolabant [h] Idcirco adducti ſũt q̃ſi grex [i] affligent [k] q2 nõ ẽ eis paſtor [l] Super paſtores [m] iratꝰ ẽ furor meꝰ [n] ꝛ ſup hircos viſitabo. [o] q̃a viſitauit dñs exercituũ gregẽ ſuũ [p] domũ iuda [q] ꝛ poſuit eos q̃ſi equũ gl'e ſue [r] ĩ bello. [s] Ex ipo [t] ãgulꝰ [v] ꝛ ex ipo parillꝰ [x] ꝛ ex ipo arcꝰ p̃lij [y] et ex ipo egrediet [z] oĩs exactor ſĩl. Et erũt q̃ſi fortes ↄculcantes lutũ ĩ medio viarũ in p̃lio. ꝛ bellabũt. [a] q2 dñs cũ eis [b] ꝛ ↄfundent aſcenſores eq̃ꝝ. [c] Et confortabo domũ iuda. ꝛ domum ioſeph ſaluabo. [d] ꝛ ↄuertã eos. q̃a miſerebor eoꝝ [e] ꝛ erũt ſic fuerũt q̃ñ nõ piecerã eos. Ego enĩ dñs deus eoꝝ ꝛ exaudiã eos [f] ꝛ erũt q̃ſi fortes efraim. ꝛ letabit cor eoꝝ q̃ſi a vino. [g] ꝛ filij eoꝝ videbunt [h] ꝛ letabũt ꝛ exultabit cor eorũ in dño [i] Sibilabo eis [k] et cõgregabo illos [l] q2 rdemi eos. [m] et multiplicabo eos ſic añ fuerãt mĩtiplicati [n] ꝛ ſemiabo eos ĩ pp̃lis [o] ꝛ de lõge [p] recordabunt mei. [q] ꝛ viuẽt [r] cũ filijs ſuis. [s] ꝛ reũtentur ꝛ reducã eos de terra egypti. ꝛ de aſſirijs cõgregabo eos. Et ad terrã galaad ꝛ libani adducã eos. [t] ꝛ nõ inueniet eis locꝰ. [v] Et trãſibũt [x] in maris freto [y] et pcutiet in mari fluctus [z] et ↄfundent oĩa pfunda fluminis. [a] ꝛ hũiliabit ſupbia aſſur. ꝛ ſceptꝝ egypti recedz [b] ↄfortabo eos ĩ dño [c] ꝛ ĩ noĩe eiꝰ ãbulabũt dicit dñs

i Sibilabo eis ĩſpirãdo ſpũ deuotiõis.
k Et ↄgregabo illos fide ꝛ caritate.
l Quia redemi eos mea paſſione. vñ dicitur Ioh. xi. ꝙ ihs moriturus erat. nõ tñ p gẽte. ſ3 vt filios dei q̃ erant diſpſi p varios errores gẽtiliũ cõgregaret in vnũ mõ p̃redicto.
m Et multipli. eos ſic añ fu. multiplicati ſc3 tp̃e dauid ꝛ ſalomonis in q̃ fuerũt mĩti fideles eccl'ie. q2 vna ẽ eccleſia fideliũ a primo abel iuſto vſq3 ad vltimũ electũ q̃ in fine mũdi naſciturus eſt. vt dicit Greg. omel. vij. ꝛ nõ ſolum tot imo mĩto plures multiplicati ſunt tp̃e noui teſtamẽti q̃3 veteris.
n Et ſeminabo eos in pp̃lis. p p̃dicatores miſſos ad diuerſas ptes orbis.
o Et de longe. i. de longinquis ptibus.

o Q2 viſitauit dñs ꝛc. accipit viſitatio in bonũ vtroq3 mõ frequẽter accipit viſitatio in ſcriptura. p Domũ iuda .i. cetum apl'orũ xp̃m ↄfitentiũ. q2 p domũ iuda intelligũtur xp̃m ↄfitentes. etiã ſm hebreos vt dictũ fuit Ipiere. xxiij. ꝛ. xxxiij.
q Et poſuit eos q̃ſi equũ gl'ie ſue. q2 deduxit eos p ſua volũtate ad declarãdũ gl'iã maieſtatis ſue p opa miraculoſa. r In bello. ↄ hũani generis inimicũ. s Ex ipo .i. apl'oꝝ cetu ꝛ ſucceſſoꝝ ſuoꝝ. t Angulus coniũgens iudeos ꝛ gẽtiles in vna eccl'ia. v Ex ipo parillus .i. ſuſtẽtans debiles. ꝛ infirmos. x Ex ipo arcꝰ p̃lij. ↄ hereſes ꝛ errores inſurgẽtes. ꝛ maxie tp̃e antixp̃i.
y Et ex ipo egrediet .i. abijciet. z Oĩs exactor .i. antixp̃s cũ ſuis ſatellitibꝰ q̃ a dño ieſu xp̃o interficiet. ij. Ad Theſ. ij. ido ſequit poſtea. a Quia dñs cũ eis .i. dñs ieſus xp̃s. b Et ↄfundent aſcẽſores equoꝝ .i. milites antixp̃i c Et ↄfortabo domũ iuda ꝛ domũ ioſeph. q2 aliq̃ apl'i fuerũt de vtroq3 rgno vel p domũ iuda intelligunt fideles de iudeis credẽtes. ꝛ p domũ ioſeph q̃ interptat accreſcẽs fideles de gentibꝰ q̃ ſunt ĩ magno nũero.
d Et ↄuertã eos reducendo ad veritatẽ fidei aliquos auerſos ab ea tp̃e antixp̃i. e Et erũt ſicut fuerũt q̃ñ nõ piecerã eos .i. añ pſecutionẽ antixp̃i. in q̃ videbunt fideles q̃ſi a deo piecti. f Et erũt q̃ſi fortes ephraim ĩ fide firmati. g Et filij eoꝝ videbũt .i. ab eis edocti ꝛ regenerati p baptiſmũ. h Et letabunt. de deiectiõe antichriſti. i Sibilabo eis. Hic pp̃heta denũciat diſperſoꝝ congregationẽ. et dicit hic ra. ſa. ꝙ hec ↄgregatio

p Recordabũt mei id eſt bñficioꝝ meoꝝ. q Et viuent. vita gratie.
r Cũ filijs ſuis .i. imitatoribꝰ ſuis. s Et reuertent ꝛ reducã eos de terra egypti ꝛc. q2 de diuerſis ptibꝰ orbis añ tp̃s antixp̃i venient fideles ꝛ occupabũt hirl'm ꝛ terrã pmiſſionis. t Et nõ inueniet eis locus. ħ dicitur ad deſignandũ magnã multitudinẽ venientium.
v Et trãſibit ſc3 dñs. x In maris freto dando eis tranſitũ pſperum. ido ſequit y Et pcutiet in mari fluctus. faciens eos q̃eſcere. z Et ↄfundent oĩa pfunda fluminis .i. terra egypti vt dicit hic ra. ſal. eo ꝙ inundat a Et hũiliabit ſupbia aſſur ꝛc. in (inundatione nili. his terris habitãt ſaraceni q̃ a xp̃ianis debellabunt. q̃a lex machometi a gladio incepit. ꝛ p gladiũ tenet. ꝛ gladio terminabit. b Cõfortabo eos in dño .i. xp̃ianos c Et in noĩe eius ambulabũt. nõ p̃ſumentes de ſua potentia ſed diuina.

Capitulum. XI.

Aperi libane. Iſtud capitulũ varie exponit ab hebreis ꝛ latinis. ꝛ oẽs expoſitores mihi videntur in aliq̃bꝰ a lr̃a diſſonare. ppter qd̃ ſine p̃iudicio intendo de diuerſis expoſitiõibꝰ aliq̃ aſſumere. ꝛ aliqua addere ad litteram ↄcordandã. Pñs igit capitulũ in tres ptes diuidit q2 p̃io deſcribit ſcdĩ templi deſtructio. ſcdõ deſtructionis rõ ibi. Decore. t. tertio antichriſti pſecutio ibi. Et dixit dñs. prima ps nõ ſolũ a latinis ſed etiam ab hebreis antiq̃s exponit de deſtructione templi facta p romanos. vñ in libro q̃ dr̃ ionia a pd̃ hebreos

dicitur ꝙ ante deſtructionē templi porte eius de nocte aꝑiebanť ſine hoīe. ⁊ dixit rabi Joħānā Templū quare deſtruis teipm̄. ſcio eīm̄ de te ꝙ finis tuus erit deſtructō ſup te nanq; ꝓphetauit zacharias. a Aperi lybane portas tuas, ⁊ comedat ignis cedros tuas. Romani eīm̄ capta ciuitate incēde(rūt templū.

(egypto depaupati,

a Et aſſumpſi. Hic ꝯñr recolun tur bn̄ficia in iudea p̄ſtita in q̄ ꝑduxit ꝓplm̄ ad honorē regnū tpe dauid ⁊ ſalomonis. ⁊ q̄uis ſalomō demeruiſſet annihilationē regni tn̄ deus hoc nō fecit, ſed regnū in duo diuiſit. iij. Reg. xi. ⁊ hoc eſt qđ dicitur.

Aperi libane .XI portas tuas, ⁊ cōedat ignis cedros tuas. [b] Ulula abies q2 cecidit cedrus [c] qm̄ magnifici vaſtati ſť [d] Ululate q̄rc⁹ baſā [e] qm̄ ſuccīſ⁹ ē ſalt⁹ munit⁹. [f] vox vlulat⁹ paſtoꝝ [g] q2 vaſtata eſt magnificētia eoꝝ. [h] vox rugit⁹ leonū [i] qm̄ vaſtata ē ſuꝑbia [k] iordāis [l] Hec dič dn̄s de⁹ me⁹ [m] Paſce pecora occiſiōis [n] q̄ q̄ poſſederāt [o] occidebāt ⁊ nō dolebāt ⁊ [p] vēdebant ea [q] dicētes Bn̄dictus dn̄s [r] diuites facti ſum⁹ [s] Et paſtores eoꝝ n̄ [t] ꝑcebāt eis [u] ⁊ ego nō ꝑcā vltra ſup habitātes t̄rā dič dn̄s. [x] Ecce ego tradā hoīeſ, vnūquēq; ī mān̄ ꝓximi ſui ⁊ ī mān̄ regis ſui [y] ⁊ ꝯcidēt terrā, ⁊ nō eruā de manu eoꝝ [z] ⁊ paſcā pec⁹ occiſiōis ꝓpť h̄ o pauperes gregiſ. [a] Et aſſumpſi m̄ duas vgas [b] vnā vocaui decorē [c] ⁊ alterā vocaui funiculū [d] ⁊ paui gregē. [e] Et ſuccidi tres paſtores ī menſe vno [f] ⁊ ꝯtracta ē aīa mea in eis. [g] Siq̄dē ⁊ aīa eoꝝ variauit ī me. ⁊ dixi. [h] Nō paſcā vos. qđ moriť moriať. ⁊ qđ ſuccidiť ſuccidať. [i] ⁊ reliq̄ đuorēt vnuſq̄ſq; carnē ꝓximi ſui. [k] Et tuli vgā meā q̄ vocabať decus [l] et abſcidi eam [m] vt irritū facerē fedus meū [n] qđ ꝑcuſſi cū oīb9 populis [o] ⁊ in irritū deductū eſt in die illa. [p] Et ꝯgnouerūt ſic pauꝑes gregis [q] qui

b Ulu(rūt templū, la abies. q2 cecidit cedrus q̄ eſt te maior. ⁊ ſuditur expoſitio.

c Qm̄ magnifici vaſtati ſunt. i. illi q̄ erāt maiores in ꝓplo iudeorū in iƚƚm exīſtes. et iō alij exīſtes in locis alijs debebāt diffidere de ſeipſis.

d Ululate q̄rcus baſan. i. h̄itatores vltra iordanē, vbi erat terra baſan. in q̄ tunc h̄itabāt aliq̄ iudei.

e Qm̄ ſucciſus eſt ſaltus munit⁹. i. iƚƚm q̄ tanq; metropolis erat magis munita ꝯ romanos alijs ciuita(tib9.

f Vox vlula(tus paſtoꝝ. i. ſacerdotū q̄ tūc regebāt ꝓplm

g Qm̄ vaſtata ē magnificētia eoꝝ. i. tēplū de q̄ gl'iabanť ⁊ magnifice viuebant.

b Vox rugit⁹ leonū id ē ꝑdonū q̄ aſī deſtructionē templi abūdabāt in iudea vt dicit Joſeph⁹ li. de iudaico bello. i Qm̄ vaſtata eſt ſuꝑbia. i. diuitie q̄ ſunt materia ſuꝑbiēdi. k Jordanis. i. iudee ſup iordanē ſite. l Hec dicit. h̄ ꝯñr deſcribiť ꝑdicte deſtructiōis rō q̄ fuit iudeoꝝ ingratitudo. ⁊ diuidiť in duas ptes. q2 p̄io poniť magnitudo bn̄ficiorū diuinoꝝ, ſcđo ingratitudo iudeoꝝ ibi. Et dixi. Pria in duas. q2 p̄io ponunť bn̄ficia dei in exitu de egypto. ſcđo in iudee territorio ibi. Et aſſumpſi. Circa p̄mum đr

l Hec dicit dn̄s ds me. recolēdo bn̄ficia iudeis p̄ſtita.

m Paſce pecora occiſiōis. i. dic ꝙ paui filios iſrť qui dicebanť pecora occiſiōis in egypto, q2 maſculi naſcēreſ in flumē ꝓijciebātur. ⁊ adulti duris laborib9 affligebantur intm̄ ꝙ vita eoꝝ ad amaritudinē deducebať. vt habetur Exo. i. n Que qui poſſiderāt. ſ. egyptij.

o Occidebāt. mō ꝑdicto. o Uēdebāt ea. q2 principes egypti hēbāt eos ſuos ⁊ vn⁹ aliqñ vēdebat alij.

p Dicētes. bn̄dictus de⁹. q̄ tradidit iſtos mālb9 nr̄is.

q Diuites facti ſumus. q2 vēdēs gl'iabať de ꝑcio. ⁊ emēſ de mācipio. r Et paſtores eoꝝ. i. dn̄i eoꝝ. s Nō ꝑcebāt eis. a laborib9 duris. t Et ego nō ꝑcam vltra ſup habita. ter. i. egyptios q̄s multis plagiſ afflixit. ⁊ poſtea in mare ſubmerſit. Exo. xiiij. v Ecce ego tradā hoīes ⁊c. q2 multi eoꝝ ſequētes regē ſubmerſi ſunt cum eo. ⁊ remanētes poſtea ꝯtēdebāt adinuicē. q2 vn⁹ imponebat alteri ꝙ fuerat in cā detētiōis filioꝝ iſrť in egypto ꝯ ꝑceptū dn̄i. ex q̄ ſecute fuerāt plage egypti. x Et cōcidēt ter. i. lacerabūt ſeinuicē. y Et paſcā pec⁹ occiſionis. i. filios iſrť q̄s pauit in deſerto māna celeſti. xl. an.

z Propter h̄. i. ꝓpter afflictionē quā ſuſtinuerūt ab egyptijs. z O pauꝑes gregis. i. o vos hebrei q̄ fuiſtꝭ in

a Et aſſumpſi mihi duas vgas. i. duos re(ges.

b Unā vocaui decorē. ſ. Hieroboā qui locutuſ fuit ꝓplo pulcre ꝓmittēs ei li(bertatē.

c Et alteram vocaui funiculū ſ3 roboā q̄ locut⁹ fuit ꝓplo dure dicens. Pater meus cecidit vos flagellis. ego aūt cedā ſcorpionib9. Eſt aūt ſcorpio gen⁹ flagelli. a cui⁹ mānbrio dependēt cordule nodulos h̄ntes ferreos aut plūbeos in extremitate. ⁊ iō vocatur ſcorpio. tum q2 grauiter ꝑcutit. tū q2 in ꝑcutiēdo finē cordularū ſup corpus ꝑcuſſi reflectit. ſicut ſcorpio reflectēdo caudā pūgit ꝓpter qđ roboam h̄ vocatur funiculus

d Et paui gregem, id ē ſuſtētaui ꝓpl3 iudaicū i vtroq; regno abſq; meritis eoꝝ cū declinarēt ad idolatriā, ꝓpter quaꝫ ſubditur. e Et ſuccidi tres paſtores in mēſe vno qui fuerūt. ſ. iorā rex iſrť. ⁊ ochozias rex iuda. ⁊ iezabel q̄ cū iorā filio ſuo regnū admiſtrabat vt h̄ř Exo. ix. ⁊. iiij. Re. Iſtos eīm̄ tres interfecit dn̄s ꝑ iehu filiū namſi eo ꝙ erāt idolatre peſſimi. vt3. iiij. Reg. ix. iō ſubdiť. f Et ꝯtracta eſt aīa mea ī eis. i. retracta eſt ab eis ꝓpter nimiā eoꝝ maliciā. iō ſubdiť. g Siq̄dem ⁊ anīa eoꝝ variauit in me. in mťiplici actu idolatrie. h Et dixi. nō paſcam vos. i. demerita vr̄a exigūt ꝙ nō ſuſtētē vos. vij. iiij. Regū. x. đr. In dieb9 illis cepit dn̄s tedere ſup iſrť. ꝑcuſſitq; eos aſael ⁊c. iō ſubdiť. Qđ moriť moriať ⁊c. i Reliq̄ deuorēt vnuſq̄ſq; carnē ꝓximi ſui. q2 nō ſolū occidebanť ab extraneis. imo etiā diſſenſiōib9 inteſtinis. et ꝓpter h̄ mala ſubdiť. k Tuli vgā meā q̄ vocabať decor. i. regnū iſrť qđ dn̄s ꝑ Salmanaſar tpe oſee abſtulit. iiij. Regum. xvij. l Et abſcidi eā. q2 illud regnū nō fuit reſtitutū. nec captiuitas illa rediit. m Ut irritū facerem fedus meū. ly vt teneť hic ꝯſecutiue. q2 hec irritatio ſecuta eſt. n Qđ ꝑcuſſi cū oīb9 ꝓplis. ꝙ ſc3 nō ꝯfiarētur iudeis. q̄diu iudei ſeruirēt fideliter mihi. ⁊ ꝑ talem modū loquēdi đr Oſee. ij. Et ꝑcutiā eis fedus meū in die illa cum beſtia agri. ⁊ cum volucre celi ⁊c. ſ. ꝙ non noceāt ꝓplo meo. vt3 ibidē o Et ī irritū deductū eſt in die illa. qñ eīm̄ regnū iſrael fuit tranſlatum in aſſirios. manifeſte patuit ꝙ fedus ꝑdictum erat irritatum.

p Et cognouerunt ſic pauꝑes gregis. i. pauꝑes populi iſrael.

q Qui cuſtodiunt ſc3 legem.

r Mihi. i. vt obediant mihi. ⁊ iſti erant iuſti in ꝓplo iſlo q̄ a maiorib9 erāt depaupati. q2 iſtos ꝑſequebantur.

s Quia verbū dñi eſt. ſ. talis trāſlatio regū ⁊ ppl'i ꝓpter pctā. Docem̄ pdixit dñs ꝑ moyſen Deut. xxviij. Ducet ꝗ te dñs ⁊ regē tuū quē cōſtitueris ſup te in gentē quā ignoras tu ⁊ patres tui ⁊c. Iuſti em̄ de ꝑplo iſrl' q̄ ſtudebant legē moyſi. viderūt tūc hoc dñi verbū eſſe impletū.

cuſtodiūt[t] mihi[u] q2 verbuʒ dñi eſt.[x] Et dixi ad eos.[y] Si bonū eſt in ocul' vr̄is: affer te mercedē meā[z] ⁊ ſi nō: q̄eſcite[y] ⁊ appēderūt mercedē meā[3] triginta argēteos. [a] Et dixit dñs ad me.[b] Proijce illō[c] ad ſtatuariū[d] decoꝝ pciū[e] q̄ appciat[9] ſum ab eis. [f] Et tuli. xxx. argenteos: et pieci illos i domo dñi ad ſtatuariū[g] et pcidi virgam meā ſecundā q̄ appellabat funicul':[h] vt diſſoluerem germanitatē inter iudaʒ ⁊ iſrael:[i] ⁊ dixit dñs ad me.[k] Adhuc ſume tibi vaſa paſtoris ſtulti[m] quia ecce ego ſuſcitabo[n] paſtorem in terra:[o] qui derelicta non viſitabit diſperſum nō queret et contritum non ſanabit ⁊ id quod ſtat nō enutriet.[p] ⁊ carnes pinguium comedet:[q] ⁊ vngulas eoꝝ diſſoluet.[r] O paſtor ⁊ idolum: derelinquens gregem[s] Gladius[t] ſuper brachium ei'.[v] ⁊ ſuper oculum dextrum eius.[x] Brachium eius ariditate ſiccabitur[y] ⁊ oculus dexter eius tenebreſcēs obſcurabitur.

Capitulū. XII.

t Et dixi. Hic ɔ̄ſiter ponit iudeoꝝ ingratitudo. q̄ maxie apparuit in pcuratōe mortis xp̄i. ⁊ ꝯtū ad hoc dr̄. Et dixi ad eos. i. ad iudeos remanētes poſt captiuitate pdictā. ⁊ etiam poſt captiuitatem babylonicā.

v Si bo. eſt i oculis vr̄is af. mer. meā. id ē ſeruite mihi d cetero fideliter ꝑ beneficijs vobis a me collatis.

x Et ſi nō q̄eſcite. ſ. a mea ſuitute h nō dixit inducendo ad malū. ſʒ ꝑ h inſinuans ꝙ dimittit homies in libertate arbitrij bonū vel malū faciendi. ꝓ h tñ qd̄ dr̄ hic. Et ſi nō q̄eſcite. ſm̄ modum loquēdi daꝛ intelligi ꝙ nō ſeruirēt deo ſic grati. ſʒ magis agerēt ꝯ eū vt ingrati ipm in natura aſſūpta perſequēdo. iō ſubdit. y Et appenderūt mercedē meā. i. pciū ꝓ corpe meo ſibi tradendo. ſicut merces equi dr̄ pciū q̄ vendit ⁊ emit. 3 Triginta argēteos. ipi iude pditori. ſm̄ ꝙ hr̄ Math. xxvi. ⁊. xxvij. vbi matthe' ſpūſctō illumiat' dicit hāc ꝓphetiā tūc fuiſſe ipletā.

a Et dixit dñs ad me. zachariā. b Proijce illud. i. h pciū pdic piciendū. c Ad ſtatuariū. i. fuſorē ſtatuarū. vt dicūt expoſitores nr̄i. ꝑ quē intelligit ipe de' qui eſt formator oīm. ⁊ eſt ſenſus. b Proijce illud ad ſtatuariū. i. pdic iſtud corā deo ponendū vt videat ⁊ iudi-
d Decoꝝ pciū. i. vile. ⁊ eſt hic mod' loqn̄ (cet h factū. di ironice enā ſm̄ hebreos q̄ intelligit oppoſitū. ſicut d gnāo ironice dr̄. ecce magn' gigas.

e Quo appciat' ſum ab eis. i. empt' a iudeis iuda vēditore. q. d. tā paruo ⁊ vili pcio nō debui appciari. Hebrei dicūt ꝙ hec eſt lr̄a. Proijce illud ad theſaurariū vel ad figulū. dictio em̄ hebraica hic poſita ē equoca ad theſaurariū ⁊ formatorē. ⁊ formator pt dici figul' q̄ format vaſa d terra. ⁊ ſtatuari' q̄ format ſtatuas d alia materia trāſlatio nr̄a accipit hāc vltimā ſignificatōeʒ. ſ. tertiam Hebrei vo aliq̄ accipiūt primā. aliq̄ ſcdam. ⁊ illoꝝ acceptio magis ɔſonat euāgelio vbi dr̄ ꝙ iudas retulit. xxx. argēteos ſacerdotib9 q̄ cuſtodiebant theſauros tēpli. ⁊ ꝙ ex illa pecunia emerūt agꝝ figuli Mat. xxvij. Sic igit ſm̄ hec lr̄a exponi. Proijce illud ad theſaurariū. i. pdic pciū xp̄i corā ſacerdotib9 q̄ erāt theſaurarij piciendū. ſic dr̄ Mat. xxvij. ꝙ iudas piecit argēteis corā ſacerdotib9 receſſit. vl' pijce illud ad figulū. i. pdic piciēdū ad emendū inde figuli agꝝ. tñ lr̄ ad nō eſt intelligēdū cauſaliter ſʒ ɔſecutiue. q2 emptio agri ɔſecuta eſt ad illā piectionē

Decoꝝ pciū ⁊c. exponat vt. ſ.

f Et tuli. xxx. argēteos ⁊c. ſic videbat ꝓphe viſiōe imaginaria. ac ſi acciperet. xxx. dīarios. ⁊ piceret i domo dñi ꝑ qd̄ deſignabat ſic fiēdū d pcio xp̄i a iuda pditore q̄ ꝓiecit illud i tēplo. g Et pcidi virgā meā. ſcdam. ſ. regnū iuda. vt viſū eſt. ſ. qd̄ nō fuit pciſum i captōe ſedechie. q2 illa captiuitas rediit de babilone ⁊ habuit ppl's duces vt Zorobabel ⁊ pl'es alios. ⁊ poſtea aliq̄s reges vſq̄ ad aduētū xp̄i. vt hr̄ in ſcolaſtica hyſtoria. ſʒ ꝓprie fuit pciſum i deſtructōe hieruſalē ꝑ Tytū ⁊ veſpaſianū. qm̄ tūc iudei fuerūt ꝑ orbē captiuati nō habētes ducē nec principē. ⁊ illa captiuitas adhuc manet.

h Et diſſoluerē germanitatē inter iudaʒ ⁊ iſrl'. i. inter xp̄ianos xp̄o de tribu iuda ſm̄ carnē adherentes q̄ꝛ pl'es fuerūt ad lr̄aʒ d tribu iuda. ⁊ iudeos i infidelitate pmanentes. ⁊ h fuit figuratū iij. Regū. xij. vbi dr̄ ꝙ iſrl' ſepauit ſe a iuda dicēs. Nō ē ps nobis i dauid ⁊c. vn̄ ⁊ iudei ſunt odioſi xp̄ianis ⁊ ecōuerſo.

i Et dixit. Hic ɔ̄ſiter agit d pſecutōne antixp̄i. ⁊ ɔtinuat ſic lr̄e pcedēti. q2 iudei ꝓ maiori pte negauerūt verꝝ xp̄m ipm repellētes. iō iuſte permittent a deo recipe an[illegible] q̄ falſo dicet ſe eſſe xp̄m. ⁊ ſic ab eo decipi. ⁊ h pdixit xp̄s Ioh. v. Ego veni in noie pr̄is mei ⁊ nō accepiſtis me. ſi aūt ali' venerit i noīe ſuo illū accipietis. Sic ḡ pcedit. q2 primo ponit pſecutio antixp̄i breuiter ⁊ ſuccicte. ſcdo magis diffuſe. ſeqn. c. Et.

k Sume tibi vaſa. i. inſtr̄a. vt virgā ⁊ peraʒ primū dr̄. rā paſtoralē ⁊ hmōi. inſtr̄a em̄ cuiuſlibet artis dicuntur vaſa ſm̄ ꝓprietatē ideomatis hebrei. l Paſtoris ſtulti. in ſignū ꝙ iudei recepturi ſunt antixp̄m q̄ erit tante amētie ꝙ dicet ſe eſſe deū. ij. Theſ. ij. Qui extollit ſupra oēe qd̄ dr̄ de' aut qd̄ colit. m Quia ecce ego ſuſcitabo. i. ſuſcitari pmittā. n Paſtorē in terra. i. antixp̄m

o Qui derelicta nō viſitabit ⁊c. i. nullā ɔſolatōē i ea. op' pietatis exhibebit. ſʒ erit maxime crudelitatis erga iu-

p Et carnes pinguiū comedet. eoꝝ bo[illegible] iō ſubdit. na rapiēdo. q Et vngulas eoꝝ diſſoluet. corpalit eos affligendo ⁊ occidēdo. r O paſtor ⁊ idolū. idolū dr̄ qd̄ ꝓ deo colit ⁊ nō eſt. ⁊ ſic erit de antixp̄o q̄ ſedebit in tēplo dei tāq̄ ſit de'. ij. Theſ. ij. s Gladi'. i. ſnīa dei

t Sup brachiū ei'. i. ſup virtutē ei' corpalem.

v Et ſup oculū dextꝝ ei'. i. ſup aīaʒ i q̄ eſt intellect' qui

x Brachiū ei' ariditate ſiccabit. q2 corp' ei' (dr̄ ocul'. ꝑ michalē d p̄cepto xp̄i fulminabit. y Et oc. dex. ei' tenebreſcēs obſcurabit. q2 eius aīa ad tenebras exteriores in infernū deducet.

Capitulū. XII.

Onus. Iſtud. c. ab aliq̄b9 nr̄is doctorib9 q̄ſtum ad ſui principiū exponit de deſtructōe hiꝛl'm ꝑ romanos. ſʒ huic videt obuiare qd̄ hic dr̄. Sʒ et iuda erit in obſidione ɔtra hiꝛl'm. Itē qd̄ ſubdit. In die illa dicit dñs. Percutiā omnē equū i ſtupore ⁊ aſceſſorē ei' in amētia. q2 nō legit trib9 iuda fuiſſe cū romanis i obſidione hieruſalē ɔtra iudeos obſeſſos. nec ꝙ exercit' romanoꝝ a deo tūc ſic fuerit pcuſſus. imo valde pſpere triūphauit d iudeis. ſm̄ ꝙ declarauit diffuſe Ioſephus

li. ꝺ iudaico bello. Propter qꝺ expoſitores alij nr̄i expo
nunt h̄ ꝺ pſecutōe eccl̄ie primitiue a iudeis ⁊ principibꝫ
romanis. ſꝫ expoſitio videt̄ mag̃ myſtica q̄tū ad litterā.
Ponunt̄ etiā hic ĩ textu aliq̄ q̄ vident̄ ad h̄ eſſe diſſona
vt videbit̄. Ra. ſal. vo exponit h̄. c. ⁊ q̄ſi oīa ſeq̄ntia vſq̃
ad finē hui⁹ ꝓphete
ꝺ bello Gog ⁊ magog
ꝯtra iudeos. q̄s dicit
p regē meſſiā ventuꝝ
ꝺebellādos. ſꝫ h̄ fun-
dat̄ ſup falſum funda
mentū. ſicut dixi de
gog ⁊ magog Ezech.
xxxviij. Et q̄ ibidē di-
xi. ꝙ per gog ⁊ magog
itelligit̄ antixp̄s ⁊ ei⁹
exercit⁹, ideo hic ꝯſil̄r
ſaluo tn̄ meliori iudi
cio, videt̄ text⁹ ꝺ pſe-
cutōe antixp̄i exponē
dus vſq̃ ad finē hui⁹
ꝓphete. licet aliq̄ alia
interſerant̄. ⁊ iō ſicut
dixi. c. pcedēti h̄ deſcri
bit̄ perſecutio antixp̄i
magis diffuſe. ⁊ diui-
dit̄ in tres ptes. q̄ pri
mo perſecutō antixp̄i
deſcribit̄. ſcd̄o queſtio
tacita ſoluit̄. c. ſeq̄nti
ibi. Framea ſuſcitare.
tertio ꝓpoſitū reſumit̄
c. xiiij. Prima adhuc ĩ
tres. q̄ primo ponit̄
antixp̄i pſecutio. ſcd̄o
eius deiectio. ibi. In
die illa. tertio iudeoꝝ
conuerſio. ibi. Et effundā. Circa primū dicit̄.

ſtianos in eius exercitu exiſtētes ex timore.
p Aperiā oculos meos. miſericordie. q̄ non peribunt
cū ceteris antixp̄o adherētibꝫ voluntarie. ideo ſubdit̄.
q Et dicēt duces iuda. i. principales in illis chriſtianis
antixp̄o timore adherētibꝫ. r Confortent̄ mihi ha-
bitatores hierl̄m. quia
xp̄iani timore antixp̄i
in ei⁹ exercitu futuri,
deſiderabunt corde ꝓ
ſperitatē xp̄ianoꝝ ob-
ſeſſoꝝ. licet hoc oſtē
dere non audeāt ma-
nifeſte. Hec aūt iſta vi
det̄ diſſona illi expoſi-
tioni q̄ exponit paſſuꝫ
iſtū ꝺ pſecutōe primi
tiue eccl̄ie p principes
iudeoꝝ, vt patet ĩ acti
bus apl̄oꝝ. Itē illud
qꝺ poſtea dicit̄ hic Et
ſaluabit dn̄s taberna
cula iuda. q̄ iudei pſe
quētes eccleſiā primi
tiuā, nō deſiderauerūt
pſperitatam xp̄ianoꝝ.
nec fuerūt ſaluati ad-
uenientibꝫ romanis cō
tra hieruſalē. ſꝫ magis
occiſi. ⁊ deſtructi.
s In die illa po. du
ces iuda ⁊c. q̄ xp̄iani
exiſtentes in exercitu
antixp̄i antixp̄o fulmi
nato. ⁊ percūte exer-
citus ei⁹ parte, timore
depoſito cōtra reliq̄s
remanētes ꝺ pte anti
xp̄i pugnabūt. t Et habitabit̄ hieruſalē rurſuꝫ. a xp̄i-
anis pacifice mortuo antixp̄o. ⁊ ei⁹ exercitu diſſipato. ⁊
accipitur hic hieruſalē nō ſolū p eccl̄ia militante ſꝫ etiā
p ipſa ciuitate ad l̄rāꝫ in q̄tum antixp̄s veniet ante ipſaꝫ
⁊ ibidē interficiet̄. obtenta tn̄ pri⁹ ciuitate ⁊ templo.

O[a]nus verbi dn̄i[b] ſup
iſrl̄.[c] Dixit dn̄s ex-
tendēs celū[d] ⁊ fun-
dās terram[e] ⁊ fingēs ſpūm
hoīs ĩ eo[f] Ecce ego ponam
hierl̄m[g] ſuplimiare crapule
[h] oībꝫ ꝑplis in circuitu[i] ſꝫ ⁊
iuda erit ĩ obſidiōe ꝯ hierl̄ꝫ
Et erit[k] ĩ die illa ponā hierl̄ꝫ
lapidē oneri cūctis ꝑplis.
Oēs q̄ leuabūt eū: cōciſiōe
lacerabunt̄[l] ⁊ colligent̄ ad
uerſus eā oīa regna t̄re.[m]
In die illa dic̄ dn̄s[n] pcutiā
oēm equū ĩ ſtuporē: ⁊ aſcē
ſorē ei⁹ ĩ amentiā[o] Et ſuper
domū iuda[p] apiam oculos
meos: ⁊ oēm equū ꝑploꝝ p
cutiā cecitate[q] Et dicēt du
ces iuda in corde ſuo[r] ꝯfor
tent̄ mihi hītatores hierl̄m
in dn̄o exercituū deo eoꝝ.
[s] In die illa ponam duces
iuda ſicut caminū ignis ĩ
lignis ⁊ ſicut facē ignis ĩ fe
no. ⁊ duorabūt ad dexterā
⁊ ad ſiniſtrā omnes popu-
los in circuitu[t] Et habita-
bitur hierl̄m rurſus in loco
ſuo in hierl̄m.[v] Et ſaluabit
dn̄s tabernacula iuda[x] ſic
ĩ principio[y] vt nō magnifi-
ce gloriet̄ domus dauid: et
gloria habitantiū hierl̄m
contra iudā[z] In die illo ꝓ
teget dn̄s habitatores hie
ruſalē[a] ⁊ erit q̄ offēderit ex
eis in die illa[b] q̄ſi dauid:[c] ⁊
domus dauid q̄ſi dei. ſicut
angel⁹ domini in cōſpectu
eius. Et erit ĩ die illa que-
ram[d] cōterere oēs gētes
q̄ veniūt ꝯtra hieruſalē[e] et
effundā ſup domuꝫ dauid

a Onus verbi dn̄i. i. ꝓphia ꝺ afflictōe futura ex ordinati
b Sup iſrl̄. i. ꝯgregatōes fideliū. ad quā no(mine) vocatio-
nē iſrael in nouo te. eſt trāſlatū, ſicut declaraui diffuſe
Eſa. xliij. ⁊ h̄r ad Rom. ij. c Dixit dn̄s extēdēs celū
h̄ dr̄. q̄ celū ad modū tentorij ſup terrā extēdi videt̄.
d Et fundās terrā. q̄ nihil eſt ſub ea cū ſit infimū ele(mentū).
e Et fingēs ſpūm hoīs ĩ eo. q̄ aīa a deo creat̄ ⁊ in fundit̄ corpi organizato. f Ecce ego ponā hic. i.
eccl̄iāꝫ q̄ vocat̄ hierl̄m Eſa. ij. vt ibidē dictū fuit diffuſe. ⁊
Apoca. xxi. Vidi ciuitatē ſanctā hierl̄m deſcēdētē de ce(lo) ſic ſpōſam ⁊c.
g Suplimiare crapule. ad qꝺ hebre(o) impugnāt. q̄ antixp̄s ⁊ ei⁹ exercit⁹ poſt pſecutōeꝫ eccl̄ie
deficiet vt dictū eſt. In hebreo habet̄. Vacuū amaritu-
dinis. q̄ eccl̄ia amaricabit̄ in pſecutōe antixp̄i. ⁊ poſtea
ipſe ⁊ ei⁹ exercit⁹. iō ſubdit̄. h Oībꝫ ꝑplis. q̄ de omni-
bus populis aliq̄ adherebūt antixp̄o. ideo ſubdit̄.
i Sꝫ ⁊ iuda erit ĩ obſidione ꝯtra hieruſalē. q̄ tūc aliq̄
xp̄iani timore ducti. erunt in exercitu antixp̄i.
k In die illa ponā hieruſalē lapidē oneriſ. lapis eīn ꝑpō
deroſus q̄ñ mouet̄ de loco ſuo affligit motores. ſic anti-
xp̄s ⁊ ei⁹ exercit⁹ querentes tollere ſtabilitatē eccl̄ie af-
fligēt ⁊ turbabūt fideleſ. ⁊ h̄ ē qꝺ ſubdit̄. Oēs q̄ leuabūt
l Et colligent̄ aduerſus eā oīa regna terre. i. (eū ⁊c.)
aliq̄ ꝺ oībꝫ regnis adherentes antixp̄o.
m In die illa. Hic ꝯſir ponit̄ antixp̄i ⁊ ſui exercit⁹ de(iectio cū dr̄).
n Percutiā oēm equū ſtupore. ⁊ aſcēſorē ei⁹ ⁊c. q̄ ipſe fulminabit̄. vt dictū eſt. ⁊ magna pars ſui
exercit⁹ peribit. o Et ſuper domū iuda. id ē ſup chri-

t Et ſal. do. ta. iuda. i. res ⁊ corpa xp̄ianoꝝ cū antixp̄o
timore exiſtentiū. vt p̄dictū eſt.
v Sicut ĩ principio. i. anteq̄ eſſent cū antixp̄o.
x Vt nō magnifice gloriet̄ dom⁹ dauid ⁊c. ne fideles
ĩpugnati ab antixp̄o deſpiciāt xp̄ianos ex timore ſeq̄n-
tes antixp̄m. dicēdo ꝙ merito perijſſent ſic̄ infideles ſi
fuiſſent mortui cū alia gēte antixp̄i. nō eīn ꝯ ſuos veniēt
volūtarie ſꝫ coacti timore. q̄ remoto ad ſuos reuertent̄.
y In die illa ꝓtegat dn̄s habitatores hie(ruſalē). ideo ſequit̄.
ruſalē. ab impugnatōe antixp̄i. z Et erit q̄ offenderit
ex eis. timore duct⁹ mō p̄dicto. vel decept⁹ ab antixp̄o.
q̄ multi xp̄iani tūc decipient̄ credētes ipm̄ eſſe verū xp̄m.
a Quaſi dauid. i. certo miſcd̄iaꝫ ꝯſequet̄ ſicut dauid ſi
vere penitent ſic̄ ipſe dauid. vt ptꝫ. ij. Re. xij. vbi dr̄. ꝙ ipſo
ꝯfitēte petm̄ ꝑpetratū cū berſabee. nathan ꝓpha dixit ei
Dn̄s trāſtulit petm̄ tuū. b Et dom⁹ dauid q̄ſi dom⁹
dei. i. ſicut illi q̄ ſtabūt ĩ fide xp̄i. c In die illa q̄raꝫ
ꝯterere oēs gentes. i. antixp̄m ⁊ ei adherētes ita ꝙ ē re
petitio ei⁹ qꝺ ſupra dictū eſt ad maiorē aſſertionē.
a Et effundā. Hic ꝯſir ꝺeſcribit̄ iudeoꝝ ꝯuerſio. ⁊ ſcd̄o
eoꝝ regeneratio in principio capituli ſequētis. Circa pri
mū ſciendū. ꝙ ſicut dicit ſanct⁹ Methodi⁹ martyr dete
cta falſitate antichriſti per Enoch ⁊ helyam iudei q̄ pri⁹
adheſerunt ſibi conuertentur ad xp̄m. finaliter parati

p eiꝰ fide mori. ita ꝙ. cxliiij. milia coronabant̄ martirio
ex oī tribu filioꝝ iſrl'. vt dr̄ Apocal. vij. ꝛ h̄ est qd̄ dr̄.
a Et effundā ſup domū dauid. i. iudeos reuertētes ad
b Et ſup habitatores hiẽrlm. i. ſup oēs generalit̄ (xpm.
credētes i xpm. c Spm̄ grē. i. ingrū illos reducet ad
fidem veram.

d Et pcū. qꝛ alios
fideles preget ab im
pugnatiõe antixpi ex
audiens pces eoꝝ.
e Et aſpiciēt ad me
ſcꝫ iudei q̄ tūc vere cō
f Quē cōfuertent̄.
fixerūt. tūc eñ ꝯfite-
bunt̄ ꝙ ieſus nazare-
nus ab eis crucifixꝰ.
id est prib3 eoꝝ fuit. ꝛ
est verus xp̄us in le-
ge ꝛ in pphetis pro-
g Et plan (miſſus.
gent eū. i. dolebūt de
hoc. ꝙ eū offenderūt
in ope. ꝛ mutat̄ h̄ mo
dus loquēdi de. p̄ria
pſona ad tertiā. quod
frequenter fit in pro-
phetis. vt. ſ. viſum ē
h Quaſi ſup vnige
nitū. i. ita dolebūt ex
vera ꝯtritiõe ſicut ſo-
let hō dolere de prio
geniti ſui morte. qui
dolor apud hoīes ſo-
let eſſe maximus.
i Et dolebūt ſup eū
ꝛc̄. repetitio est eiuſ-
dem ad maiorē expſ
ſione. ꝛ qꝛ tūc in eccleſia nō ſolū erit plāctus de xp̄o moꝛi
do pdicto. ſꝫ etiā de iudeis martirizatis ab antixp̄o. qui
plangent̄ a ꝯtribulib3 ſuis remanentib3. iō dr̄. k In
die illa ꝛc̄. ſicut planctus ad rēmon nomē ē ciuitatis p
pinq̄ cāpe magedo in q̄ fuit ioſias occiſus. de cuiꝰ mor-
te fuit magnꝰ plāctꝰ in tota terra iſrl'. vt3. ij. paly po. xxxv. ꝛ
incepit i illa ciuitate adrēmō q̄ erat pxiq̄ loco occiſiõis
l Et plāgent terre familie ꝛ familie ſeorſum. i. q̄libet
trib3 mortuos de ſua tribu. Ra. ſa. vo dicit h̄ ꝙ q̄libet tri
bus planget ſpālit' mortuos ſuos i bello gog ꝛ magog
ꝛ in h̄ ꝯuenit mecū q̄tū ad aliq̄d. qꝛ p gog ꝛ magog in-
telligo antixp̄m ꝛ eius exercitū. vt dictū eſt. ſ. m Fa-
milie domus dauid ſeorſū ꝛ mł'ieres eoꝝ ſeorſū. qꝛ in lo
co orōnis vbi ſolet fieri talis planctꝰ mł'ieres erāt ſegre-
gate a viris apud hebreos. ꝛ ſilr' eſt apō xp̄ianos i eccl'ia
pter honeſtatē ſeruādā. ꝛ noīant̄ hic expſſe familie prin
cipaliores. i. Reg. cū dr̄. Familie domus dauid. ſcḋo pro
phetaꝝ ibi. Familie domꝰ nathā ꝛc̄. tertio ſacerdotū ꝛ et
leuitarū ibi. Familie domus leui ꝛ quarto cuiuſdā nota-
bilis viri ibi Familie ſemei. quinto reliquie in generali
ibi. Omnes familie ꝛc̄. Capitulum. XIII.
In illa die. Hic ꝯſir deſcribit iudeoꝝ regeneratio
p baptiſmū. ꝛ diuidit̄ in duas ptes. qꝛ prio poni
tur hec regeneratio. ſcḋo idolatrie ꝛ falſitatis re-
a In die illa. in qua (morio ibi. Et erit. Circa primū dr̄
detegit̄ falſitas antixpi. b Erit fons patēs domui
dauid qꝛ oēs iudei tūc ꝯfluēt ad baptiſmū. c In ab
lutione peccatoris ꝛ menſtruate. Per mēſtruatā intelligitur
peccatum originale qḋ ꝯhit̄ in matris ventre. p peccatorē peccatū

[b] ꝛ ſup habitatores ierlm[c] ſpm̄
grē[d] ꝛ pcū[e] Et aſpicient ad
me[f] quē ꝯfixerūt[g] ꝛ plāgēt eū
plāctu[h] q̄ſi ſr̄ vnigenitū[i] et
dolebūt ſr̄ eū vt doleri ſo-
let i morte priogēiti[k] In die
illa magnꝰ erit plāctꝰ i ierl'm
ſic plāctꝰ ad rēmō i campo
magedō[l] Et plāgēt t're[m] fa-
milie ꝛ familie ſeorſū[m] Fa-
milie domꝰ dauid ſeorſū. ꝛ
mł'ieres eoꝝ ſeorſū. Fami-
lie domꝰ nathā ſeorſum. ꝛ
mł'ieres eoꝝ ſeorſū. Fāilie
domꝰ leui ſeorſū. ꝛ mulie-
res eoꝝ ſeorſū. Familie ſe-
mei ſeorſū. ꝛ ꝛ mł'ieres eoꝝ
ſeorſū. Oēs familie reliq̄ fa
milie ꝛ familie ſeorſū. ꝛ mu
lieres eoꝝ ſeorſū. .XIII.
In die illa[b] erit fons
patēs domui dd' ꝛ ha-
bitantibꝰ hierl'm[c] in ablui-
onē peccatoris ꝛ mēſtruate[d] et
erit i die illa dic dn̄s exer-
cituū[e] diſpdā noīa idoloꝝ
de t'ra. ꝛ n̄ mēorabūt' vltra
[f] ꝛ pſeudo pphas[g] ꝛ ſpm̄ im
mūdū[h] auferā de t'ra[i] ꝛ erit
cū pphauit q̄ſpiā vltra, di-
cēt ei pr̄ eiꝰ ꝛ mr̄ eiꝰ q̄ gēue
rūt eū. Nō viues. qꝛ mēda
ciū locutꝰ es i noīe dn̄i ꝛ cō
figēt eū pr̄ eiꝰ ꝛ mr̄ eiꝰ geni
tores eiꝰ cū pphauerit. Et
erit[k] i die illa ꝯfundent̄ p-
phete vnuſq̄ſq; ex viſione
ſua cū pphauerint.[l] nec o-
perientur pallio ſaccino.
vt mentiantur. Sed dicet
nō ſum propheta. Homo
agricola ego ſum[m] quoniā
Adam exemplū meum ab
adoleſcentia mea. et dicet̄

actuale. vtrūq̄ enim lauat baptiſmus in adultis ad bapti
ſmū venientib3 q̄les erāt tūc venientes p maiore pte. vt3
ex pdictis. d Et erit. Hic ꝯſir ponit̄ abiectio idola-
trie. ꝛ ſcḋo falſe pphetie ibi. Et erit. Circa primū ſciendū
ꝙ licet p pdicationē apl'oꝝ aliorūq̄ ſuccedentiū doctoꝝ
idolatria ceſſauerit
p mūdū p maiori pte
vt frequēter. ſ. dictū
eſt. tñ adhuc aliq̄d re
māſit. qꝛ in ptib3 aq-
lonarib3 ſunt aliqui
xp̄i ꝛ in magna mul-
titudine q̄ dicunt̄ vi
uitarij. illud viuū qḋ
eis prio occurrit qli
bet die venerāt' vt de
um ſuū p illa die. ſicut
relatione fidedigna i
tellexi Antixp̄s etiā
faciet ſe adorari ſicut
deū. vt h̄r. ij. ad theſ.
ij. ꝛ iō vſq; poſt mor-
tē eius nō ceſſabit to
taliter idolatria. tunc
eñ oēs viuēt in fide
catholica. ꝛ h̄ ē qḋ dr̄
d Et erit i die ſcili-
cet mortis antixpi.
e Diſpdā noīa ido
loꝝ de terra. qꝛ ſic di-
ctū eſt tūc oīno ceſſa
bit idolatria. ꝛ ſꝫ iſta
illud qḋ ego dixi i ali
q̄b3 locis ſupra. ſ. ꝙ ad
pdicationē apl'oꝝ ꝛ a-
lioꝝ doctoꝝ ſequētiū
ceſſauit idolatria per
mūdū. intelligendū eſt ſimpliciter nō tñ totaliter. ſicut
ethiops dr̄ niger ſimpl'r. q̄uis ſit albus ſcḋm dentes q̄ al
bedo ē modica reſpectu nigredinis. ꝛ iō q̄ſi nihil ꝯputa
tur ſcḋm ſniam phi. ij. phi. vbi dicit. Qḋ eſt modicū quaſi
nihil reputat̄ ꝛ etiā ſcḋm cōem modū loquēdi. illud qḋ eſt
modicū nihil dr̄. ꝛ ſic ē in pposito. qꝛ illa idolatria que re
māſit in aliq̄b3 gētib3 barbaris vt aſſerit̄ illa eſt modica
ꝛ q̄ſi p nihilo reputanda reſpectu illius q̄ ceſſauit p alīs
ptes orbis. f Et pſeudo pphetas. Hic ꝯſir ponit̄ ceſ-
ſatio falſe pphetie cum dr̄. Et pſeudo pphas ſcꝫ falſos.
q̄ p ſuā maliciā fingūt ſe eē pphetas ppter queſtū.
g Et ſpm̄ immūdū. i. pphetantes p pphetias a demo
ne acceptas. ꝛ omnib3 alijs modis p reſpōſa demonū.
h Auferā de terra. qꝛ nihil remanebit de tali pphetia.
i Et erit cum pphetauerit quiſpiam ꝛc̄. i. ſi aliq̄s vellet
pdicto mō pphetare. amici ſui etiam intimi nō pmitte-
rent. ſed ipm̄ grauiter punirent. ideo ſequitur.
k In die illa confundentur pphete. quia nullus audе-
bit pphetam ſe dicere nec oſtendere. ideo ſubditur.
l Nec cooperient̄ pallio ſaccino. i. veſte aſpera. tali enī
veſte vtebant̄ antiquitus pphete ſaltem aliqui. vt3 de
Helya. iiij. Reg. i. Et cōſimilem habitū accipiebant falſi
pphete vt magis crederetur eis.
m Adam exemplū meū. i. intentus agriculture exem-
plo ipſius ade. de q̄ dicit̄ Geñ. iij. Emiſitq; eū dn̄s deꝰ de
padiſo voluptatis vt operetur terram de qua ſumptus
eſt. In hebreo habet̄. Homo pecudiauit me. id eſt cōdu-
xit me ad cuſtodiendum pecora. q. d. non ſum propheta
Quid ſunt plage iſte ꝛc̄.

n Et dicet his plagat⁹ ſum ⁊c̄.i.iſta nõ ſunt mihi fa-cta ex odio.ſꝫ ex amore ꝑ mea correctõe. o Framea. Hic ſoluit̃ tacita q̃ſtio.⁊ primo q̃ſtio ſoluit̃.ſcḋo ex h̄ mł-tiplicatio fideliũ ↄcludit̃.ibi. Et erũt. Queſtio ṽo ortũ h̄ꝫ ex ꝑmiſſis.q꜡ dictuꝫ eſt ꝙ fideles grauiter affligent̃ ab antixp̃o ⁊ſatellitibus ſuis.ꝺ hoc poſſet ali-q̃s admirari et q̃rere q̃ñ de⁹ ſic ꝑmitteret iuſtos affligi ab iniq̄ſ-ſimo hoïe.⁊ r̃ndet̃ ꝙ nõ eſt mirãdũ.q꜡ pro-prio filio ſuo nõ pep-cit de⁹.ſꝫ ꝑ nobis om-nibꝫ tradidit illũ᷑ mor-te acerbiſſima ↄdẽnã-dũ.⁊h̄ eſt q̄ḋ dicit̃.

o Framea.i.gladiuſ acerbe afflictõis.

p Suſcitare ſup pa-ſtorẽ meũ.i.ſup xp̃m q̃ dicit de ſeip̃o Ioh. x.c. Ego ſuꝫ paſtor bo-nus ⁊c̄.

q Et ſup viꝝ coherẽ-tẽ mihi.q꜡ hũanitas xp̃i inſepabiliter iun-cta eſt deitati. Ra.ſa. h̄ exponit de imperio romano ꝑ meſſiã de-ſtruendo ꝓpter mala q̃ fecit romanũ impe-

rione electoꝝ ⁊ augmentũ glorie ipoꝝ.ideo ſubdit̃.

b Et vrã eos ſicut vrit̃ argentũ ⁊c̄.vt nulla ĩ eis rema-neat imundicia.⁊ q꜡ ꝑces taliũ ſũt exaudibiles.iõ ſeq̄t̃.

c Ipſe voca.nomẽ meũ.i.inuocabit me ĩ orõe deuota.

d Et ego exaudiã eum.ad nutum.

ei. Quid ſunt plage iſte in medio manuũ[o] tuarũ.[n] Et dicet. His plagat⁹ ſũ ĩ do-mo eoꝝ qui diligebant me [o] Framea[p] ſuſcitare ſup pa-ſtorẽ meũ:[q] ⁊ ſup viꝝ cohe-rentẽ mihi dicit dñs exer-cituũ.[r] Percute paſtorẽ: et diſpgentur oues[s] ⁊ cõuer-tã manũ meã[t] ad puulos. [v] ⁊ erũt in omni terra dicit dñs[x] ptes due ĩ ea[y] diſpgen-tur ⁊ deficient[z] ⁊ tertia ps relinq̃tur in ea.[a] ⁊ ducã ter-tiã partem ꝑ ignẽ[b] ⁊ vrãm eos ſicut vrit̃ argentũ ⁊ ꝓ-babo eos ſicut probat̃ au-rum.[c] Ipſe vocabit nomẽ meũ[d] ⁊ ego exaudiã eũ ⁊ di-cam. Populus meus es[e] ⁊ ipſe dicet dominus deuſ meus.

.XIIII.

Ecce.[a] dies dñi ve-niunt dicit domi-nus[b] ⁊ diuidentur ſpolia tua[c] in medio tui.[d] ⁊ cõgregabo omnes gentes ad hieruſalẽ in prelium: et capietur ciuitas:[e] ⁊ vaſta-bunt̃ dom⁹[f] ⁊ mlr̃eres vio-labunt̃.[g] et egredietur me-dia pars ciuitatis in capti-uitatẽ:[h] ⁊ reliquuꝫ populi non auferetur ex vrbe.[i] Et egredietur dñs[k] et ꝑliabit̃ contra gentes illas:[l] ſicut

e Et ip̃e dicet mihi ⁊c̄.q꜡ ↄfitebit̃ me ꝑ fi-dẽ ⁊ ego eũ ꝑ approba-tionem.

In.c.xiij.vbi dicit̃ in poſtilla. Perdã no-mina idoloꝝ ⁊c̄.

Additio.

a Quod aũt ido-latria poſt ad-uentũ xp̃i pri-mũ ceſſauit ꝑ mũduꝫ nõ ſolũ ſimpliciter.ſꝫ etiã totaliter ſatis h̄ẽ in mulꝭ locis ſpẽalit̃ Eſa.ij.ca.vbi dicit̃. Et idola penit⁹ ↄterent̃. Nec obſtat q̄ḋ dicit̃ ꝺ aliq̃bꝫ barbaris.quia hec ceſſatio intelligit̃ ſm̄ ↄſtitutõeſ ſeu con-ſuetudines reipubli-ce.q꜡ nulla eſt gens q̃ cogat colere idola ſic̄ fiebat añ aduentũ xp̃i licet in mulꝭ partibꝫ remaneãt aliq̃ non ſo-

riũ ꝑplo iudaico.⁊ apparet ꝙ valde extorte ⁊ male expo-nit.q꜡ impatorẽ romanũ vocat neq̃ã ⁊ peſſimũ.⁊ ſic nõ p̄t dici paſtor dei nec inherẽs ſibi.q꜡ talis inherentia amiciciã ſignificat.vñ in hebreo ḋr. Sup viꝝ mihi aſſo-ciatũ.q̄ḋ ꝺ xp̃o optime exponit̃.vt dictũ eſt.

r Percute paſtorẽ ⁊ diſpgent̃ oues.h̄ fuit impletũ q̃ñ apl̄i in paſſione reliq̃runt xp̃m.vt dic̄ ſaluator Math. xxvi.ex q̃ patet ꝙ hic paſſus intelligit̃ de chriſto.

s Et ↄuertam manũ meã.i.poteſtatẽ meã.

t Ad paruulos.i.apl̄os.qui dicunt̃ hic paruuli eo ꝙ ti-more fugerũt ĩ paſſione xp̃i.q̃ poſtea ṽtute diuĩa ſic fue-runt firmati ⁊ ſolidati ꝙ gaudebãt in tormẽtis ſm̄ ꝙ ḋr Act.v.c. Ibãt apl̄i gaudẽtes a ↄſpectu ↄſilij.q̃m digni ha-biti ſunt ꝓ noïe ieſu cõtumeliã pati. v Et erunt. Hic incipit vſus in hebreo.vbi agit̃ de fideliũ mł̄tiplicatõne ad paſſionẽ xp̃i ſeq̄nte.ſm̄ ꝙ ḋr Ioh.xij. Niſi granũ fru-menti cadẽs in terrã mortuũ fuerit ip̃m ſoluꝫ manet.ſi aũt mortuũ fuerit multũ fructũ affert. Sciendũ igit̃ ꝙ poſt paſſionẽ xp̃i ⁊ publicationẽ euãgelij.popul⁹ totius mũdi in tres partes diuiſus eſt.quaꝝ vna eſt iudeoꝛuꝫ obſtinatoꝝ.alia eſt gentiliũ ĩ infidelitate remanẽtiũ.⁊ ꝺ (iſtis ḋr.

x Partes due in ea.i.in terra.

y Diſpergent̃ ⁊ deficiẽt. Hic defect⁹ p̄t dupliciter in-telligi.vno mõ ꝺ defectu grẽ ⁊ virtutis.⁊ ſic a tpe publi-catõis euãgelij in q̃ oĩes tenent̃ ad fidẽ catholicã.defe-cerũt due.alio mõ de ceſſatõe vtriuſqꜫ ſecte.⁊ ſic defici-ent in morte antixp̃i q̃ñ oĩes iudei ⁊ gentiles ↄuertent̃ ad fidẽ xp̃i. Tertia ṽo ps xp̃ianoꝝ de q̃ dicit̃.

z Et tertia pars relinquet̃ ĩ ea.i.in terra aliꝭ duabꝫ de

a Et ducã tertiã partẽ ꝑ ignẽ (ficiẽtibꝫ modis ꝑdictiꝭ. .ſ.acerbe tribulatõis.q꜡ xp̃iani primo fuerũt afflicti a iu-deis.vt ptꝫ in actibꝫ apl̄oꝝ in pluribꝫ lociꝭ.⁊ poſtea a ro-manis principibꝫ ⁊ aliꝭ tyrãnis.⁊ grauı⁹ affligent̃ in ꝑ-ſecutõe antixp̃i. Verũtamẽ q꜡ hec tribulatio eſt ad ꝓba-

lũ apud barbaros.ſꝫ etiã apud alias natões peccãtes in idolatria.ſicut etiã inter fideles mł̄ti errãt ſupſtitioſa fa-cientes.cũ h̄ tñ ſtat ꝙ idolatria penit⁹ ceſſauit cũ nullus ſit rex neqꜫ aliq̃ ptãs publica q̃ cũltũ idoloꝝ cõpellat ſi-cut ante aduentũ xp̃i.

Replica.

i In.c.xiij.vbi ḋr. Perdã nõia idoloꝝ.exponit po-ſtil.ꝺ tpe antixp̃i añ cui⁹ mortẽ ñ ceſſabit ĩ tota idolatria. Burg.aũt ꝑ modũ redargutõis.dic̄ ꝙ poſt aduentũ xp̃i primũ ceſſauerit oĩs idolatria nõ ſolũ ſimpl'r ſꝫ etiã totaliter. Sꝫ illud nõ videt̃ veꝝ ante tpa ſil-ueſtri ⁊ ↄſtãtini quãdo tota reſpublica romana fuit ido-latrie dedita.⁊ cogebat ad idolatrãdũ.cui cõpulſioni re-ſtiterũt ſcti martyres vſqꜫ ad mortẽ incluſiue.vide hui⁹ materie correctõeꝫ.ſ. Daniel.ij.⁊.vij.ꝺ ſtatua ꝑcuſſa.

Ecce dies. Hic ↄſir reſumit̃ pſecu- Cap.XIIII. tio antixp̃i ad h̄ ꝙ aliq̃d explicet̃ q̄ḋ nõ eſt ſupra explicatũ.⁊ diuidit̃ in duas ptes.q꜡ primo poni-tur dicta pſecutio.ſcḋo ponunt̃ aliq̃ ad ipaꝫ ſeq̄ntia.ibi Et veniet. Circa primũ ḋr. a Ecce dies dñi veniũt.i. a deo diſpoſiti ⁊ ꝑuiſi. b Et diuident̃ ſpolia tua.ab antixp̃o ⁊ ei⁹ exercitu.

c In medio tui.capta.ſ.ciuita (te ꝺ q̃ ſubdit̃. d Et ↄgregabo oẽs gẽtes ⁊c̄.q꜡ de oĩbꝫ gentibꝫ aliq̃ erunt in exercitu antichriſti.

e Et vaſtabunt̃ domus.quia inde bona rapient̃.

f Et mulieres violabunt̃.antixp̃s eñi adherẽtibꝫ ſibi laxabit habenas ↄcupiſcẽtie. g Et egredietur pars ci-uitatis in captiuitatẽ.vendita ꝑ ſatellites antixp̃i.

h Et reliquũ ꝑpli nõ auferet̃ ex vrbe.q꜡ aliq̃ ibi morient̃ ⁊ aliq̃ obediẽt antixp̃o.partim timore.ptim decepti ab eo.vt dictũ ẽ.ſ.⁊ q̃m vbi deficit humanũ remediũ ſolet adeſſe diuinũ.iõ ſubdit̃. i Et egredietur dñs.ꝑ effectũ

k Et ꝑliabit̃ ↄ gẽtes illas.i.ↄ antixp̃m (ſue iuſticie. ⁊ ei⁹ exercitũ. l Sicut ꝑliatus eſt in die certaminis q̃ñ regẽ egypti pharaonẽ cũ exercitu ſuo filios iſrł inſe-

quentē ſubmerſit ī mari rubro. Exo. xiiij.
a Et ſtabūt pedes ei⁹ ⁊c. q2 in mōte oliueti fulminabitur antixp̄s, vt dictū eſt. ſ. ⁊ q2 in talibꝫ dei vindictis ſolet cū fulgure eſſe terremot⁹, ideo ꝓbabiliter p̄t dici ꝙ ī fulminatōe antixp̄i erit terremot⁹ etiā q̄ peri bit aliq pars ſui exercit⁹, ideo ſubdit.
b Et ſcindet mons oliuaꝝ ⁊c. exponit aliq̄ hāc ſciſſione in q̄tuor ptes fieri. ſ. ad oriētē, occidētē, aq̄lonē, ⁊ meridiē. Ra. aūt dicit ipaꝫ fieri ī duas ptes. ita ꝙ vna ps montis ſcindabit ad aq̄lonē, alia ad meridie, ⁊ ſciſſura erat intermedia. ita ꝙ lōgitudo ei⁹ erit ab oriēte in occidentē ⁊ hoc ꝯſonat ei qd̄ poſtea ſubditur.
c Quā iungeť vallis motiū. i. vallis ioſaphat q̄ eſt inter mōte ſyon ⁊ montē oliueti. ita ꝙ iꝫ montē oliueti ab oriēte. ⁊ montē ſyon ab occidēte.
d Uſqꝫ ad primuꝫ. ſ. locū dicte ſciſſure. q̄ ſciſſio montꝭ oliueti iūgeť valli ioſaphat
e Et fugietꝭ. timore
f Sicut fugiſ. dicti. a facie terremot⁹ ī die ozie regꝭ iuda. q̄ ſm ꝙ habet .ij. Paral. xxvi. voluit ſibi vſurpare pōtificꝭ officiū. ⁊ tūc fuit ꝑcuſſus lepra. ⁊ fact⁹ ē terremot⁹ vt d̄ tali ꝓſumptione
g Et veniet. Hic ꝯſir ponunť tria ꝯſideref ira diuina. ſeq̄ntia morte antixp̄i. ſ. finale iudiciū. ⁊ bonoꝝ p̄miuꝫ. ibi. ⁊ erit. ⁊ ſtat⁹ eccl'ie poſt āntixp̄i exterminiū. ibi. ⁊ fuer
g Et veniet dn̄s de⁹ me⁹. ſ. ad iudicāf. Circa primū dr̄. ciū. ſi tn̄ īmediate poſt morte antixp̄i. ſꝫ erit ibi tps mediū vt meli⁹ dixi Ezech. xxix. h Oēſqꝫ ſancti cū eo. q2 cū ipo iudicabūt reprobos. ⁊ maxime apl'i. quibꝫ dicif Matth. xix. Sedebitꝭ ⁊ vos ſup ſedes duodecim ⁊c.
i In die illa. ſ. iudicij. k Nō erit lux. ſ. reprobis q̄ꝝ erit maioꝛ numer⁹, ſm ꝙ dr̄ Mat. vij. Lata ē via q̄ ducit nos ad ꝑditōeꝫ ⁊ m̄lti intrabūt ꝑ eā. l Sꝫ fri. ⁊ ge. i. horroꝛ ⁊ timoꝛ q̄ ꝑ gelu ⁊ frig⁹ deſignāť eo ꝙ ex frigore timoꝛ cauſať refugiēte ſanguie ad coꝛ. ⁊ ſic mēbra exterioꝛa redundāť frigida ⁊ tremēta. m Et erit dies vna
n Que nota eſt dn̄o. ſm ꝙ dr̄ Mat. xxiiij. ſ. iudicij. De die illa ⁊ hora nemo ſcit, neqꝫ angeli ī celo, ſꝫ p̄r ſol⁹ ꝑ h̄ tn̄ nō excludunť fili⁹ ⁊ ſpūſſctūs q2 ē vna noticia cū
o Nō dies neqꝫ nox. ſ. ꝓprie. dies enī ꝓprie ē latio pre. ſolis ſup terrā. ⁊ nox latio ei⁹ ſub terra. In generali vero reſurrectōe mortuoꝝ coꝛpa erūt incorruptibilia. ⁊ ſic ceſſabit generatio ⁊ corruptio ī elemētis ⁊ mot⁹ celi q̄ ē cā generatōis ⁊ corruptōis. ⁊ ſic non erit dies ⁊ nox ꝓprie q̄ cauſanť ex motu ſolis. p Et ī tpe veſpi erit lux. i. ceſſante tpe qd̄ cauſaf ex motu celi erit lux ꝑfecta beatis ī glia celeſti ſic dictū ē d̄ repbiſ ꝙ ſi erit eis lux ſꝫ frig⁹ ⁊ ge
q Et erit. Hic ponif ſcdm. ſ. retributio p̄mij cū dr̄. lu.
r In die illa exibūt aq̄ viue d̄ hirl'm. ſ. celeſti. d̄ q̄ dicif Hebr̄. xij. Acceſſiſtꝭ ad mōtē ſyon ⁊ ad ciuitate dei viuētꝭ hirl'm celeſtē. ⁊ ꝑ aq̄s viuas intelligiť hic vita btā ſm ꝙ dr̄ Apoc. vij. Agn⁹ q̄ reget eos ducet eos ad vite fonteſ aquaꝝ. q̄ dicunť h̄ exire d̄ hirl'm. q2 deriuabunť ad oīnes
s Mediū eaꝝ ad mare oriētale ⁊c. q2 bros. io ſubdiť. q2 vita deriuabiť eq̄liter impoſita eq̄litate meritoꝝ ad electos q̄ in principio mundi nati ſunt ⁊ ad alios qui ī fine mūdi ſūt naſcituri. Mare aūt ꝑ mare intelligaf congregatio hoim. patet Apoc. xvij. vbi dr̄. ꝙ ꝑ aq̄s m̄ltas intelligūtur ꝓpl'i m̄lti. mare vo dr̄ ꝯgregatio aq̄ꝝ Gene. i. Congregatōeſqꝫ aq̄ꝝ appellauit maria
t In eſtate ⁊ in hyeme erūt. i. ꝑpetuo. duratio enī ꝑpetua a preſentis ē d̄ rone btitudinis. q̄ ꝑpetuitas h̄ deſignat ꝑ ſucceſſioneꝫ eſtatꝭ ⁊ hyemis. nō q2 tunc ſint ꝓprie cū ſint differētie tpis qd̄ tūc ceſſabit. ſꝫ q2 ꝑpetuitas nō p̄t ſignificari a nobis niſi ꝑ ptes tpis Sic enī dr̄ d̄ eternitate diuina Apoc. i. Qui ē ⁊ q̄ erit ⁊ q̄ ventur⁹ ē.
v Et erit dn̄s rex ſuper omnē terrā. q2 tūc ceſſabit prelatio ⁊ dominiū nō ſolū ī hoibꝫ ſꝫ etiā ī angel. in q̄tū reſpicit officiū admiſtratōis. ſm ꝙ dr̄. i. ad Coꝛ. xv. ꝙ xp̄s euacuabit oēm p̄ncipatū ⁊ p̄tateꝫ cū tradiderit regnū deo ⁊ p̄ri. ideo ſubdif.
x In die illa erit dn̄s vn⁹. hominū ⁊ angeloꝝ.
y Et erit nomē ei⁹ vnū. in p̄nti enī noiaf a nobis pluribꝫ noibꝫ. q2 noiam⁹ eū ſicut cognoſcim⁹. in cognitionē aūt dei deuenim⁹ ex ꝑfectōibꝫ creaturaꝝ q̄ ſunt pleſ ⁊ diſtincte. ſꝫ ī patria videť ꝑ ſeipm̄ īmediate. ⁊ ſic noiatur vno ſimplici noie ab vna ſimplici perfectione.
z Et reuerteť. Hic ꝯſ̄ter poniť terciū. ſ. ſtat⁹ eccl'ie poſt morte antixp̄i. q2 licet p̄cedat iudiciū ⁊ btoꝝ p̄mium. tn̄ poniť h̄ poſt. q2 ſacra ſcriptura nō ſp̄ ſequiť oꝛdinē tpis. ſꝫ freq̄nter p̄ri⁹ facta vltimo narrāť. ⁊ diuidiť ī tres ptes q2 p̄mo ꝓpha deſcribit hūc ſtatū. ſcdo reſumit penā antixp̄i ⁊ ſui exercit⁹ vt addat aliq̄d qd̄. ſ. nō eſt explicatū. ibi. Et hec erit plaga. tertio redit ad ꝓpoſitū. ibi. Et oīns
z Et reuerteť ois terra. i. oēs habitantes ī terra ad dn̄m ieſum xp̄m mortuo antixp̄o, vt ſ. Circa primū dicit. dictū ē.
a Uſqꝫ ad deſertū ⁊c. i. quocūqꝫ loco quāꝫ tumcūqꝫ paꝝ ab hominibꝫ habitato
b Et exaltabiť. ſ. eccl'ia q̄ fuerat ab antixp̄o ⁊ ſuis depſſa. vt. ſ. dictū eſt. p̄t etiā ītelligi d̄ hirl'm ad lrāꝫ q̄ capieť ⁊ deprimeť ab antixp̄o, vt p̄dictū ē. ⁊ poſt mortē ei⁹ exaltabiť.
c Et habitabiť ī loco ſuo ⁊c. q2 m̄lti de hirl'm captiuabunť ꝑ antixp̄m, ⁊ timore ei⁹ fugiet multi. q̄ ipo mortuo reuertent, ita ꝙ ciuitas ī oibꝫ ſuis ptibꝫ habitabiť.
d Et anathema. i. maledictio. e Nō erit am pli⁹. q̄lis fuit tpe antixp̄i. f Sꝫ ſedebit hierl'm ſecura. q2 ꝑſecutio antixp̄i erit vltima.
g Et hec. Hic ꝓpha reſumit exercit⁹ ātixp̄i exterminiū

ꝑlia⁹ eſt ī die certaminis. ⁊ ſtabūt pedes ei⁹ in die illa ſup mōtē oliuaꝝ q̄ eſt cōtra hirl'm ad oriente. Et ſcindetur mons oliuaꝝ ex media pte ſui ad oriente ⁊ ad occidentē ꝑrupto grādi valde ⁊ ſepabiť mediū montꝭ ad aq̄lonē: ⁊ mediū ei⁹ ad meridiē. ⁊ fugietꝭ ad vallē mōtiū eoꝝ q̄m ꝯiungeť vallis mōtiū vſqꝫ ad primū ⁊ fugietꝭ ſicut fugitis a facie terremot⁹ ī diebꝫ ozie regꝭ iuda. ⁊ veniet dn̄s de⁹ meus: ⁊ oēſqꝫ ſcti cū eo. Et erit ī die illa nō erit lux ſꝫ frig⁹ ⁊ gelu. et erit dies vna q̄ nota eſt dn̄o nō dies neqꝫ nox. ⁊ in tpe veſpi erit lux ⁊ erit in die illa exibūt aq̄ viue d̄ hieruſalē. Mediū eaꝝ ad mare oriētale: ⁊ medium eaꝝ ad mare nouiſſimū. In eſtate ⁊ in hyemē erunt et erit dominus rex ſup omnē terrā. In die illa erit dn̄s vn⁹: ⁊ erit nomen eius vnū. ⁊ reuerteť omnis terra vſqꝫ ad deſertū d̄ colle remmo ad auſtꝝ hierl'm ⁊ exaltabitur ⁊ habitabiť in loco ſuo a porta beniamin vſqꝫ ad locū porte prioris: ⁊ vſqꝫ ad portā angulorꝫ: ⁊ a turre ananehel vſqꝫ ad torcularia regꝭ. ⁊ habitabūt ī ea ⁊ anathema nō erit ampli⁹. Sed ſedebit hieruſalem ſecura: ⁊ hec erit plaga qua ꝑcutiet dominꝰ oēs gentes q̄ pugna-

cum dicitur. Et hec erit plaga ⁊c. ſ. antixp̃i ⁊ ſui exercit⁹
q̃ pugnabũt ꝯ irl'm vt dictũ ē. ſ. in prin h⁹ ca. h La
beſcet caro vniuſcuiuſq3. i. deficiet peſtilētia ⁊ morte.
i Et oculi ei⁹ ꝯtabeſcēt. deficiēte vtute viſiua.
k In foraminib⁹ ſuis. i. in locis ſuis q̃ ſunt q̃dã foram
na in capite.

tas in aduētu meſſie dilatabit̃ vſq3 ad fines terre. q̃d ñ
pōt intelligi de aliq̃ ciuitate materiali. ſed iã eſt adiple
tum. q2 eccl'ia noīe irl'm ē ſignificata. ⁊ vſq3 ad fines ter
re eſt dilatata. q2 in oīb⁹ terris ſunt aliq̃ xp̃iani. ⁊ magis
implebit̃ mortuo antixp̃o. q2 tūc oēs veniēt ad fidē xp̃i.

l In die illa erit tu
multus dñi. i. immiſſ⁹
a dño ⁊ q̃s ille ſit ſub
m Et a ppre (ditur.
hēdet vir manũ pri
mi ſui. q2 mutuis gla
dijs ſe interficiēt q̃3
rũ ad aliquã ptē3 illi⁹
exercit⁹. ſicut de phi
liſteis turbatis dr̃. i.
n Sed ⁊ (Reg. xiiij.
iudas pugnabit ad
uer. irl'm exponat̃. vt
o Et pgre (ſ. xlj. ca.
gabunt̃ diuitie omni
um gen. in circuitu. ſ
hierl'm. ibi eñ apor
tabunt̃ diuitie quas
alibi rapiet antixp̃us
⁊ ei⁹ exercit⁹ ⁊ ibi erit
ſue vite termin⁹ vt di
p Et ſic erit (ctũ eſt.
ruina eq̃ ⁊ muli ⁊c. q2
aīalia exercit⁹ antixp̃i
patient̃ peſtilētia ſi
cut hoīes. ⁊ iſta duo
nõ fuerũt ſupi⁹ expli
cata.

uerũt adūſus irl'm [b] Ta be
ſcet caro vniuſcuiuſq3 ſtãtis
ſup pedes ſuos [i] ⁊ ocli eius
ꝯtabeſcēt [k] i foraminib⁹ ſuis ⁊
ligua eoꝝ ꝯtabeſcet in ore
ſuo. [l] In die illa erit tumul
tus dñi magn⁹ i eis [m] ⁊ app
hēdet vir manũ primi ſui
⁊ ꝯſeret̃ man⁹ ei⁹ ſr̃ manũ
primi ſui. [n] Sz ⁊ iudas pu
gnabit adūſus irl'm [o] Et cō
gregabũt̃ diuitie oim gen
tiũ i circuitu. auꝝ ⁊ argētũ
⁊ veſtes mltē ſatis [p] ⁊ ſic erit
ruina eq̃ ⁊ muli ⁊ cameli et
aſini ⁊ oim iumētoꝝ q̃ fue
rint i caſtris illis. ſic ruina
hec. [q] ⁊ oēs q̃ reliq̃ fuerit de
vniūſis gētib⁹ q̃ venerunt
ꝯ irl'm [r] aſcēdēt ab anno in

annũ [s] vt adorēt regē dñm
exercituũ [t] ⁊ celebrēt feſtiui
tatē tabnacloꝝ [v] Et erit q̃ ñ
aſcēderit de familijs terre
ad irl'm vt adorēt regē dñz
exercituũ [x] nõ erit ſr̃ eos im
ber. [y] Q͛ etſi fãilia egypti ñ
aſcēderit ⁊ nõ venerit nec
ſup eos erit [z] Sz erit ruina
q̃ pcutiet dñs oēs gētes [a] q̃
no aſcēderit ad celebrãduz
feſtiuitatē tabnacloꝝ [a] hoc
erit pctm̃ egypti. ⁊ h̄ pctm̃
oim gētiũ q̃ nõ aſcēderint
ad celebrãdã feſtiuitatē ta
bernacloꝝ. [b] In die illa erit
q̃d ſr̃ frenũ eq̃ ē ſcm̃ dño. [c]
⁊ erũt lebetes i domo dñi
q̃ſi [d] phiale coꝛam altari. et
erit oīs lebes i irl'm ⁊ in iu

x Non erit ſup eos
imber ſc3 diuie grē et
euãgelice doctrine eo
mō loquendi q̃ dicit̃
Deute. xxxij. Concre
ſcat vt pluuia doctri
na mea fluat vt ros
eloquiũ meũ. q̃ſi im
ber ſup terram ⁊c.
y Q͛ ⁊ ſi familia e
gypti. i. gentiles. quia
p egyptios intelligũt̃
z Sed erit. etiã aliq̃
ruina ſc3 imbris p̃ci
carētia. ⁊ ꝙ p egypti
os intelligunt aliq̃ gē
tiles. ſubditur.
a Hoc erit peccatũ
egypti. ⁊ h̄ pctm̃ oim
gentiũ. q. d. h q̃d di
ctũ eſt de egypto ex
tendit̃ ad alios gētes
b In die illa erit q̃d
ſup frenũ equi ē ſan
ctuz dño. q̃d exponit
gloſa. q2 mortuo anti
xp̃o tanta erit pax ꝙ
nõ erit neceſſari⁹ vſ⁹
armoꝝ ⁊ equoꝝ. ⁊ ideo

q Et oēs. Hic ꝓpha reſumit ꝓpoſitũ. ſ. ſtatũ eccl'ie p⁹ an
tixp̃m q̃ſi oēs generaliter ꝯuertent̃ ad xp̃m. vt. ſ. dictũ ē.
id dr̃. Et oēs q̃ reliq̃ fuerint de vniuerſis gētib⁹ q̃ vene
rũt ꝯ irl'm. q2 aliq̃ veniēt cũ antixp̃o magis coacti q̃3 volũ
tarie. ⁊ iſti ꝯuertent̃ ad xp̃m viſa alioꝝ morte. id ſubdit̃.
r Aſcendēt ab anno i annũ. i. ſinglis annis dieb⁹ ſolē
nib⁹ ad h̄ ſtatutis ab eccleſia. s Ut adorēt regē do.
exercituũ. i. xp̃m q̃ ē rex nõ ſolũ hoīm ſ3 etiã angelorum.
t Et celebrēt feſtiuitates tabernaculoꝝ. nõ accipit̃ hic
feſtũ tabernaculoꝝ p ut iudei celebrãt q2 cultus ille ceſſa
uit a tpe publicatiōis euãgelij. ex tūc eñ ille cultus fuit
mortifer⁹ ⁊ in cultũ ſpũalē mutat⁹. illa aũt feſtiuitas ta
bernaculoꝝ fiebat in lege in memoriã ꝙ filij iſrl' i deſerto
habitauerũt in tabernaculis. ⁊ pcedēdo intrauerũt terrã
ꝓmiſſiōis. ⁊ figurabat̃ p h̄ futuꝝ tpe no. le. ꝙ fideles p
cedēdo de vtute in vtutē tpe pegrinatiōis hui⁹ vite itra
rent terrã viuētiũ apta ianua p xp̃m. ⁊ h̄ mõ celebrãt bo
ni xp̃iani p hũc mũdũ trãſeũtes tanq̃3 pegrini ⁊ deueni
ant ad pr̃iã paradiſi ⁊ magis celebrabit̃ poſt mortē anti
xp̃i oīb⁹ gentib⁹ ad fidē xp̃i ꝯuerſis. pōt etiã dici ꝙ ſicut
xp̃iani celebrãt feſta paſce ⁊ penthecoſtes. alio tñ mõ q̃3
iudei. ſic etiã feſtũ tabernaculoꝝ celebrãdo officiũ ⁊ ieiu
nia q̃ttuoꝛ tpm in ſeptēbri. in q̃ mēſe a iudeis celebraba
tur feſtũ tabernaculoꝝ. xv. die menſis. ⁊ iſta obſeruatio
xp̃ianoꝝ magis vigebit p⁹ mortē antixp̃i ſicut ⁊ alie obſ
uantie no. le. vt dictũ eſt. v Et erit q̃ nõ aſcen. de fa.
ter. ad irl'm. pꝫ ꝙ nõ loquit̃ h̄ de irl'm hyſtorice ſed meta
phorice in q̃ntũ p irl'm ſignificat̃ militãs eccleſia ſicut di
ctum fuit diffuſe Eſa. ij. nõ eñ poterũt ꝯuenire oēs fami
lie terre in ciuitate irl'm hyſtorice. q2 de oīb⁹ ptib⁹ mũdi
nõ poſſent ſic ſingulis annis ꝯuenire. nec etiã ibi capi. p
pter q̃d quedã glo. hebraica ſup iſtud capi. dicit ꝙ cum

aurũ ⁊ argentũ q̃d ante ponebat̃ in frenis offeret̃ ad cul
tũ diuinũ q̃ valde augmētabit̃ mortuo antixp̃o vt dc̃m ē
c Et erũt lebetes in domo dñi. i. vaſa ad diuinũ cultum
apta vt calices ⁊ hmōi. que h̄ vocant̃ lebetes. q2 hic ꝓ
pheta metaphorice loquēs exprimit cultũ no. te. p ea q̃
erant in cultu ve. te. vt dictũ eſt de feſto tabernaculoruz
hirl'm. ⁊ ad h̄ deſignandũ ſubdit̃. d Phiale corã al
tari. phiale ſunt vaſa ad vini poculũ apta. Amos. vi. Bi
bentes in phialis vinũ. e Et veniēt oēs imolantes
ſacrificiũ. i. no. le. q̃d eſt euchariſtia. f Et coquēt i eis.
id ē h̄ ſacrificiũ offeretur in ardore caritatis q̃ tūc vigebit
in xp̃ianis. ⁊ eſt hic metaphorica locutio ſicut ⁊ ſupra.
g Et nõ erit mercatoꝛ. q2 viciũ ſymonie totalr̃ ceſſabit
in eccl'ia. Sciendũ aũt ꝙ expoſitores nr̃i cōiter tres vlti
mas ptes hui⁹ capituli exponũt alr̃. ab illo eñ loco. Et
reuertet̃ oīs terra ⁊c. vſq3 ibi. Sed ſedebit irl'm ſecura. in
cluſiue exponũt de p̃mio bt̃oꝝ poſt iudiciũ ꝯiũgendo lrã
p̃cedenti. ⁊ q̃d ſubdit̃. Et hec erit plaga vſq3 ad locũ illũ
incluſiue. Hec ruina. exponũt de ſupplicio reprobo. ⁊ q̃d
ſubdit̃. Et omnes q̃ reliq̃ fuerint ⁊c. vſq3 ad fi. em capit.
exponũt de pfectu eccleſie p⁹ mortē xp̃i. ita ꝙ illã q̃d dr̃.
In die illa erit q̃d ſup frenũ eq̃ eſt ſcm̃ dño. exponit de
tpe ꝯſtãtini in q̃ multũ fuit dilatata eccl'ia. in cui⁹ freno
mr̃ eius helena dr̃ feciſſe poni vnũ de clauis xp̃i. ⁊ aliuz
in eius galea vt ſic eēt ſecur⁹ inter p̃lioꝝ picula. Iſtas ex
poſitiōes nõ pſequoꝛ in pticulari. q2 i gloſis ⁊ alioꝝ po
ſtil. pñt a quolibet videri. videt̃ tñ mihi ſaluo melioꝛi iu
dicio ꝙ expoſitio quã poſui ſup iſtas tres ptes magis cõ
ſonat litteꝛ ptrum ⁊ etiam pcedenti.

In capi. xiiij. vbi dicitur in poſtil. Et ſcindetur mōs oliuarum. Additio.

PRout lr̄a ſonat plane ſciſſura mōtis olıueti in q̄tuor ptes ē intelligēda. dicit eñ Scindet mons oliuarū ex media pte ſui ad orientē ⁊ ad occidentem. ⁊ ſic in hac ſciſſura media ps mont̄ oliueti erit orientaľ. ⁊ media ps occidētalis. Nō eī dicit. ab oriente in occidētē ſed ad oriētē ⁊ ad occidētem. ⁊ ſeq̄tur. Sepabitis mōns mediū ad aq̄lonē ⁊ mediū eius ad meridiē. Ex q̄ habeť alia ſciſſura ſcdm quā media ps mont̄ erit aq̄lonaris ⁊ media meridionalis. et ſic patz manifeſte. q̄ hec diuiſio fiet in q̄tuor ptes ad modum crucis. Ra.ſa. vo fugit hāc planā expoſitionē ne intelligať mōs oliueti in forma crucis ſcindi. fugit eñ ſignum crucis ſicut ⁊ diabolꝰ pr̄ eiꝰ.

da ſctificatus dño exercituū[f] ⁊ veniēt oēs imolātes ⁊ ſumēt ex eis[r] ⁊ coquēt in eis[s] ⁊ non erit mercator vltra i domo dñi exercituū i die illo. Explicit zacharias ppha. Incipit prologus in malachiā pphām

[a]DEus p moyſen pplo iſrł pcepat ſacerdotes tabernaculi ſui omni corporali vicio liberos[b] hoſtias omni vicio vacuas ſibi offerre.[c] Quibus[d] legem ſuam ad regendum populum ob hoc dederat[e] vt per ſacrificiorum oblationem internuncij dei et hominum facti. populum preceptis celeſtibus facerent obedire.[g] Unde ſacerdotes

In eo. ca. vbi dr̄ i poſtil la. Pōt et dici q̄ ſic xpiani celebrāt feſta paſce. Additio

QUidā expoſitores hebreoꝝ dicūt q̄ bellū de q̄ h̄ loquiť erit tpe feſti tabernaculoꝝ ⁊ ꝓpter h̄ illud feſtū celebrabiť poſtea cū multo maiori ſolēnitate q̄ antea. ⁊ h̄ pōt applicari ad ꝓpoſitū nr̄m. q: ſi iſta mıracula fiēt tpe huiꝰ feſti fideles remanētes inter tpa h̄ꝰ belli ⁊ diē iudicij rōnabiliť debēt ſtatuere q̄ fiat iſtud feſtū de nouo celeberrimū ſic q̄ oēs teneant ad eccleſiam venire q̄ eſt irl̄m ſpiritualis ꝛc. Replica.

IN ca. xiiij. vbi dr̄ Et ſcindeť mōs oliuaꝝ vbi poſtil. allegat q̄ſdā q̄ exponūt de ſciſſura mōt̄ i q̄tuor ptes p modū crucis. allegat etiā ra. ſa. q̄ dicit ſciſſurā ſolū fieri ab oriēte i occidentē. cui vr̄ lr̄a ꝯſonare vtz in poſtil. Pz burg. morꝰ ꝯ ra. ſa. dicit eū fugere planā expoſitionē q: fugit ſignū crucis ſic ⁊ diabolꝰ pr̄ eius ſz tñ itēn dñi burg. vr̄ obuiare fuga de q̄ dr̄ i lr̄a. q: crucis myſteriū q̄d ad lr̄az putat burg. deſeribere nō ē materia Poſtil. fratris Nicolai de lyra cū addi(tio)ē ſz refugy. tionibꝰ pauli epi burg. ac replicis mgr̄i mathie dornick ſup Zachariam ꝓphetam finit.

Incipit expoſitio ꝓlogi ſm̄ britonē in malachiā ꝓphām.

DEus p moyſen ꝛc. In iſto ꝓlogo iuxta ea q̄ in ꝓphetia dicuntur. oñdiť ꝓpli iſrl̄itici ingratitudo ⁊ eiuſdē increpatio. Procediť aūt in iſto ꝓlogo p hūc modū. pmo exprimiť bñficiū dei ꝓſtitū ꝓplo. ſcdo oñdiť ꝓpli ingratitudo ibi. Sz q: tanti muneris. tertio ſubdiť diuīa increpatio ibi. Pop malachiā ꝓphām ꝛc. Bñficiū aūt dñi exprimiť in duobꝫ. pmo in officio ꝓſtito ſacerdotibꝫ. ſcdo in dignitate officij ipiꝰ ⁊ iſta dignitas notať ibi. Unde ⁊ ſacerdotes ꝛc. Officiuz aūt ē mediatiōis q̄d ē duplex. ſ. ꝓpli ad deū. q̄d notať pmo ⁊ dei ad ꝓplm q̄d notať ſcdo ibi. Quibꝫ legē ꝛc. In h̄ eñ q̄ inſtituit ſacerdotes in officio offerēdi ſacrificia dať officiū mediatiōis ꝓpli ad deū. in hoc q̄ dedit legez ſm̄ quā debebāt regere ꝓplm. dať officiū mediatiōis dei

a Deus p moyſen. Nota q̄ poſt re(uerſionē) ad ꝓplm. dicit igiť dū iuda de captiuitate babylonica q̄ fuerāt reuerſi edificabāt ſibi domos ⁊ habitabāt in illis nōdū templo reedificato vt h̄r̄ Aggei. i. b. Miſſi ſunt ḡ a dño Aggeus et zacharias ꝓphete ad increpandū eos ꝓpter negligentiaz ⁊ morā in reedificationis templi. ⁊ ad exhortandū ad edificēdū q̄ talr̄ exhortati ſtatim tēplū ⁊ altare reedificauerūt. quibꝫ reedificatis emerſit aliud peccatū. ſ. q̄ ſacerdotes maculam habentes ſacrificabāt ꝯtra illā ꝓhibitionem Leuit. xxi. f. Hō de ſemine tuo p familias q̄ habuerit maculā non offeret panē dño dō ſuo nec accedet ad miniſteriū eius. Item offerebant ſacrificia maculam habētia. cōtra illam ꝓhibitionē Leuitici. xxij. e. Si maculam habuerit nō offeretis ꝛc. ꝓpter quod dñs ſubtraxit illis tēporalia bñficia. vnde miſſus fuit malachias a dño ad increpādum eos. ⁊ oñdit diuina bñficia ⁊ eoꝝ ingratitudinem ex hoc q̄ ꝓcepta dñi cōtemnebant. ⁊ hec tangūtur hic. dicit igitur.

a Deus per moyſen populo iſraeli preceperat ſacerdotes tabernaculi ſui omni corpali vicio liberos. Le. xxj.

b Hoſtias omni vicio vacuas ſibi offerre. Leuiti. xxij. Qui obtulerit oblationē ſuā vel vota ſoluens vel ſponte offerens. quicq̄d illud obtulerit in holocauſtū domini vt offeratur. maſculus immaculatus erit ex bobꝫ vel ouibus vel ex capris. ſi maculam habuerit non offereť ꝛc. Duo ergo preceperat dominus ſcꝫ ſacerdotes eſſe ſine macula. ſicut dicitur pmo Macha. iiij. e. Elegit ſacerdotes ſine macula voluntatem habentes in lege dei offerre etiam hoſtias carentes macula. ſicut ſcribiť Le. xxij. in multis locis.

c Quibus legem ſuam. Hic tangitur de officio mediationis ꝓut erat domini ad populum. quod quidez officium erat vt intimando populo legem ⁊ ꝓcepta domini. populus viueret in obedientia dei. pmo ergo exprimitur officium. ſcdo vtilitas ſiue finis officij ibi. Ut per ſacrificiorum. dicit igitur.

c Quibus. ſacerdotibuſ.

d Legem ſuam ad regendum ꝓplm. ad hoc dederat Ezechielis. xliiij. f. Populum meum docebunt quid ſit inter ſanctum ⁊ pollutum. inter mundum ⁊ immūdum ⁊ oſtēdent eis. ⁊ cum fuerit controuerſia ſtabunt in iudicijs meis ⁊ iudicabunt leges meas. ſed Danielis. xiij. diciť Egreſſa eſt iniquitas de babylone a ſenioribus iudicibꝫ qui videbantur regere populum.

e Ut p ſacrificioꝝ oblatiōem internuncij dei ⁊ hominum facti ꝛc. Deute. v. a. Ego ſequeſter ⁊ medius fui inter deum ⁊ vos. ad Hebre. v. a. Omnis pontifex ex hominibus aſſumptus p hominibus conſtituitur in his q̄ ſunt ad deum. vt offerat dona ⁊ ſacrificia p peccatis.

f Populum ꝓceptis celeſtibus facerent obedire. Iudith. viij. f. Quoniam vos qui eſtis preſbyteri in populo dei ⁊ ex vobis pendet anima illoꝝ ad eloquium vr̄m corda illorum erigite.

g Unde ſacerdotes angelos dei eſſe hoc loco ſcriptura teſtatur. Malach. ij. capi. Labia ſacerdotis cuſtodiunt ſcientiam ⁊ legem requirent ex ore eius. quia angelus domini exercituum eſt. Sed ezechielis ſeptimo diciť. Querent viſionem de propheta ⁊ lex peribit a ſacerdote et cōſilium a ſenioribus.